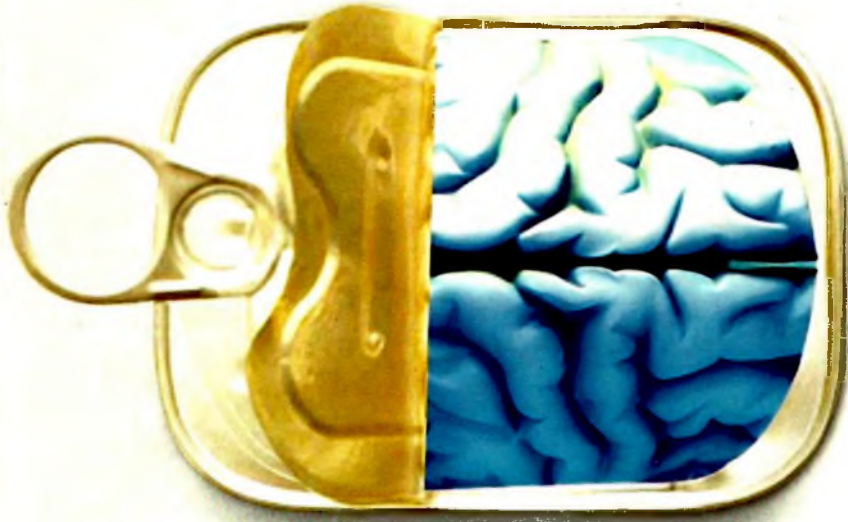

İNSAN İSTERSE™

AZMIN ZAFERİ ÖYKÜLERİ

2

Muhtaç olduğun güç
beyninde mevcuttur!

7. BASKI

KONSEPT DANIŞMANI:
MÜMİN SEKMAN

KİGEM
KİŞİSEL GELİŞİM MERKEZİ EĞİTİM HAZIRLADI

ALFA®

İNSAN İSTERSE
AZMİN ZAFERİ ÖYKÜLERİ-2

Konsept Danışmanı: Mümin Sekman

www.insanisterse.com

Alfa Yayınları 1811
Kişisel Gelişim 55

İNSAN İSTERSE
AZMİN ZAFERİ ÖYKÜLERİ-2

Dizi Danışmanı
Mümin Sekman

1-5. Basım : Haziran 2007
6. Basım : Temmuz 2007
7. Basım : Temmuz 2007
ISBN : 978-975-297-870-6

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Yayın Yönetmeni Rana Gürtuna
Pazarlama ve Satış Müdürü Vedat Bayrak
Kapak Tasarımı Sefa Karahan

© 2007, ALFA Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

. Kitabın Türkçe yayım hakları Alfa Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Alfa Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu 34410 İstanbul, Turkey
Tel: (212) 511 53 03 - 513 87 51 - 512 30 46 Faks: (212) 519 33 00
www.alfakitap.com
info@alfakitap.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa - İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

İÇİNDEKİLER

Dizi Hakkında Mümin Sekman'ın Sunuşu:

Her Şey Bir İnsanla Başlar • *vii*

İnsan İsterse, Hayatın Karşısına Çıkardığı En Büyük Engelleri Kitap
Okumanın Gücüyle Aşabilir • **1**

İnsan İsterse, Henüz 15 Yaşındayken, Bir Gecekinden Yola Çıkıp
Avrupa Satranç Şampiyonluğuna Uzanabilir! • **15**

İnsan İsterse, Savaş Halinde Bile Hayallerini İzler ve Hayat Savaşından
Başarıyla Çıkar! • **23**

İnsan İsterse, Bir Kimya Öğretmeniyken "Başarının Kimyası"nı Çözer ve
Eğitim Sektörünün En Büyüklerinden Biri Olur! • **41**

İnsan İsterse, Erkek Egemen Bir Sektörde Bir Kadın Olarak
Pekâlâ Başarılı Olabilir • **51**

İnsan İsterse, Gazete İlanı ile Bir Şirkete Girip Sonra da O Şirketin Sahibi
Olabilir! • **57**

İnsan İsterse, Hakkâri Sokaklarında Halkoyunları Oynarken Bu Hobisini
Kariyere Çevirip Dünyada 8 Milyon İnsanın İzlediği Bir Kültür İhracına
Çevirebilir! • **65**

İnsan İsterse, Toros Dağları'nda Pili Radyosunu dinleyip Hayaller
Kurarken, Bir Anda Türkiye'nin En İyi Yaratıcı Tasarım Ekibinden Birine
Dahil Olur! • 81

İnsan İsterse, Soyadının Sağladığı Büyük Gücü Bırakıp Kendi Kanatlarıyla
Hem Uçabilir Hem de Uçurabilir! • 91

İnsan İsterse, Tifüsten Kaybettiği Ağabeyinin Acısıyla
Doktorluğu Seçer, Lice'den Çıkıp Adını Tıp Tarihine
"Beynin Piri Reis"i Olarak Yazdırır! • 101

İnsan İsterse, İzlediği Diziden İş Çıkarır! • 109

Yurttan Azmin Zaferi Sesleri Korosu • 111

Sen Yine de Doğrusunu Yap! • 123

"Şuraya Yazıyorum, Bir Gün Benim de Öykümü Yazacaksınız!" • 124

DİZİ HAKKINDA
MÜMİN SEKMAN'IN SUNUŞU:
HER ŞEY BİR İNSANLA BAŞLAR!

**Hayatı “çaresizliklerle” dolu bir adamın
öyküsüdür!**

7 yaşındayken babasını kaybetti ve yetim kaldı.

8 yaşında okuldan alındı ve köyde yaşadı.

10 yaşında yüzü kanlar içinde kalacak şekilde, yeni okulundaki hocasından dayak yedi.

17 yaşında hayalindeki okulun istediği bölümü için gerekli not ortalamasını tutturamadı.

24 yaşında tutuklandı, günlerce sorguya çekildi ve 2 ay tek başına bir hücrede hapis yattı.

25 yaşında sürgüne gönderildi.

27 yaşında kendisinden bir yaş büyük meslektaşı kendisinin de üyesi bulunduğu derneğin çalışmaları ile kahraman ilan edilirken, kendisi hiç önemsenmiyordu. Doğduğu şehrin merkezinde rakibi törenlerle karşılanırken, o kalabalık arasında yalnız başına olanları izliyordu.

30 yaşında kendisi başka şehirleri düşman elinden kurtarmaya çalışırken, doğduğu şehir düşmanların eline geçti.

30 yaşında amiri, onu kendisinden uzaklaştırmak için başka göreve atanmasını sağladı. Yeni görevinde fiilen işsiz bırakıldı. Aylarca boş kaldı.

37 yaşında böbrek hastalığından Viyana'da 2 ay hasta ve yalnız halde yattı.

37 yaşında komutan olarak yeni atandığı ordu, dağıtıldı.

38 yaşında Savunma Bakanı tarafından görevinden atıldı.

38 yaşında bir toplantıda giyebileceği bir tek sivil elbisesi bile yoktu ve başkasından bir redingot ödünç aldı. Ayrıca cebinde sadece 80 lirası vardı.

38 yaşında kendisi için tutuklama kararı çıkarıldı.

38 yaşında en yakın beş arkadaşından üçü, onun Kongre temsil heyetine üye olmaması için oy kullandı.

39 yaşında idam cezasına çarptırıldı.

Sonra ne mi oldu?

42 yaşında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı oldu!

Okuduğunuz öykü efsanevi lider Mustafa Kemal Atatürk'e aittir.

Şimdi düşünün, sizin başarılı olmanızı engelleyen ama Atatürk'ün karşısına çıkmamış bir engel var mı?

Başarılarınız önündeki engel ne? Paranız mı yok? Atatürk'ün de yoktu! Sağlığınız mı bozuk? Atatürk'ün de bozuktu! Çevrenizde sizi çekemeyenler mi var? Atatürk'ün de vardı! Bazı yakın arkadaşlarınız sizi arkadan mı vurdu? Atatürk'ün de başına geldi! Aileniz çok zengin değil miydi? Atatürk'ünki de değildi! Amirleriniz hakkınızı mı yiyor? Atatürk'ünkini de yemişlerdi! Sizden daha beceriksiz ama hırslı insanlar, sizden daha hızlı yükselip size amirlik mi yapıyor? Atatürk'ün de başına gelmişti! Geçmişte bazı denemelerinizde başarısız mı oldunuz? Atatürk de olmuştu! Hakkınızda idam fermanı çıktığı için mi başarılı olamıyorsunuz? Atatürk'ün de başına gelmişti!

Kişisel sorunlar büyük başarıların önünde engel değildir. Mustafa Kemal kişisel kurtuluş savaşı ile ülkeyi kurtarma savaşını birlikte götürebilmiştir.

Bilinen bir deyişle ona "para yok" dediler, "bulunur" dedi, "düşman çok" dediler, "yenilir" dedi. Ve "somunda tüm dedikleri oldu. Gençliğe hitabesinde niçin "vazifeye atılmak için içinde bulunduğun şartların imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin" dediğini sanırım daha iyi anladınız.

Atatürk başlangıçta tek kişiydi. Her şey bir insanla başladı. Her şey bir insanın beyninde başladı. Sonra diğer insanların katılımı ile büyüdü. Amaçlanan sonucun elde edilmesiy-le de başarıya ulaşıldı.

Yüz binlerce "azmin zaferi öyküsü" çıkarmak istiyoruz her yaştan!

İlk defa "Her Şey Seninle Başlar" adlı kitabımda yazdığım bu öykü, Ata'nın başarı serüvenini ele alış biçimiyle o kadar çok beğenildi ki, "Çaresizsen Çare Sensin" sloganıyla inter-nette en çok iletilen yazılardan biri oldu.

Atatürk'ün öyküsü ilham vericiydi. Bununla birlikte diğer alanlarda Atatürk kadar olmasa da, kendi çapında büyük işler başaran insanların öyküsü de dikkatimizi çekti. Bu insanlar sıradan biri olarak yola çıkmış, ama sıradışı işler başarmışlardı. Onlar birer "azmin zaferi" öyküsüy-düler.

Kimdi bu insanlar? Neydi ortak yönleri?

Başlangıçta büyük hayalleri ama küçük hayatları vardı. Hayallerinden ürettikleri bir hırsla yola çıktılar. Kabuklarını kırıp kişisel sınırlarını yiyerek ilerlediler. Kendilerine güvenlerinden başka başlangıç sermayeleri yoktu.

Küçük imkânlarla büyük engelleri aşmak zorundaydılar. Kaybetme ihtimali kazanma ihtimalinden fazla olsa da, İstatistiklere göre başarılı olmaları zor görünse de, Olmaz görüneni oldurmaya çalıştılar. Çoğu kez "başardılar, çünkü başaramayacaklarını bilmiyorlardı!" Çevresindekiler "senden bir şey olmaz" derken, "Göreceksiniz olacak" diyen iç sesleri bile bazen titrerken, Yenile yenile yenmeyi, kaybettikçe kazanmayı öğrendiler. Omuzları yerçekimine yenik düşse de bazen, Kendilerinden başka hiç kimse yanlarında kalmasa da, "İnsan isterse", gerçekten isterse, istediğini yapar dedirttiler! Öyküleriyle diğer insanlara ilham verdiler. Çevrelerine "O yaptı başardı, ben de yapabilirim" coşkusu verdiler. Biz de bu coşkuyu daha çok insana yaymak için öykülerini yazdık. Onlar "Çaresizsen Çare Sensin" felsefesine inanıyorlardı. Şartları suçlamaya çalışmak yerine, istedikleri sonuçları üretmeye çalıştılar. Çaresizlik edebiyatı yerine, azmin zaferi marşını söylediler. Kaderlerine küsmek yerine, kaderlerini değiştirmeye karar verdiler. "Her şey benimle başlar, bende biter!" dediler ve yaptılar. Bu insanların hayatından çıkan iki büyük ders var:

1. *İnsan isterse*, çok şeyi değiştirebilir.
2. *İnsan istemezse*, hiçbir şey olmaz.

İnsan İsterse dizisi bu temel üzerine kuruldu. İnsan olmak ve tutkuyla başarıyı istemek üzerine.

Çok sayıda sorular sorduk kendimize. İnsan ne ister? Niçin ister? İnsan neyi istemeli? Neyi istememeli? Nasıl istemeli? Ne kadar istemeli? Ne zaman istemeli? Kendimizden ne istemeli? Başkalarından nasıl istemeli?

İstemek kadar istememek üzerine de kafa yorduk. İnsan isterse, "azmin elinden bir şey kurtulmaz" diyen insanlar, neden isteklerinin peşinde tutkuyla koşmuyorlar? İsteklerimizin iktidarsızlığının altında ne vardı?

Yerçekimine yenik düşmüşse omuzlarını!

Hepimizin bazen hayat enerjisi düşer, yaşam yorgunu oluruz. Çoğumuz önümüzdeki "şartlara" ve elimizdeki "imkânlara" bakar, "*Olmak istediğim yerde değilim ve bu durumu değiştirmek de elimde değil,*" deriz. "Kaderin böylesine yazıklar olsun" dan başlayıp, "Bütün duygularım ağır yaralı"ya uzanan arabesk sözlere sığınırız.

Böyle zamanlarda arabeskten ataletle savrulur birçoğumuz. Nedir atalet halinde yaşamak?

Bir işte başarılı olmak isteriz. Başarılı olmak için neler yapmamız gerektiğini biliriz. Bunları niçin yapmamız gerektiğini de biliriz. İstersek nasıl yapabileceğimizi de biliriz. Yapmamakla neler kaybettiğimizi de biliriz. Yaparsak neler kazanacağımızı da biliriz.

Yapmayı istediğimizi de söyleriz. Ama yine de hiçbir şey yapmayız. Bizi durduran şey atalettir. Üzerine ölü toprağı serpilmiş gibi yorgun ve yılgın bir halde yaşayan ataletli insanların iki karakteristik özelliği vardır: 1. Düşündüğünü yapmamak. 2. Yaptığı üzerine düşünmemek.

"Her Şey Seninle Başlar" felsefesi

Bazıları böyle yaşamaz. Ataletle paslanmak yerine, hareketle yıpranmayı tercih eder.

Onlar “Her Şey Seninle Başlar” felsefesiyle hareket eden insanlardır. Onlara göre, hayat bir kayık, başarı ise bir balık gibidir. Balığın kayığa atlamasını beklememek gerekir!

Kayık istediğimiz yerde değilse, kadere küsmek yerine küreklere daha fazla asılmak gerekir. İki katı çabanın çözemeyeceği çok az sorun vardır. Kayığında karnı aç halde yaşayanlara balık tutup vermek yerine, balık tutmasını öğretmek gerekir.

İnsan İsterse dizisi, bu ruhla hazırlandı.

İnsan İsterse ilham veren insan öykülerinden oluşan bir dizi. Şu anda ikinci sayısını elinizde tutuyorsunuz ama dizinin devamı gelecek. Bu diziyeye “Türkiye’nin azmin zaferi öyküleri antolojisi” de diyebiliriz.

İnsan İsterse dizisi kıt imkânlarla büyük engelleri aşmış, başlangıç sermayesi iç güçlerinden ibaret insanların öyküsüne öncelik verecek. Binbir zorlukla, büyük acılar çekerek sıfırdan zirveye çıkıp herkes tarafından takdir edilen işler çıkarmış insanların öyküsünü anlatacağız.

“O yaptı oldu, ben de yapabilirim” duygusu

İnsanın “eğer isterse” neler başarabileceğini gösteren, “Azmin Zaferi Öyküleri”ni okumak neye yarar?

Bizim şartlarımızdan yola çıkıp olmak istediğimiz yerlere gelmiş insanların öykülerini okumak insana güç ve enerji verir. Bu enerji birkaç yol gösterici taktik öğrenmenin ötesinde, insanın kalbini ateşler, başarı tutkusunun kapaklarını açar.

Azmin zaferi öykülerinin en büyük yararı, insan beynini pozitif enerji ile beslemesidir. Nasıl ki, bedenimizi neyle beslediğimizi önemsiyor, kilo kalori hesabı yapıyorsak, beynimizi de neyle beslediğimize dikkat etmeli, beynimizi pozitif bilgiyle beslemeliyiz. Medyanın negatif bilgi yüklemesine

karşı bağışıklık sistemimizi güçlendirmenin en iyi yolu da budur.

Bu kitapta başarı ve azim öykülerine yer verilen insanlar da, bir zamanlar başka insanların büyük zorlukları aşarak başarıya ulaşma öykülerini okuyup moral bulmuş, motive olmuşlardı.

Başarılı insanların başarısını “görmek” ve “göstermek” istedik

Nobel ödüllü idealist Doktor Albert Schweitzer der ki:
“Herkesin hayatında bir an gelir, içindeki ateş söner. Sonra, bir başka insanla karşılaşınca alevlenir. Hepimiz içimizdeki ruhu yeniden tutuşturana o insanlara müteşekkir olmalıyız.”

Bize içimizdeki “tam olarak keşfedebilmiş olsaydık, kendimizi oldukça şaşırtacağımız” o görkemli iç güçleri gösteren, insan olmanın görkemini yansıtan öykülerin sahiplerine saygılarımızı sunmak, onların başarılarının “görülmesini” ve ilham alınmasını sağlamak için bu diziyi hazırladık.

Her şey bir insanla başlar, diğer insanların katılımıyla büyür, sonuç alınmasıyla başarıya ulaşılır

İnsan İsterse’den ne mi istiyoruz?

İnsan İsterse dizisinin Türkiye’nin ilham veren insan öyküleri antolojisi olmasını istiyoruz. Yıllarca devam edip, onlarca sayı yayınlanıp, bir klasik olmasını hayal ediyoruz. Duygusal uzaktan kumanda makinesi olsun, okurun ruh durumunu ânında negatiften pozitive değiştirsin istiyoruz. Yılgın Türkleri tutkulu Türklere çeviren bir tür moral küpü olsun istiyoruz.

Başarılı olmak isteyenlerin çok severek okuduğu, büyük bir iş başarmış insanın kendi öyküsünü görmekten sevinç duyduğu bir tür kitap-dergi olmasını hayal ediyoruz. Bu hayalimizi gerçekleştirmemiz bize ve size bağlı.

Başarı merkezli insanların beslendiği ve beslediği bir yayın olma idealimize sizin de sahip çıkıp destek vereceğinizi umuyoruz. Tabii eğer işimizi iyi yapıyorsak bunu yapın. Gerçekten beğendiyseniz bizi tavsiye edin, beğenmediyseniz daha iyi olmamız için önerilerinizi iletin lütfen.

Bir gün sizin de öykünüzü yayınlamak dileğiyle...

Siz de bir düşünün, "İnsan İsterse" dizisinde sizin de başarı öykünüze yer verilseydi neler hissederdiniz?

Siz yazılmaya değer işler başarın, biz de yaşanmaya değer öykünüzü yazalım. Bundan büyük bir onur ve sevinç duyuyoruz. Madem okurumuzsunuz, size biraz torpil yapalım, birkaç sır verelim.

Sıfırdan zirveye uzanan, öyküsü yazılabilir bir başarıda üç şey çok önemli:

Hayata başladığımız yer ile şu an bulunduğunuz yer arasında fark olmalı. Ne kadar dipten başlarsanız, bulunduğunuz yer o kadar "karizmatik" görünür. Zirveye çıkan herkesin değil, "sıfırdan" zirveye çıkanların öyküsü daha çarpıcıdır.

Önünüzde engeller olmalı. Yürüdüğünüz yolda engel yoksa, o yolun sonuna kadar herkes gidebileceği için, o yolun sonuna gitmiş olmak bir başarı değildir. Engeller, öyküsü yazılacak olanları, olmayanlardan elemeye yarar. Engellerinizi sevin ve aşın! Onlar sayesinde başarılı olacaksınız. O engelleri bulamayanlar var!

Başlangıçta maddi imkânlarınızın kıt olması da tercih edilir. Büyük paranız olursa, bu parayla bir şeyler başarırırsanız, bu sizin değil o paranın başarı öyküsü olur!

Gördüğünüz gibi, zirvedeki birinin çocuğu olarak "zirvede doğanlar", öyküsü yazılmaya değer bir iş başarmak için en şanssız insanlardır!

Eğer önemli olan bu dünyada bir başarı öyküsü bırakmaksa sıfırdan zirveye çıkan Vehbi Koç, "Türkiye'nin en zengin adamının oğlu" olarak zirvede doğan Rahmi Koç'tan katbekat daha şanslıdır! İkisinin de başarı öyküsü yazılsa ve mutlaka birini seçmek zorunda kalsanız, siz hangisinin öyküsünü okursunuz? Benim yaptığım anketlerde ezici çoğunluk Vehbi Koç diyor!

Öyküsü yazılmaya değer bir başarının tanımı nedir?

Birinci sınıf bir başarı da birinci sınıf güzellik gibidir, teorisi tartışılır ama pratikte karşınıza çıktığında onu hemen tanırırsınız.

Kafa karışıklığına hiç gerek yok, aşağıdaki özellikleri içeren bir sonuç başarıdır:

Arkasında bir desteği olmasa da kendi gücüne dayanarak yola çıkan, başlangıçta kaybetme ihtimali kazanma ihtimalinden daha fazla görünse de başaracağına inanma cesareti gösteren, imkânsızlıklar içinde hedefine giderken zorlukların ve büyük engellerin üzerinden aşan, yolda yaşadığı geçici başarısızlıklardan yılmayıp kendini amacına tekrar yöneltebilen, çok sayıda insanın yapmak isteyip de yapamadığı bir şeyi, yasal ve ahlâki sınırları zorlamadan yapan, başladığı nokta ile geldiği yer arasında büyük bir fark olan, öyküsünü duyduğunda insanların önce saygıyla karışık şaşkınlık yaşayıp sonra da içten içe onu takdir ettiği, hem kendine hem de baş-

kalarına yararlı olan, ölçülebilir ve kanıtlanabilir üstünlükte sonuçlara ulaşan bir kişi başarılı bir insandır.

Şimdi biraz hayal kurmaya ne dersiniz?

Neyi yapabilmiş olsaydınız, bu kitapta sizin de öykünüz yer alırdı? Neyi yapabilmiş olmak sizi "başarılı" yapardı?

Unutmayın, önemli olan sadece başarmak değil, öyküsü yazılmaya değer bir iş başarmak. Edison'un ampülü keşfetme başarısını hemen herkes bilir. Çünkü bu öykü defalarca yazıldı.

Peki televizyonu bulan kişinin kim olduğunu biliyor musunuz? Buzdolabını bulanın başarı öyküsünü biliyor musunuz? Bilmiyorsunuz! Bu başarılar daha mı önemsiz? Hayır! Fark nerede? *Bazıları sadece başarılı olmaya çalıştı, Edison ise başarısını algılatmayı da başarının parçası olarak gördü.*

Yazıya Türkiye'nin ilk Cumhurbaşkanı'nın öyküsüyle giriş yapmıştım, ABD eski başkanlarından Calvin Coolidge'in çok sevdiğim ve bu kitabın ruhunu yansıtan bir sözleriyle bitirmek istiyorum.

"Asla vazgeçmeyin.

Dünyada hiçbir şey ısrar etmenin yerini alamaz.

Yetenek alamaz, dünyada yetenekli ama başarısız insandan daha çok ne var?

Deha alamaz, uygulamaya sokulmamış deha, atasözü gibidir.

Tek başına eğitim alamaz, dünya başı boş gezen eğitimli insanlarla doludur.

Israrlı ve kararlı olmak tek başına bir güçtür. "

İNSAN İSTERSE, HAYATIN KARŞISINA
ÇIKARDIĞI EN BÜYÜK ENGELLERİ
KİTAP OKUMANIN GÜCÜYLE
AŞABİLİR!

Evlilikdışı bir ilişkiden doğan zenci bir çocuğun, domuz çiftliğinde başlayıp Time dergisinin kapağında sonlanan sıra dışı yükselişinin öyküsüdür...

**Hayata birkaç adım geriden başlamış,
istenmeyen bir çocuktur!**

Şimdi bir kadın hayal edin. Amerika'da 1954 yılında Mississippi'de doğmuş. Yani o yılların Amerika'sında hayata birkaç adım geriden başlamış. Derisinin rengi "zenci"...

Yani o yılların Amerika'sında hayata birkaç adım geriden başlamak için bir neden daha. Anne ile babası hiç evlenmemiş, annesi onunla hiç ilgilenmemiş. Hayata birkaç adım geriden başlamak için bir neden daha. İstenmeyen bir çocuk.

Hayatta birkaç adım daha geriye gidelim. Büyüdüğü yer ba-baannesinin domuz çiftliği! Birkaç adım daha....

Peki sonra bir mucize gerçekleşerek hayatı bir anda toz pembe mi olmuş? Hayır! Her şey daha da kötüye gitmiş. 13 yaşında annesinin yanında yaşamaya başlamış. Yakın akrabalarının cinsel tacizine uğramış. Başa çıkamayınca evden kaçmış. Gençler için kurulmuş bir tür bakımevine sığınmış ancak boş yatak olmadığı için geri çevrilmiş.

Babası onu yanına almış. Üniversite sırasında çalışmaya başlamış. Bir radyoda sunucu olarak. Daha sonra yerel bir TV kanalına geçmiş. Ve çok başarılı bir işkadını olmuş!

Hayır, hemen değil elbette... Bu kadar kolay değil...Başarmak kolay değil.

Bu işte de başarısız olmuş...

Çirkin ördek yavrusu gibi davranıldı, aşağılandı...

Haber sunarken duygularını kontrol edemediği gerekçe-siyle işinden kovulmuş. Sözleşmesi gereği onu başka bir de-partmana almak zorunda kalmışlar. Orada fiziği nedeniyle sürekli aşağılanmış. Birbirinden fazla ayırık gözleri, aşırı kı-vırcık, kabarık saçları olduğu söylenerek alay edilmiş. Kabarı-k saçlarını düzeltmek için gittiği kuaför salonunda saçları yanmış, tamamı dökülmüş. Kel başını örtmek için peruk ara-mış ama kafası o kadar büyükmüş ki peruk bulmakta zorlan-muş.

Özel hayatı mı? Fiyasko! 6 yıl boyunca evli bir adamla bir-likte olmuş. Adam karısını terk edeceği bahanesiyle onu sü-rekli oyalamış. O günlerde sürekli olarak teselliye yemekler-de aramış ve hayatı boyunca mücadele edeceği fazla kilola-rıyla bu dönemde tanışmış.

Bir gün sevgilisi onu terk ettiğinde hayatının sona erdiğini düşünmüş. O gün sevgilisinin kendisini terk etmemesi için ayaklarına kapanmış ve adamın aldırmadan kapıyı çarpıp çıktığını görmüş.

Düşünmüş, taşınmış ve bir karar vermiş: "Ben hayatta başarısızım!"

Bir işi, bir sevgilisi, bir ailesi ve hatta saçları bile yoktur. Zencidir, çirkindir, şişmandır. Üstelik 32 yaşına gelmiştir. Sonunda hayatta başarısız olduğuna karar verir. Üstelik ufukta hiçbir ışık da görünmemektedir.

İntihar etmeye karar verir. Oturur önce bir güzel intihar mektubunu yazar. Sıra ölüme geldiğinde birden aklında bir düşünce belirir: "Yarın kim bilir neler olacak?"

Biyografisinde o ânı anlatırken kendini intihardan alıko-yan tek düşüncenin bu olduğunu itiraf edecektir. Onu durduran "Merak"tır. Yani "yarının neler getireceğine duyulan merak".

"Tanrı'nın bir şeyi ertelemesi onu gerçekleştirmeyeceği anlamına gelmez"

Tam da burada, hayatta ümitsizlik içinde olup bu satırları okumakta olanlar varsa onlara çok sevdiğim şu cümleyi hatırlatmadan geçemeyeceğim:

"Tanrı'nın bir şeyi ertelemesi onu gerçekleştirmeyeceği anlamına gelmez."

Unutmamalıyız ki, merak ve sabır iyi büyük erdemdir.

Bu kadın Oprah Winfrey'dir. Yılda 300 milyon dolar kazanan, yaptığı TV programı 16 yıldır zirvede olan, *Time* dergisi tarafından Amerikan başkanından bile etkili kişi seçilen, ve daha dün Afrika'da 45 milyon dolar harcayarak Afrikalı kız çocuklarına "Liderlik Koleji" açan kadın.

Peki arada ne oldu? Oprah'ın hayatını ne ya da kim değiştirdi? Evet, onun hayatına "bir sihirli" değnek değmişti. Aslında bir değil pek çok sihirli değnek değmişti. Ancak tüm bu sihirli değneklerin içinde saklı olduğu kutunun tek bir adı vardı: "Kitap!"

Evet, Oprah okuduğu kitaplardaki sihirli fikirleri kullanarak hayatını değiştirdi. Kılavuz kitaplarla alay edenlere inat, o okudu, içindekileri anladı ve bu fikirleri kullanarak hayatını yeniden dizayn etti.

şimdi biraz geriye gidelim. Oprah'm 13 yaşındaki günlerine. Oprah anne tarafından yakın akrabalarının cinsel tacizine uğradıktan sonra (bu günleri daha sonra bir TV programı sırasında ağlayarak itiraf edecekti) babası ve üvey annesi onu yanlarına aldılar.

Okuduğu kitaplarla bütün yaralarını sardı, kendine yeni bir hayat kurdu

Babası üzüntü içindeki kızının duygusal olarak yıprandığını gördü. Bunun üzerine ondan bir şey istedi.

Genç kız her hafta bir kitap okuyacak, okumakla kalmayacak kitabın yazılı bir özetini çıkaracak ve ayrıca okuduklarını babasına anlatacaktı. Bu böyle haftalarca devam etti. Oprah ileride zorunlu olarak bir sunucunun yanına yardımcı olarak verildiğinde, bu dönemde kazandıklarından faydalanacak ve bir anda halkın sevgilisi haline dönüşecekti.

Oprah kitapların hayatını nasıl kurtardığını ve değiştirdiğini hiç unutmadı. Yaptığı TV programında ve kendi adını taşıyan dergisinde bir kitap köşesi var. Yazarlarla röportajlar yapıyor. Kendisini etkilemiş olan kitapları herkesle paylaşıyor. Kitaplara verdiği önemi her fırsatta anlatıyor.

On basit ilkeye sımsıkı sarılmıştı

Oprah Winfrey hangi başarı ilkelerini izlemişti? Okuduklarından ne gibi dersler çıkarmıştı? Konuşmalarında bunlardan bazılarını şöyle sıralıyor:

1. Hayatını başkalarını mutlu etmek için yaşama.
2. İleri gitmek için kendin dışındaki güçlere dayanma.
3. İş ve özel hayatında uyumlu ve merhametli ol.
4. Çevreni seni ileri götürebilecek insanlarla doldur.
5. Nazik ol.
6. Bağımlılıklarından kurtul. Bu yiyecek bağımlılığı, alkol, uyuşturucu bağımlılığı olabileceği gibi yanlış davranış alışkanlıkları da olabilir.
7. Etrafında her zaman en az senin kadar akıllı ya da senden daha akıllı kişiler olsun.
8. Eğer motivasyonun sadece paraysa, her şeyi unut git-sin!
9. Asla gücünü başkalarının ellerine verme.
10. Hayallerinin peşinde giderken ısrarcı ol.

Oprah Winfrey'in dediği gibi "İstediğin her şeye sahip olacaksın ama bu biraz vakit alabilir. Yeter ki hemen şimdi bir 'sihirli değnek' al ve okumaya başla..." *İyi kitapların içinde güçlü sihirler vardır.*

Kitaplar hepimizin hayatını değiştirebilir, hatta dünyayı bile... Mustafa Kemal Atatürk de iyi bir okurdu. İş Bankası Yayınları'ndan çıkan "Atatürk'ün Okuduğu Kitaplar" adlı kitabı tavsiye ederim. Ne demek istediğimi anlayacaksınız...

Oprah Winfrey'den başarı üzerine deyişler

- 1- Başarılı olduktan sonra değişen insanların hikâyelerini dinleyerek büyüdüm. O hikâyelerde mesaj şuydu:

“Para sizi değiştirir.” Oysa şimdi gerçeği biliyorum. “Sen kimsen O’sundur.” Paran olmadan önce aşağılık (jerk!) bir adamsan, paran olduktan sonra parası çok olan bir aşağılık adam olursun. Elbette bunun tam tersi de geçerlidir. Bu nedenle para benim kim olduğumu değiştirmedir. Ayaklarım hâlâ yere basıyor, yalnızca daha iyi ayakkabılarla!

- 2- Başarı kim olduğunu bilmek, sahip olduğun özellikleri kullanmak, kendine, ailene, yaşadığın topluma ve dünyamıza hizmet etmektir. *Başarı güçlü yanlarını bilmek ve onların üzerine yapacaklarını inşa etmektir.* Başarı zayıf yanlarını bilmek ve onları geliştirmek için çalışmaktır.
- 3- Başarı kendi karakterine ve tarzına öylesine güvenin olmasdır ki, kimse sana nasıl giyinmen gerektiğini bile söyleyemez. Daha da önemlisi, kimse sana nasıl yaşaman gerektiğini söyleyemez bile. Sen bu dünyada teksin.
- 4- *Başarı başarıyı besler.* Kendin için hemen meydan okuyan ama yapılabilir bir hedef koy ve onu gerçekleştir.
- 5- şunu çok iyi biliyorum ki eğer yaptığınız işi seviyorsanız, yaptığınız işi sizi mutlu ediyorsa geri kalan her şey kendiliğinden gelecektir.
- 6- Eğer işinizi yapıyor ve karşılığında size para ödenmesini beklemiyorsanız başarıya giden yoldasınız demektir. Para ödenmese de seveceğiniz bir işiniz olsun.
- 7- *Hayattaki “en büyük sır”, hayatta “en büyük sır” diye bir şeyin olmamasıdır.* Hayatta neye sahip olmak istiyorsanız, onu elde etmek için azimle çalışmak yeterlidir.
- 8- *Asla yapamayacağım düşündüğün bir şeyi yap.* Başarısız ol. Tekrar dene. İkinci denemende daha iyi yaptığını gör. Unutma ki hayatta hiç düşmemiş olanlar, yükseklere tırmanmayı asla denememiş olanlardır.

- 9- *Kitaplar, benim için, kişisel özgürlüğüme giden yolda geçiş biletleiydi. Üç yaşındayken okumayı öğrendim. Kitaplar sayesinde keşfettim ki Mississippi'deki çiftliğimiz dışında fethedilmeyi bekleyen büyük bir dünya vardı.*
- 10- *Başarıya ulaşmış herkesin hayatında mutlaka ona doğru yolu göstermiş birileri vardır. Her zaman aileniz size doğru yolu gösteremeyebilir. Her ailede ışık olmayabilir, bana doğruyu gösterenler okulum ve öğretmenlerimdi.*
- 11- *Başladığımda tek amacım sadece bir işe sahip olmaktı. 19 yaşındayken bir gün televizyonda olacağımı söyledilerdi asla inanmazdım. İlk işimden senede 10.000 dolar kazanıyordum. 22 yaşına geldiğimde yıllık kazancım 22.000 dolara çıkmıştı. Yaşım kadar para kazanıyordum. Baltimore'da çalıştığımız TV kanalının tuvaletinde arkadaşım Gayle ile yukarı aşağı heyecanla zıplayıp el çırparak şöyle dediğimi hatırlıyorum: "Aman Tanrım, 40 yaşına geldiğimde 40 bin dolar kazanabilirim, bu ne kadar büyük bir para !" (Oprah yılda 300 milyon dolar kazanıyor ve dünyanın ilk ve tek milyarder zenci kadını.) Ancak Chicago'da kendi TV programımı yapmaya başladığım zaman içimde bir güç olduğunu ve bunu iyi bir şeyler yapmak için kullanabileceğimi fark ettim. Güç benim içimdeydi, ben de onu kullanmıyordum.*
- 12- *Başarı kişiliğinizin üzerindeki bir bütüntece benzer. Kim olduğunuz daha çok ortaya çıkar. Maddi olanaklara sahip olmak ancak faturalarınızı rahatça ödemenizi ve enerjinizi sizin için daha önemli konular üzerine yoğunlaştırmanızı sağlar. İnsanlığımı nasıl geliştirebilirim? Dünyada varoluşumu kendimden daha büyük bir amaç için nasıl kullanabilirim? Ruhumdan gelen enerjiyi kişiliğimle nasıl aynı hizaya getirebilirim ve kişiliğimin ruhuma hizmet*

etmesini nasıl sağlayabilirim? Tüm bu soruların cevabını yine kendimde son buluyor. Anlıyorum ki kendinizi çok iyi tanımazsanız hayatta bir yere varamazsınız.

- 13- *Tanıştığım tüm kadın liderlerin ortak bir özelliği vardı, sezgileri erkeklerinkinden çok daha güçlüydü. Benim için de sezgilerim çok önemlidir. Hayatımda işle ilgili tek bir kötü karar verdim, o karar içgüdülerimi, sezgilerimi dinlemeden verdiğim tek karardı. Önemli bir karar vermeden önce ertesi sabahı beklerim. Sabah kalktığımda düşüncelerimin değişip değişmediğine bakarım. En ufak bir şüphe duyuyorsam bu "yapma" demektir. Şüphe, ne yapman gerektiğini bilene kadar bir şey yapmamaktır.*
- 14- *Kendinizi doldurun ki başkalarına da verebilesiniz. Boş insanların ne kendilerine ne ailelerine ne de işlerine verecek bir katkıları yoktur.*
- 15- *Kendimi başarılı olarak görmüyorum çünkü ben hâlâ başarılı olma sürecinin içindeyim. Benim için "başarı"; kişinin kendisinden tam anlamıyla memnun olduğu noktaya erişmesidir.*
- 16- *"Hayır" diyebilmek ve bundan dolayı suçluluk duymamak elde ettiğim en büyük başarıdır. Başarı, "Hayır, bana bu şekilde davranmanıza izin vermeyeceğim!" deme gücüne ve cesaretine sahip olmaktır. "Bu şekilde davranılmayı hak etmiyorum, daha iyi şeylere layığım!" diyebiliyorsanız, başarıyı inşa etmeye başlayabilirsiniz.*
- 17- *Başarıya bir roket hızıyla ulaşan biri olduysa da ben bilmiyorum. Başarı bir süreçtir. Benim başarı sürecim henüz üç buçuk yaşında Kosciusko Baptist Kilisesi'nde yaptığım konuşmayla başladı. Ondan sonra yaptığım her konuşma, okuduğum her kitap başarımın inşasında bir tuğla oldu.*

- 18- *Dünyayı değiştiren güç düşüncelerdir. Başarıyı sağlayan güç düşüncelerdir. Üzerinde oturduğunuz sandalye, içinde bulunduğunuz odada bulunan her şey, birileri düşünmüş olduğu için oradadır. Her şey düşünmekle başlar.*
- 19- *Şans fırsatlarla karşılaşmaya hazır olmaktır. Bir kez televizyonda işe başladıktan sonra asla oradan ayrılmayacağıma kendi kendime söz verdim. Kimse beni oradan çıkaramayacaktı. Ben şansımı kendim yarattım. Montaj yapmayı bilmiyorken bildiğimi söyledim. Muhabirlik yapmayı bilmezken bildiğimi söyledim. Bir gün kurul toplantısına katılabilmek için müdürüme giderek daha önce bu tür toplantılarda tecrübem olduğunu söyledim. Böylece beni kurul toplantısına gönderdiler. Gerçekte ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Toplantı salonuna girdiğimde herkese şöyle dedim: "Bugün benim işte ilk günüm ve ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Lütfen bana yardımcı olun çünkü bu toplantıya katılmayı çok istiyordum ve katılabilmek için Channel 5'deki müdürüme ne yapacağımı bildiğimi söyledim. Lütfen bana yardım edin." Ve bana yardım ettiler, o toplantıdaki herkes o günden sonra arkadaşım oldu. Ben işte böyle öğrendim.*
- 20- *Hayatımın en büyük hatalarını başkalarını memnun etmeye çalışırken yaptım. Tüm hatalarımı... Kendim için istediğim bir şeyde asla hatalı davranmadım. Yanlış yaptım çünkü başkalarını memnun etmek için ben olmaktan çıktım. Bu iyi bir davranış değil. Aslında kadınlara özgü bir tür hastalık da diyebiliriz.*
- 21- *Herkesin hayatında, kendisine "yapabilirsin" diyecek birine ihtiyacı vardır. 15 yaşında bir yeğenim var. Ona C notu almaması gerekecek kadar akıllı olduğunu söylediğimde adeta kendi babamın bana yaptığı konuşmayı*

duydum. Bana sordu: "Gerçekten A alabileceğimi mi düşünüyorsun?" "Elbette," diye cevap verdim. "Sen çok başarılı olabilirsin çünkü çok zeki bir çocuksun." O günden sonra okul notları hep A gelmeye başladı. Bir yıl sonra bana şöyle dedi: "Daha önce kimse bana başara-bileceğimi söylememişti." Hayatta öğrenmemiz gereken en önemli ders kendi hayatımızdan sorumlu olduğumuzdur. Ancak hiç kimse hayat yolculuğunda tek başına değildir. Herkes, kendisine yol gösterecek birine ihtiyaç duyar. Herkes...

- 22- Hayatınızda bir trajedi yaşamış olabilirsiniz ama herkes için zafere giden bir yol vardır. Kim olduğunuz, nereden geldiğiniz önemli değildir. *Zafer sizinle başlar, her zaman...*
- 23- Herkes, ebeveynlerinin, öğretmenlerinin, hatta dünyanın kendisine "Bunu yapmalısın, bu olmalısın, yapmalısın, elde etmelisin..." diyen seslerini duyar. Ama hâlâ derinden gelen kısık bir ses vardır ve siz onu duymaya devam edersiniz –bazı insanlar için o kadar da kısık değildir–, bu ses size olduğunuzdan daha büyük ve önemli olduğunuz fısıldar.
- 24- *Ne olabileceğinize inanırsanız "O" olursunuz.* Bugün bulunduğunuz nokta ve yaşadığınız hayat sizin inandıklarınız üzerine kuruludur.
- 26- Enerji hayatın özüdür. *Her yeni gün başlarken enerjinizi nasıl kullanacağımıza karar verirsiniz.* Ne istediğinizi, amacınıza ulaşmak için ne yapmanız gerektiğini bilir ve dikkatinizi hedefe odaklarsanız enerjinizi doğru kullanmış olursunuz.
- 27- *Hayat size istemeye cüret ettiğiniz şeyleri verecektir.* Her zaman tepeye tırmanmaya devam edin.
- 28- *Bildiğim bir şey var ki eğer başarılı olmak istiyorsanız, başarı-*

yı amaç haline getirirseniz başarılı olamazsınız. Odaklanmanız gereken şey başarının kendisi değildir. Başarılı olup olmayacağınız konusunda endişelenmeden, yaptığınız işin niteliği üzerine odaklanır ve işinizi en iyi şekilde yaparsanız başarı kendiliğinden gelecektir.

- 29- Mücadelenin olmadığı yerde güç de olmaz. Gücün için mücadele et.
- 30- *Mentor size kendi içinizdeki umudu gösteren kişidir. Mentor, size gece ne kadar karanlık olursa olsun, sabah olduğunda aydınlığın ve mutluluğun geleceğini hatırlatan kişidir. Mentor, kendi içinizde saklı olan ve kendi gözlerinizle göremediğiniz üstün nitelikleriniz size gösteren kişidir.*
Mentorların önemli olduğunu düşünüyorum. Hayatta herkesin şu veya bu şekilde bir mentoru olmuştur. Kimse yalnız başına yapamaz. Hiç kimse yalnız başına yapmamıştır. Hepimiz bir başkası için mentor olabiliriz. Çünkü bir kişi başardığında aslında bütün dünyaya şunu haykırmış olur: "Ben başardıysam siz de başarabilirsiniz... İmkânsız diye bir şey yok!"
- 31- *Geleceğimin ellerinde bana ne getireceğini bilmiyorum, ama geleceğimin kimin ellerinde olduğunu biliyorum.*
- 33- Artık inanıyorum ki Tanrı, bizi yaratan güç, sizin için, sizin kendiniz için hayal edebileceğinizden çok daha fazlasını hayal edebilir. O yüzden her zaman fırsatlara açık olun.
- 34- Doğruluk işinizi iyi yapmaktır. Başkasının işinizi yapıp yapmadığınızı "bilmeyecek olmasını bilse de" çalışmaktır.
- 35- Sahip olduğunuz özellikleri, nitelikleri baskı altında tuttuğunuzda, Yaratıcı'nın sizin için hazırladığı "Kullanma Kılavuzu"nu göz ardı etmiş olursunuz.

- 36- İlerle! Düş! Dünya yerden bakınca çok daha farklı görünüyor.
- 37- Bir insan davranışlarını değiştirirse geleceğini de değiştirir.
- 38- Eğer hayatınızı, hayatın gerçeklerini kabul ederek yaşarsanız, her şeyle ama her şeyle baş edebilirsiniz. Hatta ölüm acısıyla bile... Bunu öğrenmek benim için çok uzun zaman aldı. *Yıllarca olamayacağım biri gibi olmaya çalışarak yaşadım. Ancak kendi içimde, kendi gerçeğimi bulduğum zaman özgürleştim.*
- 39- *Yaralarınızı bilgelige dönüştürün.* Hayatta pek çok yaralar alacaksınız. Hatalar yapacaksınız. Bazı insanlar hatalarınıza "başarısızlık" adını verecek. *Oysa ben öğrendim ki "başarısızlık", Tanrı'nın: "Affedersin bir bakar mısın, yanlış yönde gidiyorsun!" demesidir.* Başarısızlık yalnızca bir tecrübedir.
- 40- Minnettar olun. Sahip olduklarınıza şükredin. 15-16 yaşımdan beri günlük tutuyorum. Genç kızlığımda günlüklerim şikâyetlerle doluydu. Erkek arkadaşlarımdan, babamdan, yakınmalarla, sahip olmadığım, yapamadığım şeyler için duyduğum üzüntülerle dolu... Yaşlandıkça sahip olduklarımın değerini bilmeyi öğrendim. Sizlerden de aynı şeyi yapmanızı dilerim. *Bir "minnettarlık günlüğü" tutun. Her akşam defterinize o gün sahip olduğunuz ya da sizi memnun eden 5 şey için şükredin.* Bunu düzenli yaptığımızda gününüze ve hayatınıza bakış açınızın yavaş yavaş değişmeye başladığını göreceksiniz. Eğer sahip olduklarınıza odaklanırsanız evrenin size daha fazlasını vermek için hazır olduğunu ve evrenin çok bonkör olduğunu anlayacaksınız. Eğer sahip olmadıklarınıza odaklanırsanız, hiçbir zaman sahip olduklarınız size yetmeyecektir. Minnettar olun. Günlük tutun.

- 41- Hayal kurarken cimri davranmayın. Kendiniz için en yüksek, hayatınızda olabilecek en üst noktayı hayal etmeyi çalışın. Çünkü inandığınız kişi olacaksınız.
- 42- Eğitim özgürlüktür. İnsana kendi kaderini belirleyecek araçları sağlar.
- 43- İyiyi gerçekleştirmeye çalışmak, iyi olmak "hayat boyu sürecek günlük bir karar"dır. "Deneyeceğim", "Yapmak istiyorum", "Gerçekten yapmak istiyorum" diye bir şey yoktur. "Karar verdim" demek ve yapmak vardır.
- 44- Zamanınızı iyi planlayın çünkü o sizin hayatınızdır. Soru, "ne kadar çok meşgul olduğunuz" değil, "neyle meşgul olduğunuz"dur. Zamanımı boşa harcamamaya çalışıyorum çünkü kendimi boşa harcamak istemiyorum.
- 45- Bazen merak ediyorum kendi seçimlerim yerine başkalarının benim adıma yaptığı seçimlere göre yaşasaydım neler olurdu? Geçmişte hiç unutmadığım bir an var. Patronumun odasında oturuyordum. Chicago'ya gidecek ve Donahue'nun karşısında aynı saatte yayınlanacak bir program yapacaktım. Kararımı vermiştim. Patronum ise bunun nasıl yanlış bir seçim olduğunu, nasıl başarısızlığa uğrayacağımı anlatıyordu. Bana şöyle dedi: "Chicago'ya gitmen kariyerin için intihar olur. Asla başaramazsın. Bir mayın tarlasına giriyorsun kendini öldüreceksin, başarısız olmaya gidiyorsun." Henüz 29 yaşındaydım, patronumun haklı olup olmadığını bilmiyordum. *Yapacağım TV programının başarılı olacağına dair bir inancım yoktu. Ama hayatta başarılı olacağıma dair inancım sonsuzdu.* Bu televizyon programı başarısızlıkla sonuçlanırsa eğer mutlaka başarılı olacağım başka bir iş bulacaktım. Ayağa kalktım, dışarı çıkmadan önce döndüm ve şöyle dedim: "Haklısınız, belki yapmamalıyım, belki mayın dolu bir tarlaya giriyo-

rum ama eğer mayınlar beni öldürmezse büyümeye ve gelişmeye devam edeceğim. Burada öğrenebileceğimi öğrendim. Artık daha ileri gitmeliyim.”

- 46- Öğrendiğinde, öğret. Sahip olduğunda, paylaş.
- 47- Kendinizi geliştirin eğer siz boş olursanız, başkalarına ne verebilirsiniz?
- 48- Bir kraliçe gibi düşün. Kraliçeler asla başarısızlıktan korkmazlar. Başarısızlık hayatta sadece bir basamak taşıdır.
- 49- En büyük hayaller bile başlamak için uygun ortamlar. Kendinize boş zaman ve alan yaratın. Zihninizi serbest bırakın ki hayalleriniz olabildiğince ileri gidebilsin.
- 50- *İnsan İsterse* dizisinin editörü Mümin Sekman, Oprah’ın öyküsünü yazmamı istediğinde şöyle dedi: “Lütfen yazında önce Oprah’ın öyküsünü, sonra başarı ilkelerini yaz ama en sonunda okura şunu sor: ‘Oprah senin yerinde olsaydı ne yapardı? Sen Oprah’ın yerinde olsaydın ne yapardın?’” Bir düşünün, sizin sorularınız mı ağır, Oprah’ınki mi? Siz onun yerinde olsaydınız ne yapardınız? O sizin yerinizde olsaydı ne yapardı?

Yazan: Nüvide Tulgar
(Gazeteci ve “Kendi Kutup Yıldızını Bul”un yazarı.)

İNSAN İSTERSE, HENÜZ 15 YAŞINDAYKEN, BİR GECEKONDUDAN YOLA ÇIKIP AVRUPA SATRANÇ ŞAMPİYONLUĞUNA UZANABİLİR!

*“İnsan bir şeyi ciddi olarak istemeyegörsün,
hiçbir şey erişilemeyecek kadar yükseklerde değildir.”¹*

Tarih: 9 – 19 Eylül 2006

Yer: Karadağ'ın Herzeg Novi Şehri

Haber: *Ankara'nın varoş bölgelerinden Kayaş'ta yaşayan 15 yaşındaki Kübra Öztürk, “16 yaş altı bayanlar” kategorisinde Türkiye'ye tarihinde ilk kez Avrupa satranç şampiyonluğunu getirdi!*

Birçoğumuz sabah uyandığımızda gazetelerde büyük puntolarla yer alan bu haberle sevindik. Başarı ve inanç bir kez daha zaferini ilan ediyordu. Azmin gücü bir kez daha “imkânsız” gibi görüneni yendi. Bu yazının konusu “Satrançın Küçük Prensesi” unvanını alan küçük şampiyonun zafer hikâyesidir.

1991 yılında doğdu. Babası konfeksiyon işçisi, annesi ev hanımıydı. Ankara'nın Mamak ilçesinde, imkânsızlıkların çit ördüğü bir gecekondu mahallesinde, kendi yağıyla kavrulabilen, birbirine sıkı sıkıya kenetlenmiş 5 kişilik bir ailenin en küçük çocuğuydu Kübra.

"Kader bir şans oyunu değil, seçim sorunudur. Beklenecek değil, elde edilecek bir şeydir."²

Bir öğretmeni hayatının akışını değiştirdi!

Farkındalık, açık zihin, önceden tahmin edebilme yeteneği, zekâ ve tecrübe ile iyi sonuçlar alınan, içinde şans faktörü barındırmayan bu spora 7 yaşındayken, öğretmeni Osman İslamoğlu'nun teşvikiyle başladı Kübra.

"Ankara Mamak'taki Kayaş Sakarya İlköğretim Okulu'na devam ediyordum. Bir gün öğretmenimiz yeni açılan bir satranç merkezi olduğunu söyledi. O önerdiği için Gaziosmanpaşa Rotary Kulübü'nün kurduğu Kayaş Satranç Eğitim Merkezi'ne geldim. Babam, evimize çok yakın olduğu için gelip gitmeme izin verince, okuldan sonra her gün devam ettim."

Gaziosmanpaşa Rotary Kulübü üyesi Nizamettin İrem'in Kübra'nın yeteneğini görerek satranç oynama konusunda desteklemesi ve gittiği turnuvalarda sponsorluk yapması onu satranca daha da yaklaştırdı.

Yetenek ve destekle yeşeren bir başarı

Evin geçimini konfeksiyonda çalışarak temin eden babası Durmuş Bey, kızının başarısına çelme takıp engel olmak isteyenlere kulak tıkadı. Ona inanıp destek olarak bu zorlu yolculuğunda yalnız bırakmadı.

“Kübra'nın satranç merkezindeki hocası çok tatlı dilliydi. Mesafe de yakın olduğu için gönderdim. Sonra 'iyi' diye söylenince turnuvalara gitmesini istedim. Mahalledekilerce 'Kumara alışır' denildi. Ama ben bunların hepsini duymamazlıktan geldim. Kızıma güvendim. Bence kızım kendini satrançla olgunlaştırdı. Çok bilinçli yetişti. Yurtdışındaki bazı turnuvalara vize alıp gitmesini sağlamak amacıyla bazen bir aylık geçimimizi feda ettim. Anlayacağımız çocuğumda istikbal gördüm. O da bizi, ailesini utandırmadı...”

Kübranın annesi de, onun başarısını destekleyenlerden. Kübra anlatıyor:

“Annem evde rahat bırakmaz beni. Hiçbir şey yapmadan televizyon izlemesela, hemen der ki: 'Kızım otur satranç çalış.' Çok şanslıyım yani, beni destekliyorlar.”

Kübra okulunda da çok destek gördüğünü anlatıyor:

“Okuldaki öğretmenlerim bana bu konuda çok destek oluyor. Şampiyonalar nedeniyle giremediğim dersleri öğretmenlerimden ek dersler alarak telafi ediyorum.” Tabii Kübra başarılarıyla bu borcunu ödüyor. “Okulum adına yarıştığım Ankara İl Şampiyonası'nda da birinci oldum.”

Bazen yolda yürürken karşımda ne varsa hepsi birer satranç taşına dönüşüyor!

Çocuk yaşlarda satrançla tanışan Kübra, çocuklara özgü diğer oyunlardan da kısmen mahrum kaldı. Tüm yaşları dışında oynarken, o satranç egzersizleri yapıp zihin kaslarını güçlendirmekle meşguldü. İçinde kalan en büyük ukdenin “hiç ip atlayamamak” olduğunu söylüyor!

“Okul ve satranç bütün zamanımı alıyor. Geriye kalan zamanda ancak dinlenebiliyorum. Her gün üç-dört saat satranç oynuyorum. Tabii bu kadar çok satranç oynayınca atlar ve piyonlar rüya-

larına giriyor. Bazen yolda yürürken, otobüsteyken karşımda ne varsa hepsi birer satranç taşına dönüşüyor. İnsanları piyon gibi hayal ediyor, yürüdüklerinde hamle yaptığımı hissediyorum. 7 yaşından beri filler, atlar ve piyonlarla oynuyorum. Biz onlarla kardeş gibi büyüydük."

Satrançla yoğrulan hayatının yanı sıra lise öğrenime devam eden Kübra hiçbir bahanenin ardına sığınmadan gece yarılarında kadar ders çalışıyor. "Şikâyet etmeyi" hayatından çıkararak ve kendini engelleri aşmak için programlayan bir yaşam onunkisi...

Peki Kübra neleri başardı?

Kübra Öztürk, Karadağ'ın Herzeg Novi şehrinde düzenlenen Avrupa Şampiyonası'nda 16 yaş altı bayanlar klasmanında 32 ülkeden 737 satranççının yer aldığı şampiyonada, 62 sporcu ile yarıştı ve Türkiye'ye ilk Avrupa şampiyonluğunu kazandırdı.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez bu kategoride birinciliği Türkiye'ye getiren Kübra kazanırken neler yaşadı?

"Şampiyonada, ikinci turu kaybedince bir anda umutsuzluğa kapıldım. Son tura girerken büyük stres altındaydım. Kazanamazsam dereceye giremeyecektim. Maç başladıktan sonra daha önce 2 kez yendiğim rakibimi yine yeneceğimi kendi kendime söyleyerek motive oldum ve şampiyonluğa ulaştım."

Başarısıyla Türkiye'nin gururu olan Kübra, Milliyet gazetesinin yılın sporcusu adaylarındandı. "Gecekonduyan Çıkan Şampiyon!" başlığıyla Kübra'nın başarısını haber yapan gazete "Babası terzi, annesi ev hanımı olan milli sporcucu Ankara'nın Kayaş semtinde bir gecekonduya oturuyor..." diye yazarak, Kübra'nın nereden nereye geldiğini vurguluyordu.

Kübra 2000 yılından beri her yıl bulunduğu yaş gruplarında Türkiye şampiyonu oldu. 2001 yılında Dünya Satranç Şampiyonası'nda dokuzunculuğu elde etti. Yeni hedefi ise WGM (Women Grand Master) olmak ve dünya tarihine İlk Türk Bayan olarak geçmek. Kübra başarısıyla yetinmeyip hedef büyütüyor. "Avrupa Şampiyonu olmak mükemmel bir duygu. Dünya Şampiyonası'nda da birinci olarak ülkeme madalya kazandırmak istiyorum."

*"Başarının, kişinin hayatta ulaştığı yerle değil, başarmaya çalışırken üstesinden geldiği engellerle ölçüldüğünü öğrendim."*³

Halen Beşiktaş Kulübü'nün sporcusu olan Kübra, kazandığı her maç için 100, beraberlik için de 50 dolar prim aldığını belirterek, satrançtan elde ettiği geliri ailesine verdiğini ve onların da bu parayı eğitimi için harcadığını söylüyor.

Kübra'dan "İnsan İsterse" okurlarına özel: Başarısızlığı mat etme taktikleri!

- "Gücünüzden şüphe ederseniz şüphelerinize güç vermiş olursunuz. Bu özdeyişi çok beğeniyorum."
- "Başarı, başarısızlıktan bile olumlu bir şey ya da bir şeyler çıkarmaktır. Olumsuzluğun içinden çok küçük bir miktarda olsa bile bir güzellik bulup çıkarmaktır."
- "İlk önce her şeyde ve her konuda sabırlı olmak gerekiyor. Çünkü sabredilmeyen bir şeyin sonu olmaz ve doğal olarak başarı elde edilemez."
- "Hangi konu olursa olsun insanın ilk önce kendine güveni olması ve 'ben kendime güveniyorum ve her şeyi yapabilirim' demesi gerekir. Kendine, umutlarına, duygularına inanmayan kişi başarının ne demek olduğunu bilmeyen ve hatta her şeyden vazgeçmiş kişidir."

- “Şartlar ve olaylar ne olursa olsun her şeye pozitif bakmak gerekir. Her şeye negatif bakan ve kendini karamsarlıkla besleyen kişiler hayattan zevk almayı bilmeyen ve beraberinde başarının o enfes tadına varamamış kişilerdir.”
- “İnsanlardaki önyargıyı parçalamak atomu parçalamamdan çok daha zor, demiş Einstein. Önyargı başarıya ulaşmada ayağımıza hiç olmadık yerde dolanan bir çelme gibidir. Önyargı zincirini kırmış kişiler hayatı deneme yanılma yoluyla keşfedip yaşadığı tüm olumsuzluklarda ders almayı bilen ve başarıya giden yolda hızımızı kesen çakılları temizleyebilen insanlardır.”
- “Düşünmek kolaydır, uygulamak ise güç! Dünyada en güçlü olan şey ise, insanın her şeyi düşüncesine göre uygulamasıdır... *Başardım demek istiyorsan bütün zorluklarını göze alarak istediğin işi yapmalısın!*”

O başardı, ya siz?

Bir azmin zaferi hikâyesi daha bitti. O denedi başardı, biz çıkalım derslerine!

Yüreğinizin düşler haritasında; hayallerinizin ve hedeflerinizin size göz kırptığı rotada ilerlemelisiniz.

Unutmayın, her şey sizinle başlar! Eğer camlarınız kirliyse manzarayı ne kadar değiştirirseniz değiştirin görüntü aynı kalır...

Kübra başardı, sıra sizde...

“Kurşunkalem gibiyiz, hatalarımız düzeltilebilirse de izlerini tümüyle yok edemeyiz. Geçmişi değiştiremeyiz, ama düzeltme yoluna gidebiliriz. Kurşunkalem gibiyiz, acılarımız bizim kalemtıraşımız. Yaşadığımız zorluklar kişiliğimizin biçimlenmesine yardımcı olurlar. Kurşunkalem

gibiyiz, her fırsatta izimizi bırakabiliriz. Yaşamda varoluş nedenimiz budur, izimizi bırakmak. Belki küçük bir yolda, belki birlikte olduğumuz insanlarda, belki yetiştirdiğimiz insanlarda, ama kesinlikle arkamızda iz bırakmaya çabalamalıyız.”⁴

Mümin Sekman, Kübra Öztürk’ün başarısını yorumluyor

Mümin Sekman *İnsan İsterse*’nin en genç konuğu Kübra Öztürk’ün başarısını özel olarak analiz etti:

Kübra’nın başarısında iki kritik nokta çok önemli.

1. *Bir işte birinci sınıf yetenek ol!*
2. *Yaptığın işe kafanı tak!*

Bir insanda birinci sınıf bir yetenek olmayagörsün, tüm insanlar onun gelebileceği en iyi yere gelmesi için çalışır. Basıp yükselmesi için dizlerini uzatır, taşımak için omuzlarına alırlar. Yeter ki, o birinci sınıf yeteneğin, tartışılmaz üstünlüğün işaretini görsünler.

İdealleri olan insanların yükselirken bazı insanlar tarafından bazen paçasından aşağı çekildiğini biliriz ama o insanların hemen yanında duran bazı iyi ve pozitif insanlar da onun basıp yükselmesi için dizlerini ve ellerini uzatmış beklemektedir.

İnanırım ki, insan yükselirken kıskançlar tarafından paçasından çekilmekten korkmak yerine, omuzda taşınmaya layık bir yetenek sahibi olamamaktan korkmalı.

İnsan bir işte “açık ara” en iyi olmaya çalışmalı. Hemen sonuç görmese de çalışmaya devam etmeli insan.

Kübra’nın başarısından çıkarılacak en önemli ikinci ders, işini kafaya takmanın (ya da kafayı işine takmanın!) gücüdür! İnsan rüyasında işini görmeli, yolda yürürken o işle ilgili şeyleri görmeli. Tıpkı hayatı bir satranç tahtası gibi beynine kaydetmiş, insanları satranç taşları gibi görmeye başlayan Kübra gibi. Yaptığı işi aklına takmış olanlar kısa ya da uzun vadede kesinlikle bir yerlere geliyor.

“Kafaya takma” da büyük bir güç vardır. Maalesef hayallerimizi değil, düşmanlıklarımızı kafaya takıp büyüterek, bu gücü kötüye kullanıyoruz. Bu beyin gücümüze yaptığımız en büyük ihanettir.

Peki ne yapmalı? İşine kafanı tak! Ayakkabıcıysan, beyninin bütün radarları çevrendeki ayakkabıyla ilgili şeyleri görsün. Aklın sadece ayakkabı üzerine düşünsün. Selam verirken insanların ayağına bak! Yeni bir ayakkabı gördüğünde, bırak çayın soğusun! Uyumadan önce ayakkabı düşün, aklında bir ayakkabıyla uyu. Rüyalarında yeni ayakkabılar gör. Sabah güzel bir ayakkabı görme tutkusuyla üzerindeki yorganı at. Düşünün şimdi, işini böyle seven biri hayatta başarısız olabilir mi? İşini bu kadar seven biri “kaybeden” olabilir mi?

O halde ne yapmalı? İnsanı değil, işi aklına takmalı. İçinde öfkelere, kötülük düşünmeye, arabesk söylenmelere yer kalmayacak kadar işiyle doldurmalı içini. İcadıyla uğraşırken saçları birbirine karışmış mucitler gibi masum, işini tutkuyla seven insanlar kadar ateşli olmalı. Yaptığı işi sevmeli (ya da sevdiği işi yapmalı!).

Eğer bunları yaparsan, son olarak şunu düşün: “Acaba benim başarı öyküm İnsan İsterse’nin kaçınıcı sayısına yetişir?”

Dipnotlar:

- 1-Anderson
- 2-William Jennings Bryan
- 3-Booker Washington
- 4-Stieve Goodier

Yazan: Görkem Özkan
(Araştırmacı)

İNSAN İSTERSE, SAVAŞ HALİNDE BİLE HAYALLERİNİ İZLER VE HAYAT SAVAŞINDAN BAŞARIYLA ÇIKAR!

*İstanbul-Üsküp arası aldığı eğitimde farklı kültürler arasında gelgitler
yaşayan bir Cumhuriyet dönemi girişimcisinin öyküsüdür.*

Küçük bir memur çocuğu olarak 1893 yılında Preveze'de dünyaya geldi. Baba soyu 1423 yılında Taşkent'ten Yanya'ya, anne soyu ise Kırım'dan Preveze'ye uzanıyordu.

Babası Nakiyyüddin Bey adliye mesleğinde çalıştığı için Rumeli'nin muhtelif yerlerini gezdiler. Kâzım Taşkent ilkokula Üsküp'te oturduğu mahallenin medresesinde başladı. Medrese odasına girdiğinde hocanın elindeki sopayla, sarıklı ve cüppeli insanlarla karşılaştı...

İlköğrenimini birincilikle bitirdi. Bu başarıda babasının çalışmalarına gösterdiği yakın ilginin büyük katkısı olduğunu her fırsatta tekrarladı. Demirhisar'da öğrenim imkânı medreseden ibaretti. Ortaokula devam etmesi için babası onu İstanbul'da Harp Okulu ders nazırı amcası Esat Paşa'nın yanına gönderdi.

İstanbul'a geldiğinde bu büyük şehirde kendini yabancı ve yalnız hissetti. Amcasının evine ve kaydını yaptırdığı Darül İrfan'a alışması hiç de kolay olmadı. Bilhassa okul arkadaşlarının "Rumeli çocuğu" olduğu için konuşması ve hareketleriyle alay etmelerine çok üzüldü. Ama yılmadı, yorulmadı, hayata küsmedi.

Medrese hayatında öğrendiği Kuran-ı Kerim'i okurken öğrendiği tecvit kuralları nedeniyle arkadaşları arasında gördüğü farklı muamele nedeniyle zor günler yaşadı. Kuvvetli bir çocuktuktu. Onlarla dövüşerek kendini koruma yolunu seçti.

Yatılı okul yılları!

Bir yılın sonunda Kâzım Taşkent arkadaşlarına, arkadaşları da Rumeli'den gelen bu çocuğa alışmıştı. İki yıllık İstanbul macerasından sonra babası daha büyük bir görevle Üsküp'e tayin edildi. Üsküp'te Mithat Paşa'nın kurduğu Üsküp İdadisi'nin 2. sınıfına yatılı olarak kaydı yapıldı. Yatılı okuyacaktı.

İstanbul'da yaşadıklarının benzerini bu kez Üsküp'te yaşıyordu. İstanbul şivesiyle konuştuğu için bu kez Üsküplü arkadaşları tarafından alaya alındı. Bunları yaşadığında daha yaşı 12 bile değildi. Farklı tarafları olsa da, güçlü durmayı bildi.

1912 yılında Üsküp İdadisi'ni (Üsküp Lisesi) tamamladı. Aynı yıl İstanbul'da Mühendis Mektebi'nde yüksek tahsile başladı.

Ancak hayat her zaman en iyi ihtimaller üzerinden yürümüyordu.

Balkan Harbi'nin sarsıntılarından üniversiteli Kâzım Taşkent de nasibini aldı. Harp sırasında Mühendis Mektebi kapatıldı. Okuluna devam edemeyecekti. Ama Kâzım Taşkent

durmadı, moralini bozmak yerine Almanca bilgisini artırmaya çalıştı. Hatta Almanca çalışmaları ona yetmedi, fizik ve kimya alanındaki bilgilerini artırmak için Tıp Fakültesi'ne devam etti.

Okulda olduğu kadar, savaşta da işini en iyi şekilde yaptı!

Bu arada Mühendis Mektebi yeniden açıldı. Tekrar hayallerinin yoluna döndü. Ancak sorunlar bitmek bilmiyordu. 3. sınıfa geçtiğinde yine savaş sebebiyle okuluna devam edemeyecekti.

Birinci Dünya Savaşı için askerliğe çağrılmıştı. Azimli olduğu kadar, vatanseverdi de. Yedek Subay Okulu'nda hazırlıklar tamamlanmadan Çanakkale'de devam eden harpte görevli teknik kıtaya gönüllü olarak katıldı.

Çanakkale Zaferi'nden sonra askerlik hizmetine 1918 yılının başına kadar teknik kıtada devam etti. Rusların boşalttığı Trabzon'a yine gönüllü olarak gitti. Batum'un işgal edilmesi üzerine Batum'da görevlendirildi.

Ne iş yaparsa yapsın, suçlamak, söylenmek yerine elinden gelenin en iyisini yapan Taşkent, askerlikte de başarılı olmakta gecikmedi. Azerbaycan'da yaptığı bir hizmet nedeniyle tahsilini Avrupa'da tamamlamakla ödüllendirildi ve askerlikten terhis edildi.

Yoksulluk çekti, sıkıntı yaşadı...

Çok sevdiği eğitimine kaldığı yerden devam edebilecekti. Öğrenmeye dönük derin tutkusu nedeniyle onu heyecandan uyku tutmazken, Birinci Dünya Savaşı'nın bitmesinden ancak iki sene sonra (1920) vize alabildi.

Vizeyi beklediği bu iki yıl boyunca hayatını kazanmak için serbest işler yaptı. Bu serbest çalışmalar çok şey kazanmasını sağlamasa da, memleketin iş hayatı hakkında bilgi edinmesine büyük katkı sağladı. Gençliğinde çok yoksulluk çekti, sıkıntı yaşadı ama yılmadı. O bilginin gücüne inanıyordu.

Vizesini alır almaz Almanya'ya giderek Braunschweig şehrindeki Yüksek Mühendislik Üniversitesi'ne kaydını yaptırdı. İnşaat yerine kimya mühendisliği bölümünü tercih etti. *İşler yoluna girmiş gibi görünüyordu ama yine beklenmedik bir şey oldu. Ona verilen eğitim bursu İstanbul Hükümeti tarafından bir anda kesildi.*

Ne yapacaktı? Geri dönse eğitimi eksik kalacak, burssuz devam etse Almanya'da yokluk içinde kalacaktı. Şartlara teslim olmadı, kararsızlık içinde kendini kilitlemedi. Yeni burslar almaya çalıştı.

Tahsili sırasında gösterdiği başarı nedeniyle Ankara Hükümeti tarafından takdir edilince yeni bir burs verildi. Meslek bilgilerine yenilerini katmak için Hannover Technische Hochschule'de diploma tezini aldı ve 1924 yılının ortalarında Yüksek Kimya Mühendisliği tahsilini tamamlamış oldu.

Almanya'daki dört yıllık tahsili sırasında Avrupa kültürünü tanıma şansını yakaladı. 26 yaşına gelmişti. 1925 yılında Türkiye'ye döndüğünde Cumhuriyet henüz ilan edilmişti.

Verilen burs nedeniyle iki yıl devlet hizmetinde çalışmak için Ankara Ticaret Vekâleti'nin Sanayi Umum Müdürlüğü'nde görevlendirildi.

Alpullu Şeker Fabrikası ve Edirne'de bir konserve fabrikasının kuruluşunda önemli görevler üstlendi. İstanbul'da verilen Sanayi Müdürlüğü görevi çalışma hızını artırdı. Zonguldak'ta İş Bankası'nın sahibi bulunduğu kömür işletmesinde serbest çalışma havasına kavuştu.

İlk oğlu Doğan üzerine çok büyük hayalleri vardı ama...

1927 yılında evlendi. İki oğlu oldu.

İlk çocuğu Doğan'ın üzerine titriyordu. *Onun üzerine büyük hayalleri vardı. Doğan, babasının çektiklerini çekmeyecek, babasının yapamadıklarını, yapamayacaklarını yapacak, hayallerini gerçekleştirecekti.* Onu gözünden sakınıyordu. Onu en iyi şartlarda yaşatmak ve yetiştirmek için İsviçre'ye göndermişti.

Kâzım Taşkent'in oğluna duyduğu derin bağlılık, onu derin düzeyde sarsacak bir olayın etkisini daha da artırmaya neden oldu. Aldığı bir şok haberle sarsıldı.

Oğlu Doğan, bir bahar günü, İsviçre'nin bir köyünde devam ettiği okuldaki bir kır gezisinde üzerine yıkılan bir dağ parçasının altında kalmıştı. Baba Kâzım Taşkent, oğlu Doğan'ın naaşını bile bulamadı. Yaşadığı acıyla yıkıldı ama yılmadı. *Yıllar sonra efsanevi Doğan Kardeş dergisini çıkararak oğlunun adını yaşatacaktır.*

Ömrünün ilk yarısında meydana gelen bu elim olay Kâzım Taşkent'i asla umutsuzluğa, çaresizliğe düşürmedi, yolundan saptırmadı. Aksine azim ve irade gücünü artırdı, mücadeleye şevkini körükledi. Acıların telafisini daha çok çalışmakta buldu. *Denilebilir ki, Kâzım Taşkent'in kişiliği ve karakteri örs üzerinde, maruz kaldığı sıkıntıların, acıların çekiç darbeleriyle şekillendi.*

Bu arada iş hayatında da yükselişı sürüyordu. Eskişehir ve Turhal Şeker fabrikalarının da kuruluşunda bulunduktan sonra, dört şeker fabrikası tek çatı halinde birleştirildi ve Umum Müdürlüğü'ne Kâzım Taşkent getirildi. Aynı dönemde Mustafa Kemal Atatürk'ün potansiyelinden yararlandığını her fırsatta dile getiren Kâzım Taşkent, Atatürk'ün ölümünün ardından sahada meydana gelen aksaklıklara 6 sene dayanabildi ve 1944 yılında şeker sanayiinden ayrıldı.

Kalkınmanın katalizörü olan parayı yerli sanayiciye sağlamak için bankacı oldu

Aynı yıl Doğan Sigorta Şirketi'ni kurdu. Hayat onu sına-maya devam ediyordu. Sigorta şirketinin başarıyla yöneti-yorken, bir gün büyük bir felaketle karşılaştı. *Milliyet* yazarı Güngör Uras yaşananları şöyle anlatıyor:

“Doğan Sigorta'nın kurulup çalışmaya başladığı yıl, şir-ket tarafından sigorta edilen krom yüklü bir ticaret gemisi Boğaz dışında torpillenerek batırılır. Sigorta şirketinin ilk an-da 800 bin Türk Lirası (o günler için çok büyük bir para) öde-mesi gerekmekte. Şirketin sermayesi topu topu 200 bin lira. Şirket 800 bin lirayı hasar görenlere hemen ödeyemezse da-ha işin başında itibar kaybedecek. Kâzım Taşkent, kişisel iliş-kileriyle, İş Bankası ve Ziraat Bankası'ndan kredi alarak Do-ğan Sigorta'nın itibarını koruyor. Hasarı ödüyor.”

Yapı Kredi Bankası'nı kurdu. Yıllar sonra niye kurduğunu şöyle anlatıyordu.

“Kendime bir iş bulmak, başkalarına muhtaç olmadan kendime bir iş yaratmak için banka kurmadım. Bankacılıktan anlamazdım, bu nedenle bankacılık alanında bir yenilik yaratmak gibi bir düşüncem de yoktu. Menileketimde boş kalmış yığınla iş alanı vardı ve oralar-da canlılık yaratabilmek, örnekler verebilmek için para lazımdı, zen-gin olmak lazımdı. Zengin olmanın, insan maneviyatı üzerinde eşki-yalık yapanlara teslim olmayı gerektirdiğini biliyordum. Böyle teslim oluşlarla moral değeri yüksek hizmetler yapılamayacağı ortadaydı. Zengin olmadan, para gücünün olumlu işlerde kullanabileceği tek yer banka idi. Bu nedenle banka kurdum, bankacı oldum.”

Kâzım Taşkent'in 1944 yılında kurduğu ve sektörde hep ilklere imza atan Yapı Kredi, Türkiye'nin ulusal çaptaki ilk özel bankasıydı. 62'nci yaşında Koç Holding tarafından satın alınan Yapı Kredi'nin tek ilk'i bu değildir.

Türkiye’de ilk bilgisayar kullanan bankası YKB’nin ilkleri web sitesinde şöyle sıralanıyor:

“1975’te Türkiye’de döviz pozisyonu tutma yetkisini ilk alan ve 1983’te Ortadoğu’nun ilk Türk off-shore bankasını kuran banka, 1986’da uluslararası sermaye piyasalarında bono ve sertifikaları satılan ilk Türk bankası olmuştur. Kurumsal bankacılık hizmetleri, 1985’te toptan Ticari Bankacılık adı altında Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. tarafından başlatılmıştır. 1967’de Türk bankacılık sektörünü bilgisayarla buluşturan, 1984’te ise ilk şubeler arası on-line bankacılık uygulamasını hayata geçiren Yapı ve Kredi Bankası’dır. İlk Telefon Bankacılığı hizmeti, 1991’de Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. tarafından başlatılmış, kredi kartı ürünlerinde ise puan sistemi ve taksitli alışveriş gibi uygulamalar, yine Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.’nin ilkleri arasında yer almıştır.”

*“İnsan geçtiği yollarda izler bulmalı,
geçerken kendisi de iz bırakmalı”*

Yaşamın her hali içinde bir ayrılık zamanı gelir ve ayrılık saati çalar. Kâzım Taşkent Alpulu’dan ayrılmasaydı belki de kişiliğini koruyamazdı. Sanayi müdürlüğünden ayrılmasaydı kendinden memnun olan bir insan olamazdı. Kömürden, şekerden, milletvekilliğinden ayrılmasaydı belki de çok şeyler yitirirdi. Ve zamanı geldiğinde bankadan ayrılmasaydı kendini çok güçlü hissetmezdi.

Bir dönem milletvekilliği de yapan Kâzım Taşkent, politika hakkında öğrendiklerini “Yaşadığım Günler” adlı kitabında şöyle özetler:

“Benim yaradılışım milletvekilliği yapmama uygun değilmiş, bunu anladım. Ayrılışım kimseyi üzmeyecek. Milletvekili kaldığım sürece bazılarına rahatsızlık verdiğimi biliyorum. Çok şey öğrendim. Başkalarına zararlı olmadım ama olaylar

karşısında kendimi tanıyamaz hale geldim. Ben politikanın istediği insan olamam. Kendimi vicdanıma karşı korumayı beceremiyorum. Artık politika yapmayacağım. İki yıl gerekli dersleri alabilmem için yetti de arttı bile. Hayatta hiçbir başarı kazanamamış insanlar, politikada kolaylıkla çok şey olabiliyorlarmış, bunu öğrendim. Politikada iki şey bana çok kolay görünmüştür. Birincisi, yüksek mevkilere yükselenleri övmek. İkincisi, oradan düşüp yaralananları eleştirmek., Küçük işleri bile görmek gücünde olmayan kişiler, devlet hizmetinde büyük işler görmek hevesine kapılırlarsa, kendi harikalarını yaratabilirler ama, bedelini millete ödetirler.”

Kâzım Taşkent'e göre "İnsan geçtiği yollarda izler bulmalı, geçerken kendisi de iz bırakmalı"ydı.

Gerçekten de 1894'te Preveze'de başlayan yaşamı boyunca geçtiği her yerde izler aradı ve izler bıraktı. Yapı Kredi Bankası'yla Türkiye'nin kültürel ve sanatsal yaşamına önemli katkılarda bulundu. *Doğan Kardeş*'ten sergi salonlarına, beste yarışmalarından halk oyunlarının canlandırılmasına uzanan geniş bir yelpazede kültürümüzü ve insanımızı geliştirmeye çalıştı.

"İnsanlar yaşlarını, arkalarında bıraktıkları yıllarla değil, anlamlı yaşadıkları yıllarla ölçmeli"

Ve 28 Nisan 1972 günü gelir.

O gün çok önemli bir gündü, çünkü bir evlat gibi yetiştirdiği, büyüttüğü bankasının yönetimini bıraktı. Bıraktığında 79 yaşındaydı.

Kâzım Taşkent, yaşamının son günlerine kadar sosyal çalışmalarını sürdürdü.

Ve bu yılların özetini *"İnsanlar yaşlarını, arkalarında bıraktıkları yıllarla değil, anlamlı yaşadıkları yıllarla ölçmeli,"* sözleriyle yaptı.

Kâzım Taşkent, bir kimya mühendisinin banka kurabileceğini, insanın 35 yaşından sonra da bir alanda devrimler yapacak işler başarabileceğini gösterdi.

Bir Cumhuriyet dönemi girişimcisinin 1893'de Preveze'de başlayan yaşamı 5 Mart 1991'de İstanbul'da sona erdi. Kâzım Taşkent'in 98 yıllık yaşamının her anı azmin zaferi öyküsü olabilecek anların toplamıydı.

Kâzım Taşkent'ten başarmak ve yaşamak sanatı üzerine bilgiler

- İş yaşamında başarı kazanmanın üç koşulu olarak şunları bilirim: Sen inaniyorsun; ama ilgililere kabul ettiremeyeceğini de görüyorsan sormadan yapacaksın. Kuşkusuz; kesin kanıya varamıyorsun. İlgililerle konuşup, oylarını alıp uygulamaya geçeceksin. Yapılacak iş hakkında ilgililerin evet diyeceklerini önceden kesinlikle biliyorsun, onlara mutlaka danışacaksın.
- Hayatım boyunca beş gücüm arasında denge kurmaya çalıştım. Bunlar; duygularım ve isteklerim, aklım, vicdanım, insanlığım ve benimle ilgili bulunanların hakları idi.
- Yöneticilik için başta gelen bir kural bilirim. Önce inanacak, sonra inandıracaksınız.
- Bir yöneticinin çalışma arkadaşlarını anlayabilmesi için onların arasında yaşaması; acılarına, dertlerine, sevinçlerine ortak olması gerekir. Size güvenmelerini böylece yarattıktan sonra, işin görülmesi için gerekli inancı da kolaylıkla verebilirsiniz.
- Başarılı olmak için bilmek, düşünmek, çalışmak ve sonunda da karar alabilmek önemlidir. Bunlar olmadan başarı kazanılacağına inananlar varsa, önceden söyle-

yeyim ki, bu bir kumardır. Rastlantılarda ve şanslılıkta devamlılık yoktur.

- Bir işin başında, sorumluluğunu kendi vicdanında duyan insan ya da insanlar varsa, o işten sahiplerine de, topluma da hayır gelir.
- Ne kadar iyi ve gerekli olursa olsun, devam edemeyeceğine inandığımız bir işe başlamayın.
- Ele geçen olanakları zamanında ve yerinde kullanmayı bilmek gerekir. Yoksa, onlardan yoksun kalırsınız.
- Bir insanı önce dış görünüşü ve kılık kıyafeti ile tanır-sınız. Sonra konuştuğça fikirlerini, duygularını öğrenirsiniz. Geçmişini araştırırsınız, onu tanıyanlarla konuşursunuz. Kendi çevrenizde davranışlarını izlersiniz. Yine de onu tam olarak ne zaman tanırırsınız biliyor musunuz? Onun istediklerini yapmadığınız ya da istemediklerini yaptığınız zaman. Eğer hâlâ tanıma-mışsamız üzülme-yin, hiç olmazsa kendinizi tanımuş-sunuzdur.
- Şu öğüdü her zaman tekrarlarım: Karşınızdakini tanı-mak istiyorsanız onun güçlü yanlarını araştırın, öğren-meye çalışın. Kendinizi tanımak istiyorsanız “Benim zayıf yanlarım ne?” deyin.
- İnsanlar yaşlarını arkalarında bıraktıkları yıllarla de-ğil, anlamlı yaşadıkları yıllarla ölçmelidirler.
- Övgüden hoşlanmam, insanı esir eder. Beğenilmeyi öl-çüleri içinde faydalı bulurum. Eleştiri benim de gönlü-mü üzer ama saygı duyarım.
- Kuvvetli olan yanımızı herkes bilmelidir. Fakat zayıf olan yanımızı herkesten önce biz bilmeliyiz.
- Benim için iyi insan çıkarlarını başkalarının zararların-dan sağlamayan insandır.
- İnsanın dış görünüşü dökülmüş demir gibidir, çarpar-sa parçalanabilir. Marifet insanın iç dünyasının dövül-

müş demir gibi olmasıdır; bütün vuruşlar onu sertleştirir, değerini artırır.

- Çok süslenen insandan sakınırım. Bana kendi bildiği bir kusurunu başkalarından gizlemek istiyormuş kuşkusunu verir.
- Başkasının sesini duymayan insana sağır denir. Asıl sağır olanlar kendi seslerini duymayanlardır.
- Gerçek anlamda özgür insan kendini kinlerin ve korkuların egemenliğinden kurtarmış olan insandır.
- İnsanlar kendi güçlü yanlarını başkalarında da görürlerse kıskançlık damarları kabarır. Yetişkin insan bundan sadece büyük bir hoşnutluk duyar ve karşısındakinde kendi zayıf taraflarına benzer kusurlar görürse büyük bir üzüntüye kapılır.
- Kusurlu yanlarını bildiğiniz insanlardan korkmayın. Kusurlarını saklamayan ve düzelten insanlara ise güvenin. Hatalı taraflarını saklamaya çalışanlara ise hem güvenmeyiniz hem de onlardan korkun.
- Çok cahil insanlarla çok olgun insanlar iddiasızdırlar. Olgunlaşmaya yeni başlamış insanlar arasında ise iddialılara pek sık rastlanır.
- İnsanlar kendi kişiliklerini ancak büyük olaylar karşısında kalınca anlayabilirler. Ama başkasının kişiliği üzerindeki düşüncelerini küçük olaylara ve yanlışlara dayanarak söylerler.
- Mutlu olabilmenin bir yolu da untabilmektir.
- Susmasını bilen konuşmasını da bilir.
- Kendini eleştirebiliyor ve başkasının sözlerine dayanabiliyor musun? Zor bir işi başarıyorsun.
- Yaşarken yanlış yapmaktan kaçınamazsınız. Yanlış üstlenmek akıllılıktır. Hele kendiniz görüp de düzeltmeye kalktınız mı kişiliğiniz olgunlaşmış demektir.

- Kazançlarından fazlasını yiyenler kendi maddi ve manevi varlıklarını yemeye başlamış sayılırlar.
- Hayatı olduğu gibi değil de hayal ettikleri gibi yaşamaya kalkanlar mutluluğa delirdikleri zaman erişebilirler.
- Bir insanın gizli kalmış ve hiç bilinmeyen tarafları ya kimseye muhtaç olmadığı zaman, ya da çok muhtaç hale düştüğünde ortaya çıkar.
- Hayatım boyunca dikenli yollarda yürüdüm, sert yamaçlara tırmandım, dünyanın cennetini gören tepeye hâlâ ulaşamadım. Ama cennet var.
- Yaşamak için her türlü zorluğu göze alıp kavgaya girişenler, yaşama hak kazanırlar.
- İhtiyaçlar zorluyorsa, çok iyi için bekleme, elinde olanla yetin; sonra çok daha iyisi için uğraşmaya gücün olur.
- Bilmediğini yapmaya çalışan adamla, inanmadığını yapmaya kalkışan adam arasında önemsiz bir fark vardır. Birincisi cesaretli cahil, ikincisi hilekâr cahildir.
- İdeal yaratmak istiyorsanız, öğüt vermekten vazgeçin, örnek olmaya çalışın.
- Benim anlayışıma göre hayatın akışını düzenlemek için program yapılır, akışın yönünü değiştirmek için değil.
- Ben yokken beni nasıl anacaklar sorusu sonunda ben de bir inanç yaratmıştır. Nasıl anılmak istiyorsam öyle olmaya çalışacağım.
- Ben ne söylersem aklımın sesidir. Ben ne yaparsam vicdanımın yoludur.
- Her tarafınla bana benzemiyorsan kızma kendine. Her tarafımla sana benzemiyorsam kızmam kendime. Dostluğun baş şartı budur.
- Kusurlu yanlarını bildiğiniz insanlardan korkmayın. Kusurlarını saklamayan ve düzelten insanlara ise gü-

venin. Hatalı taraflarını saklamaya çalışanlara ise hem güvenmeyin hem de onlardan korkun.

- En yakınımızın büyük bir hatası bizi yaralamışsa öfkeyle ondan uzaklaşmak yerine sevgimizi sürdürmeliyiz ki iyi insan olma yolu önümüzde kapanmasın.
- Öyle sanıyorum ki ayna henüz yokken insanlar kendilerinin çirkin yanlarını söyleyenlere pek kolayca düşman olurlardı, çünkü kendilerini tanımazlardı. Şimdi iç dünyamızı yansıtacak aynaları da henüz icat edemediğimiz için kusurlu eksik bir yanımız yüzümüze karşı söylenince ilkel insanlar gibi öfkeye kapılıyoruz, kolayca düşman oluyoruz.
- Sizi tanımayanın sizin arkanızdan söylediklerine önem vermeyin. Sizi tanımayanın sizi övmesini de değerli saymayın.
- İyi konuşanların çoğu ya okuya okuya ya da dinleye dinleye belleklerine girmiş cümleleri tekrarlarlar. Karşısındakinin dinlemek istediklerini bir aktör ustalığı ile söyleyenler de beğenilirler. Ben düşüncesini ve gönülünü sözleriyle açanları dinlerim.
- Ben zıtların eğitici ve öğretici etkisine inanırım. Ağlamamış insan içten gülmesini de bilemez.
- En iyi dostlarımız isteklerimizi yerine getirmek için çırpınanlar değil, yapılması sakıncalı şeylere bıkmadan karşı çıkanlardır.
- İnsanlar genellikle haksız çıktıkları olayları hatırlamazlar. Hakkı çıktıkları olayları da asla unutmazlar.
- Herkesin kolayca görebileceği hatalardan korunabilirseniz kimsenin bilemeyeceği hatalarınız için Allah'a şükran edebilirsiniz.
- Acı çekerken, aynı nedenlerin başkalarına da acı verebileceğini düşünenler olgunlaşma yolundadırlar. Başkalarının acılarını dindirmeye koşanlar ise artık iyice

olgunlaşmışlardır. Bu konuda insanlık için ışık sayılabilecek olgunluk kendi yaşamadığı halde başkasının acısını bütün derinliği ile duyabilen ve yardıma koştan kişilikte belirir.

- Düşmanlarınızdan korunun ama korkmayın. Korku teslim olmayı kolaylaştırır.
- Dostlarınızı sevin ama korunmasını da bilin. Sevgide de teslim olmak vardır.
- Yalnızlık insanın ilgilerini zayıflatır. Ölçsüz yakınlıkların sonu ise nefrete varır. Nefretin ilerisi ise insanın kendisine düşmanlığıdır.
- Arkamızda kalan uzun, çok uzun yıllarda işlediğim kusur ve günahları hesaplamak niyetinde değilim. Düşündükçe ve kendimle yalnız kaldıkça onları gizlice gözyaşlarımla ortadan kaldırmak istiyorum. Kayaların üstüne dökülen yağmur damlaları gibi akıp gidiyor gözyaşlarım, hiçbir iz bırakmadan. Sadece gönlümde ufak sel izleri kalıyor. Benim kendime ait bir dünyam var. Yalnız olduğum zaman o âlem bana açıktır. Orada sevdiğimlerin sadece hayalleri ve sevdiğim tarafları benimledir. Kendimi orada daha iyi görür ve tanırım. Orada bütün şekiller ruh ve gönüle dönüşür. Orada konuşulmaz, susulur.
- Allah'ımdan günahlarım için beni başkalarının eliyle cezalandırmamasını dilemişimdir. Beni cezalandırmak istiyorsa günahımı kendi bilincimde duyayım ve ceza mı kendi vicdanımda çekeyim.
- İnsan konuştuğu kadar süreyi başkalarını dinlemek için ayırırsa hem daha az yanlış yapar hem de sıkıcı olmaktan kurtulur.
- İnsanları sevmeyebilirsiniz. Ama nefret etmeye kalkmayın. Günün birinde siz de nefret edilecek hale gelebilirsiniz.

- Hayvanın vahşisi avını dişiyle, insanın vahşisi avını diliyle parçalar ve öldürür.
- Başka şeyler istemedenden önce sahip olduklarınızı iyi kullanıp kullanmadığınıza bakın.
- Yalnız kalıp da konuşmak ihtiyacını duyarsam yazarım. Bir şeyi iyi görmek istediğim zaman düşünürüm. Bir düşünceye bir duyguya saplanıp kalmamak için okurum, yeni bilgiler edinmeye çalışırım. Herhangi bir alana eser yaratmanın bir evlat büyütmeğe eşdeğer olduğunu bilirim.
- Her ayrılışın burukluğunda tekrar buluşmanın sevincini düşünmelidir insan.
- Başkalarının yanında çirkin kaçabilecek söz ve davranışlardan sakınmak istiyorsan bunları yalnız kaldığın zaman da yapmamayı huy edin.
- Yaşamın sırları üzerinde düşünenler ruhları derinden yaralı olanlardır.
- Terbiyeyi öğrenmekle terbiyeyi öğretmek başka şeylerdir. Terbiyeli insan terbiyeci olmayabilir. Ama bir terbiyecinin kesinlikle terbiyeli olması gerekir.
- Genellikle düşünceler konuşmalarla, duygular hareketlerle açıklık kazanır. Bence düşüncelerini davranışlarla, duygularını da konuşmalarıyla belirten insanlar olgunluğa erişebilmişlerdir.
- Hatalarını düzeltmekten utananlar başlarına gelebilecek büyük rezaletlerden korkmalı ve işin başında o utancı göze almasını bilmelidirler.
- Başkalarının bizi rahatsız eden kusurlarından kendimizi de arındırırsak her iki taraf da daha az üzülür.
- Ünlü insanların yanında gözükerek kendilerini önemli bir adam gibi göstermeye çalışan sıradan ve hırslı kişiler bana acı verir.

- Her şey gözle görülür ama büyük insan ancak kafa ve gönülle görülebilir.
- Size fenalık eden insanı zararı devam etmiyorsa bağışlayın ve unutun. Onun bu davranışının birtakım yararları olmuştur. Size yararlı olan insanları ise hiç unutmayın.
- Yabancı bir insanı iki yoldan tanıyabilirsiniz: ya başkalarının anlattıklarına bakarak ya da kendi bilgilerinize güvenerek. Kendi bilgilerinizle tanımuşsanız çıkarlarınızın ve duygularınızın ne ölçüde rol oynadığını hatırlamaya çalışın.
- Çalıştığım bütün işlerde insanları eğitmek. Onlara iş terbiyesi, iş ahlakı vermek gerektiğini gördüm. Bu da yetmiyordu. Denetimi kaldırdınız ya da gevşettiğiniz mi çalışanlar eski hallerine dönüyorlardı.
- Benim kayıtlara geçmemiş bir ideolojim var: insanlık ve vatandaşlık... Bir yönetici, etrafındakilerin bir âşık gibi duyarlı, bir evlat gibi şumarık, bir konuk gibi nazlı olduğunu aklından çıkarmamalı.
- Bir yönetici aldanmaktan korkmamalı. Ama aldatırsa, önce kendisinden korkmalı.
- Gençlere derim ki: Yanlış yapmaktan kimse kaçınmaz, hata yapmak günah değildir. Ama güzel bir fikri kötülemek kadar da büyük günah bilmiyorum.
- Hep çalıştım ama bir doyumsuzluktan da kurtulamadım. Yeteri kadar çalışmadığım düşüncesi beni tedirgin ediyor. Beni başarılı sayıyorlar. Başarmam gerekenlerin hepsini yapabildiğimi sanmıyorum. Belki bunun için rahat değilim. Ama mutsuz da sayılmam. Hayatta az dinlendim, çok az eğlendim, hiçbir zaman da kendimi buralara hak kazanmış saymadım. Gençler benden bir öğüt istiyorlarsa, çok yorulduktan sonra dinlenin, başardıktan sonra eğlenin derim.

- Hiçbir yerde hayatın kolay olduğunu görmedim. Fakat hiçbir yerde hayat bir dram da değildir.
- Bir işin sonucu doğru çıkmışsa, aklın gösterdiği yoldan gidilmiştir. Yanlış çıkmışsa ya başkalarının isteklerine ya da kendi isteklerimize uymuşuzdur.
- Hayatım boyunca büyük zorluklara uğradığım zamanlar oldu. Acaba aklımı yeteri kadar kullanamadım mı, bilgim mi yetmedi, kurnazlık yapmaya mı kalktım, dalgın ya da dikkatsiz mi davrandım, talihim mi yaver gitmedi diye kendi kendime sorup nedenini bulmaya çalışmışımdır. Ve sonunda anlamışım ki, ne zaman karşımdakini kırmamak, vicdanımı yaralamamak için kendimi bir dostluğa zorlamışsam, başım büyük bir derde giriyor. Bal Mahmut, bir görüşmemiz sırasında "Düşmanlarınla başa çıkabilirsin ama Allah seni dostlarından korusun," demişti. Dostlarımin içinde beni büyük dertlere düşürenler az çıkmadı.
- Her arkamda kalan yılda kendimi bana benzeyenlerden uzaklaşmış buluyorum. Yaşlılarla gençler niçin çekişiyorlar ve dövüşüyorlar? Onların da aralarında hiçbir benzerlik kalmadı da ondan. Çağının birkaç yüzyıl gerisinde yaşayanlardan hep uzak kalmak istedim.
- Yaptığınız işleri beğenmeyen, eleştiren amirleriniz sizi ürkütmesin. Onlar asıl hatasız, noksansız iş yapanlardan hoşlanmazlar ve böylelerinin kendileri için rakip olabileceklerini düşünürler. Yetenekli insanlar bu yüzden çile çekerler.
- Başarılı bir insan ölçüsünü kaybeder, bilmediği ve anlamadığı işleri yapmaya kalkar, kendisine yardımcı olan araçlara önem vermez ve çalışmamaya başlarsa, kısa sürede yok olur.
- Düşmanlarını çoğaltmak istemezseniz borç vermeyin. Ama borç vermek zorunluluğunda kalmışsanız, bağışlayın.

- Karanlığın derin acısını ve dertlerini çekmeyenler, ışığın ne demek olduğunu bilmezler.
- Kendi malınızı emanetmiş gibi kullanmaya alıştırsanız, başkasının malını da kendi malınızmış gibi kullanabilirsiniz.
- İnsanlar, nelerin yapılması gerektiğini öğrenirken, nelerin yapılmaması gerektiğini de öğrenmelidirler.
- Göz, kafa ve gönül tokluğu, bildiğim en büyük zenginliktir.
- Yaşamak için her türlü zorluğu göze alıp kavgaya girişenler yaşama hak kazanırlar.
- Yakınıızda bulunan kişinin seviyesini yükseltmek istiyorsanız ona yardım edin. Kendiliğinden yükselmesini beklerseniz, farkında olmadan siz o seviyeye inersiniz.

İNSAN İSTERSE, BİR KİMYA ÖĞRETMENİYKEN “BAŞARININ KİMYASI”NI ÇÖZER VE EĞİTİM SEKTÖRÜNÜN EN BÜYÜKLERİNDEN BİRİ OLUR!

1958 yılında Şanlıurfa’da doğdu. Babası çiftçi, annesi ev hanımıydı. 7 kardeş içinde, en küçük erkek kardeşti. Doğduğu Yönlü Köyü’nde ilkokul vardı ama, ortaokul yoktu. Ortaokula giderken 4 km’lik yolu (bir saatlik yürüme demek) her gün gitti. Gözünün önündeki dev Urfa Ovası, o zaman gözüne dünyanın sınırları gibi görünüyordu. Bu genç adam hayatta neler başarabilirdi? Bu zeminden nerelere gelebilirdi?

O okumayı seçti. Hayatın sırlarını okuyarak çözecekti. Hayatın sınırlarını öğrenerek aşacaktı. Çok kitap okudu. Önce okul birincisi, sonra öğretmen oldu. Üniversiteden sonra bir arkadaşıyla kurduğu dersane 22 yılda 50 şubeye ulaştı. Durmadı. Yabancı dil kursu veren bir kurslar grubu kurdu, 10 yılda 32 şubeye ulaştı. Durmadı. Türkiye’de hiçbir okulda bulunmayan bir kampüse sahip –ki içinde devekuşu, ceylan, yüzme havuzu, at bile var–, bir kolej kurdu. Bu kolej de 6 yılda 6 kampüse ulaştı.

Okuyacağımız öykü "başarının kimyasını çözmüş" bir kimya öğretmenin, sıfırdan zirveye çıkışının, öğretmenlikten eğitim yatırımcısına geçişinin, sıkı bir kitap okurluğundan bir işadamına dönüşünün öyküsüdür.

Fethi Şimşek öyküsünü İnsan İsterse'ye anlattı....

Çocukken bizim Urfa Ovası'ndan başka büyük yer yok sanırdım. Sonuna kadar gidince dünyadan düşecekmişsiniz gibi gelirdi bana. Bugün o ovaların üzerinden uçakla geçiyorum, küçücük görünüyor.

İlkokula giderken kızamık nedeniyle üç ay okula gide-medim. Sınıfta kalacağımı düşünürken, öğretmenim beni çağırıp, özel ders çalıştırıp sınıfta bırakmadı. Zekâna güveniyorum, dedi. Bu tavrı ve bu övgülü sözü beni öyle bir etkiledi ki, hayatımdaki en büyük ateşleyici sözlerden biridir. *Bir çocuğu duyulan güveni onun yüzüne söylemenin gücüne çok inanıyorum.* Okullarımda bir çocuğu başarılı bir iş yaparken gördüğünüzde, onu hemen alkışlayın derim. Kendine güvenmeye çalışan çocuklara güveninizi sözle söyleyin derim.

Ortaokulda matematikten tüm soruları çözüyordum. *Bir gün öğretmenim beni çağırıp, tüm soruları çözüyorsun, o halde sen artık soru üretmelisin dedi.* Soru üretmek içimdeki yaratıcılık genlerini tetikledi.

Liseye başladığımda ergenlik çağı etkisiyle zekâm zikzaklar çizmeye başladı. Birisine âşık oldum. Açılmak yerine içimde yaşamayı seçtim. Bu da melankolik ve platonik bir hale soktu beni. İçe dönük biri olup çıktım. Derken kendimi felsefeye verdim. Felsefeyle ilgili ne bulduysam okudum. Felsefi dalış, duygusal melankoliden kurtardı beni. Lise ikinin sonlarına doğru kendime geldim.

Liseyi birinci bitiriyordum. Son anda İstanbul'dan transfer olup gelen biri, birinci oldu, ben ikinci bitirdim. Birincilik puanını kaptırdım.

O günlerde ilginç bir olay oldu. O tarihlerde başkalarını kendisi yerine sınava sokma usulsüzlüğü vardı. Benim yerime de başkalarını sokmak istiyorlardı. Şiddetle karşı çıktım. Hayatımdaki, kendime bakışımı değiştiren bir olaydır bu tavrım. Net bir şekilde reddettim. Haksızlığa uğrasam da haksızlık yapmayı kendime yakıştıramadım. Dürüstlük işletme yaşamımda da vazgeçilmezim oldu.

Üniversite sınavında öğretmenlik bölümünü kazandı

Üniversite sınavında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü FKB bölümünü kazandım. Öğrenciyken de kitap okuma ritimim düşmedi. *Lise ikinin sonunda üniversiteyi bitirdikten sonraki üç yıla kadar, günde okuduğum kitap miktarı 100 sayfanın altına düşmedi.* Mistik yazarlardan Cemil Meriç'e ne buluyorsam okudum.

Öğrenciyken ne yüksek ekonomik giderim vardı ne de ekonomik kaygım. Öğrenciyim, okulumu başarıyla bitirmek tek görevim diye düşünüp okuyor, kendimi yetiştiriyordum. İş hayatında başarılı olmak için değil, sadece entelektüel merak için bu kadar bilgiyi öğreniyordum.

Hayatının iki önemli kırılma noktası!

Geriye dönüp hayatıma baktığımda süreç belirleyici iki anım ve kararımı önemsiyorum. Birincisi, çevrem "yerine başkası sınava girsin, doktor ol" dediğinde ben "hayır" dedim ve kendim sınava girdim. Öğretmen oldum. Hayat dürüstlüğüme ödül verdi.

İkincisi, öğretmenliği bitirdim. Çevrem "atamanı iste, MEB öğretmeni ol" dedi. Ben İstanbul ve hayatı daha iyi algılamak için atama istemedim. Bu arada öğretmenlik diplomam boşa kaldı.

Bu sırada bir arkadaşım dersane açıyordu, prosedür gereği öğretmen diplomasına ihtiyacı vardı, benden diplomamı istedi, ben de ona diplomamı vererek onun kurumunda öğretmen gibi görünüyordum. *Onda unuttuğum diplomamla, daha sonra ortak olacağım dersane açıldı.* Bir gün arkadaşım bizi çağırıyor ve dershaneyi artık yürütemediğini söyledi. Dershane kapanmasın diye biz devraldık.

O yıl 1985 yılıydı. Benim o tarihe kadar ekonomik kaygım da, ticari algım da yok. Sadece kitap okuyarak hayatın anlamını çözmeye çalışan biriyim. Şirketi devraldık. Kitap okumamı engellediği için, hoşuma gitmiyordu ama ilk defa bir üniversiteye hazırlık dergisi çıkardığımız için şirkete ısındım. Fikir ve kâğıtla ilişkim devam edecekti.

İşin ilginç yanı, ortağım Orhan Bey işi benden çok daha iyi biliyordu ama ikimiz de deneyimsizdik. Deneyimli bir öğretmen arkadaşımız vardı. O da bize ortak oldu. Sonra deneyimli arkadaşımız devralma operasyonunu mantıklı bulmadı ve ayrıldı. Şimdi huzurlu bir emekli öğretim görevlisi.

Kendi şirketinde kendine "patronluk" yapmadı!

Neyse, dershaneyi devraldık, Kültür Dershaneleri adı. Yerimiz çok yanlış ve kötü bir yerde. Beyazıt'ın arka sokaklarında. *Yanlış bir yerde doğru bir işi yapmanın güçlüğünü o zaman öğrendik.* Kişisel fedakârlıkla beş yıl çalışıp sonunda Çapa semtine geçebildik.

Sabah geliyoruz soba yakıyoruz. O zaman kaloriferimiz yok. Part time çalışan müstahdemimiz var. Masa ve sıralar

temizlenecek. Müstahdem olmadığı zaman bu işleri de yapıyor, sonra hızla ellerimizi yıkayıp, önlüğümüzü giyip, idare odasına geçip müşterileri karşılıyoruz. Öğrenciler gelince derse giriyoruz. Kişisel fedakârlık had safhada... Badanayı, tadilatı bile biz yapıyorduk. Badana yaparken diğer öğretmen arkadaşlarımız yardıma geliyordu.

Üniversiteye hazırlık dergisi çıkarıyorduk. Derginin yazılmasını da, postalamasını da, matbaada dizgiyi ve mizanpajını da biz yapıyorduk. Yeni işletmelerin, maddi imkânsızlıklarından dolayı, her şeyi kişisel fedakârlıklarla yapması, büyük ve zengin şirketler karşısında yaşayabilmelerinin en büyük sırrıdır. Zengin işletme operasyonu zengin başlatıyor.

Kuruluş döneminde tutumluluk çok önemli. Düşünün. Patronun yaşam gideri bin dolar olsa işletmenin gelirinin neredeyse yarısına gelebiliyorken, zamanla işletme büyüdüğünde binde birine ancak denk geliyor. Büyük işletmelerde patronun küçük tasarruflarının sembolik anlamı vardır ama küçük işletmelerin kasasını kendi cebi gibi görüp işletme parasını kişisel ihtiyaçlarına harcamak işletme cinayetidir.

Bir dönem işletme darboğaza girer, maaş ödeyemez duruma gelinir

Bir dönem işletme finansal darboğaza girdi. İki ortak olarak, ailemizin tüm altınlarını çıkarıp şirkete koyduk. Hem öğretmenimize hem de kendimize verdiğimiz bir mesajdı bu. Varlık veya yokluk döneminde ticari itibarımızı hiç sarsmadık.

Yeni kurulmuş şirketlerde şirketin ilk paralarını kazanmaya başladığı dönemler çok önemlidir. Şöyle ki, Türkiye’de genç girişimciler, şirketlerin parasının patronun parası sanabiliyor. Bu büyük hata. Şirketin parasını kendi paramız gibi

görmedik. Tutumlu hareket ettik. Şirketimiz birkaç kuruş kazandı diye hemen yaşam tarzımızı değiştirmedik. Mesela sürücü kursunda 15 aracımız vardı ama üç yıl iki ortak aynı aracı kullandık. Kurum adına fedakârlık yaptık. Biz zamanında kurumumuza çok şey verdik, şimdi de kurumlarımız bize çok şey veriyor. Bu bir baba-çocuk ilişkisi gibi. Kurum tarla gibidir, ne verirsen onu alıyorsun.

Yatay bir ortaklık modeli ile büyüdüler

Fethi Şimşek'in 1995 yılında hayatında yeni bir yön seçer. Ortağıyla çok iyi anlaşmaktadır. Hatta küçük ortak olduğu şirketlerde, ortağı şirketteki hisselerini artırmayı teklif eder. Şimşek ise, bu nazik ve uygar teklife çok teşekkür eder. Bunlar senin hakkın der, aynı ortakla ama bu defa çoğunluk hissesi kendisine ait yeni şirketler kurmayı istediğini söyler. Böylece yıllardır süren başarılı ortaklığın temelleri daha sağlam bir şekilde büyüyecektir.

"Böylece yatay yapılandık, dikey yapılanmadık. Yanlaşmasına büyüdük. İktidar çatışması yaşamadık. Tarz çatışması da yaşamadık. Hem bireyselliğimizi yaşayabildik, hem de birbirimize katkıda bulunabildik. Dayatma da gizleme de olmadı. *Ortaklığı bitiren, tarz dayatmasıdır. Oysa doğru tarz diye bir şey yok, farklı tarz var. Herkes kendi tarzında başarılı iş çıkarabilir.* Hiç kimse başkasının tarzında başarıyla yoğurt yiyemez. Ortaklığa zarar veren ikinci şey de dikey büyüme. Dikey büyüyen kurumlar hem kolay politize olur hem de ortaklar arası çatışmayı artırır."

Bu sürecin sonucunda önce English Time'ı kurar. Fethi Şimşek'in modeli basittir, *hangi alana yatırım yapacağına karar ver, şirketi kur, şirketin başına başarılı bir yönetici koy ve onun işine karışmayıp kendine yeni bir iş bul!*

English Time, sonuç odaklı başarı felsefesiyle tanınan Kâzım Kahraman'ın yönetiminde hızla büyümeye başlar. ET ilk defa tamamı yabancı hocalar tarafından verilen kurs modelini başlatır. ET o kadar hızlı büyür ki, 10 yılda 18 şubeye ulaşır. Gökdil gibi 30 yıllık rakibini yutar. Interlang'ı satın alır. Londra'da ve Toronto'da şube açar.

ET'nin ardından kardeş kuruluşu Edutime açılır. Ardından Doğa Koleji'ni kurar. Doğa Koleji 6 yılda 6 kampüse ulaşır. Fethi Şimşek, şimdi kendi deyimiyle yine "işsiz", yani gruba "iş çıkaracak" bir şeyler arıyor.

Fethi Şimşek'ten kişisel ve kurumsal başarı dersleri

- *İnsanları güçlendirin, yıkmayın.* İnsanların manevi omurgası onurudur. Onurunun en büyük geliştiricisi de başarıdır. Ya insanların onurunu kırmayın ya da onurunu kirdiğiniz kimseyle çalışmayın.
- Güvenmediğiniz kişilerle kesin çalışmayın ve çalıştığınız kişilere kesinlikle güvenin.
- Kendinizi çalışanlarınıza karşı değil, onlarla birlikte düşünün. Karşı saflarda değil, aynı saflardasınız.
- *Kimse kimsenin egosunu eğitmemeli.* Birbirlerinin egosunu sınırlamaya çalışmak tehlikelidir. Herkes kendi egosunu yönetmeli.
- *Başarı bir süreçtir. Çok bileşenlidir.* İşletme başarısının tamamı, patrone dan ibaret değildir. Sadece temsili patrone dadır.
- Başarıyı sırf kendime bağlamayı, bir gasp olarak algılıyorum. Müstahdem de, servisi kullanan şoförün de grubun başarısında hakkı vardır. Başarıya bir mimar arandığı için bana mal ediliyor ama başarıyı imal eden ben değilim. Patronlar böyle düşünmeli, grup liderle-

rime de böyle düşünmelerini öneriyorum. Böylece başarıyı paylaşmayı bilen ve delege edici bir organizasyon ortaya çıkar.

- *Başarıda ego faktörü çok ilginç. Ego hem çok tehlikeli, hem de çok gerekli.* Egosuzluk bir problem, aşırı ego da bir problem. Karar alırken, herkese danışılmalı ama kararı bir kişi almalı. İşte tek başına o kararı alırken ego, güçlü durmayı sağlayabilir.
- Genç işadamları şunu bilsinler isterim, bir şirketi büyütmenin duygusal değeri, o şirketin parasal değerinden daha büyüktür. Başarılı işletme vefalı çocuk gibidir. Belli bir yaş ve büyüklükten sonra verdiğiniz misliyle size geri verir.
- *İşletme bir yorumdur.* Yorum önyargısız olmalı. Geçmişle bağlantıları gevşek olmalı. Çünkü her gün şartlar değişiyor. Dün yaptım işe yaradı, bugün de yarar dememeli. İşletme, dış şartları ve kendi büyüklüğünü dikkat alarak ne yapacağına karar vermeli.
- *Başarının yan etkilerine karşı dikkat etmek lazım.* Başarı insanı şımartabilir. Başarı insanı dönüştürür. Başarı sizi öyle bir dönüştürür ki, kendinizi siz bile tanıyamazsınız. Hangi büyüklükte nasıl davranmak gerektiğini bilmek çok önemli.
- Bir işletmenin ilk kuruluşunda patronların kişisel fedakârlığı ve tutumluğu çok önemlidir. Vehbi Koç'un fedakârlığı çok önemlidir, ama Rahmi Koç'unki çok etkili olmayabilir. Çünkü artık kurum büyümüş ve kendi kendine büyüyecek şekilde kurumsallaşmıştır.
- *Kârlılık işletmenin onurudur.* Şirket ayağını kârına göre uzatır. Kârsız işletmelerin hayat damarlarından birkaçı kopmuş demektir.

- *İşletme mahremiyeti çok önemlidir. Neyi, nerde, ne kadar konuşacağını bilmek çok önemli. İşletmelerin de insanlar gibi kişilikleri var.*
- *İnsan bir zaman sonra, zihnindeki çocukluktan kalan güzel resimlere benzer mekânlarda mutlu olmaya başlıyor. Suyun kaynağına yakın olan bir hayatı severim. Bilginin ve suyun kaynağına yakın olan. Doğa Koleji'nin Beykoz binasını benim çocukluğumdaki bu resimle örtüştüğü için aldım. Gördüğüm an almaya karar verdim. Gerisi detaydı. Bence insanlar ayağını toprağa bastığı yerde mutludur. Beykoz kampüsünde çocuklar ata biniyor, devekuşuyla oynuyor, ceylanları seviyor, yüzüyor. Onların mutlu hali beni mutlu ediyor. Şirket bilançolarından daha önemli o çocukların yüzündeki ifade. Ben de çocukluğumu yaşıyorum Doğa'nın Beykoz kampüsünde. Çocukluğumda yaşadığım yere benziyor. Küçük bir göletimiz var, o bile aynı.*

İNSAN İSTERSE, ERKEK EGEMEN BİR SEKTÖRDE BİR KADIN OLARAK PEKÂLÂ BAŞARILI OLABİLİR.

Kendi işinin patronu olmayı aklına koymuştu. Önce pul, sonra bilgisayar, sonra zirai tarım aletleri sattı. Hayatını okuduğu başarı kitaplarına göre dizayn eden ve insanları "sınıfsızca seven" Funda Başman nereden nereye geldiğinin öyküsünü İnsan İsterse'ye anlattı.

Bir kişinin hangi alanda başarılı olabileceği çocukluk eğilimlerinde gizlidir!

Bugün çocukluk eğilimlerimi düşündüğümde, gözlemcilik yönüm aklıma geliyor. Sürekli insanları gözler, niye öyle davrandıklarını anlamaya çalışırdım. Farklı insanları gözlemeyi, yabancıları gözleyip çözmeyi seviyordum. İnsanları okumayı seviyordum.

Bir de bir şeyler satmayı severdim. *Bir insanın yararına olan ama onun farkında olmadığı bir şeyi bulup ona satmayı severdim. Böylece sadece ona satmıyor, satış yapar gibi yapıp aslında*

onun bir sorununu çözüyordum, hatta abartarak söyleyeyim onu kurtarıyordum. Bir tür küçük kahramanlık oyunuydu.

10 yaşında bilye satardım. Almanya'daki akrabalarımızdan gelen mektuplardaki pulları söker satardım. Zamanla pul işini büyütüp amcamdan mektup içinde pul göndermesini istedim. *Pulları satıp kitap aldım. Kitapları sadece ben okumadım, pulları alanlara da zorla okutturdum!* Okumaya karşı, çocukluktan gelen bir ilgim var.

Aile şirketi yerine kendi öyküsünü yaratmayı seçti!

İşkadını olmayı düşündüğüm için, üniversite sınavına fazla asılmadım. Sonuçta yöneticiliğin okulu var ama patronluğun üniversitesi yok. Eskişehir İktisat Fakültesi'ni kazandım ve bitirdim.

Aile şirketinde başladım ama aile şirketinde iyi bir kariyer yapılamayacağını da biliyordum. *Sağınız solunuz, amcanız, kuzeniniz. İşin gereğine göre değil, ilişkilerin ve akrabalığın gereğine göre davranmak zorunda kalıyorsunuz. Performansın belirleyici olduğu bir işyeri istiyordum.*

Bir süre sonra bir bilgisayar firmasında çalışmaya başladım. Satışlardan sorumluydum. 5 yıl içinde işleri çok hızlı büyüttük. Bölgede bilgisayar malzemeleri dağıtım yapan en büyük firma olduk.

Ve yirmili yaşlarda kendi işinin patronu oldu!

Sonra Boğaziçi Bilgisayar'dan bölge müdürlüğü teklifi geldi, kabul ettim. Çünkü diğer firmada artık yapabileceğimi yapmış, misyonumu tamamlamıştım. Satış yöneticiliğinden genel müdürlüğe geçmiştim, satıştan daha fazlasını bilmek gerekiyordu.

4-5 ay sonra patron geldi. ‘ Biz bölge mağazalarını özelleştirmeye karar verdik. Burada bütün işleri de sen götürüyorsun. Burayı sana satmak istiyoruz,‘ dedi. Rakamda anlaştık. Hatta beni motive etmek için, 5 ayda 750 bilgisayar satarsan, şu kadar rakamı sileriz, dediler. Tüm gücümüzle asıldık. Başardık.

Artık patron olmuştum! 8 kişi çalışıyordu altımda. Daha yirmili yaşlardaydım. *İşim için inanılmaz fedakârlık yapıyor, gece yarısına kadar çalışıyorduk. Bir Polo arabam vardı, o arabada 7 bilgisayar birden taşıyorduk. Gülmeyin, yedi bilgisayarı bir Polo’ya sığdırmak bir sanattır!* O arabanın plakasını bile hâlâ biliyorum.

Bu arada evlendim. Eşimin ailesi 50 yıl önce kurulmuş olan Başman Zirai Tarım Aletleri’nin sahibiydi. 7 yıl kendi bilgisayar şirketimi yönettim. Sonra eşimin önerisi ve her iki sektördeki gelişmeleri değerlendirerek, Başman Tarım Aletleri’ne yönetici olarak geçtim.

“Gucci’li gelin” Anadolu yolunda!

Tarım hiç bilmediğim bir sektördü. Önce finanstan sorumlu yöneticiydim. Sonra satışa gözümü diktim. Çünkü satış benim içgüdülerimde var. Yavaş yavaş bayilerle tanışmaya başladım.

Çevremdeki insanlar başlangıçta bu işi yapamayacağını söylüyorlardı.

“Sen bu sarı saçlarınla mı, Gucci ayakkabılarınla mı gidip tarım aletleri satacaksın? Cosmopolitan dergisinden çıkmış gibi gecen birinin Urfa’nın Birecik ilçesinin Halfeti kazasında ne işi var? Gezersin hevesini alırsın, kimse almaz dönersin,“ diyorlardı.

Başman o güne kadar üretiminin neredeyse tamamını ihraç ediyordu. Türk çiftçisi modern tarım aletlerini pek kullanmadığı için şirket yurtdışına odaklanmıştı. Tabii şirket

yurtdışına odaklandığı için yurtiçindeki tarım aletleri satışları düşük kalmıştı.

Önce bu durumu değiştirmek istedim. *Bizim çiftçimizin neyi eksikti? Onların da hayatı kolaylaştıran modern aletlerle çalışması gerekiyordu.* Onlara güveniyordum. İyi anlatırsak bu durumu değiştirebileceğimizi düşünüyordum. Bu yüzden özellikle yurtiçi satışların başına geçtim.

Ekip olarak sap parçalama makinesine odaklandık. Makineyi broşürlerle anlatmak yerine, işe yararlığını göstermeye karar verdik. *İlk yıl Gelibolu'dan Mardin'e 150 tarlada bu makinenin nasıl çalıştığını gösteren tarla denemesi yaptık. Sadece bir tane makine satıldı!*

Sonuç başarısızlık gibi görünüyordu ama bir yıl sonra öyle olmadı. İlk ortaya çıktı. İkinci yıl, 270 adet sattık. Yurtiçi satışımız üzerine ekip olarak odaklandıktan sonra ilk yılda 350'den 768'e çıktı. Bugün Başman'ın 89 bayisi var ve 2006 cirosu 5 milyon dolar.

Funda Başman'ın başarı tarzı: Başarı kitaplarından öğrendiklerini, hemen hayatına uyguladı

Funda Başman da bu kitaptaki pek çok kişi gibi, hayallerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu bilgiyi gözlemleyerek öğrenmeye çalışanlardan. Çoğu kez bu yetmediği için kitaplardan okuduklarına göre hayatını dizayn ediyor. Kitapları nasıl bir "başarı aracı" olarak kullandığını şöyle anlatıyor:

"Kitap okumayı çok seviyorum. Haftada iki kitap bitiriyorum. Sabah işyerine geldiğimde arkadaşlarım bana dizileri, ben onlara kitaplarda okuduklarımı anlatıyorum. Binden fazla okuduğum kitap oldu.

Satış ile ilgili güzel bir kitap okuduysam, onun özetini çıkarıp ekip olarak sanki ders notuymuş gibi çalışıyoruz. Onu nasıl uygulayabileceğimizi, toplantı ve mailler üzerinde tartışıyoruz. İçindeki bilgileri işimize uyguluyoruz.

Kişisel gelişim kitaplarında okuduklarımla da hayatımı daha motive ve mutlu yaşıyorum. Başıma gelen olayları algılayış şeklim değişiyor. Bu kitaplar sayesinde beynimi başarıya programlıyorum. Sonra öğrendiklerimi başkalarına anlatmaya başlıyorum. Konuşuyorum da konuşuyorum! Ta ki gözlerindeki ışığın parladığını görene kadar.

İnsanların yapamayacaklarına inandıkları bir şey bulup onlara bunu yaptırabilmekten çok büyük keyif alıyorum. İnsanların sınırlayıcı önyargılarını yıkmayı seviyorum. Yapamayacaklarına inandıkları bir şeyi, birazcık yardımla onlara yaptırıp, sonra da inanamadıkları şeyi yapabildiklerini gördükleri andaki şaşkınlıklarını görmek benim için dünyanın en büyük mutluluğu. Bir çocuğun hayatındaki ilk üç adımını atmasını seyretmek gibi. İnsanları yükseltmeyi seviyorum.

Bir insanlara şey satmaya çalışmam, onlar almak isterler. Benim bayi ziyaretlerime gelip bir bayimle konuşmama tanık olsanız çok şaşarsınız. Tarım aletleri hariç, her şey konuşulur. Hele bayilerimle köylüleri ziyaret edip, onlarla kişisel gelişim üzerine konuşmalarına tanık olsanız, onların ne bilgilerle dolu olduğunu görseniz şaşarsınız.

İnsanlarla birlikte büyümeyi seviyorum. Büyümek ve büyütme benim hayat felsefem. Daha iyisini yapabilecekken yapmadan durmak asla kabul edemeyeceğim bir şey. İnsanlar yükselmesini istiyorum. Herkes daha iyi şartlarda yaşasın istiyorum. İnsanların yaşam standartlarını yükseltmek gibi bir doğal bir misyonum var.

Neşeli şirket olmayı önemsiyorum. Birlikte gülerek çalışıyoruz. Birlikte eğlenemeyen insanların birlikte iyi çalışamayacağına inanıyorum. Biz şirket olarak çalışırken eğleniyo-

ruz, eğlenirken çalışıyoruz. Şen bir şirket olma konusunda iddialıyız.

Anadolu'nun işkadınlarının temsilcisi

İşlerim artık kendi başına büyüyerek ilerleyebiliyor. İşten zaman ayırıp sosyal sorumluluk projelerine de katkıda bulunmak istiyorum. Özellikle Anadolu'daki işkadınlarını bir araya getirip ortak akıl üretecek bir organizasyon kurmak istiyorum.

Şunun artık bilinmesi lazım. Anadolu, başarılı işkadını dolu! Bu işkadınlarının bir araya gelip derinliklerini de taktiklerini de paylaşacağı, ortak işler yapabileceği bir organizasyona çok ihtiyaç var. Anadolu'nun işkadınları merkezini (ANİSKAM) bu amaçla kurduk. İnternet sitesi (www.aniskam.com) üzerinden üye olanlarla iletişime geçip halka halka büyümeyi, sonra da bir sivil toplum kuruluşu olarak Anadolu'daki işkadınlarımızı temsil etmeyi istiyoruz.

İNSAN İSTERSE, GAZETE İLANI İLE BİR ŞİRKETE GİRİP SONRA DA O ŞİRKETİN SAHİBİ OLABİLİR!

Lise ve üniversiteyi çalışarak okuyan bir gencin, doğru zamanda doğru kararlar vererek iflas eden bir firmayı, küllerinden yeniden yaratmasının ve idealindeki patron koltuğuna oturmasının öyküsüdür okuyacağınız. İş ilanıyla başvurduğu Baymak'ın yıllar sonra patronu olan, sonra da şirketi alanının en büyüklerinden biri yapan Murat Akdoğan başarı serüvenini İnsan İsterse'ye anlattı.

Urfa'da bir ilkokul öğretmenin 5 çocuğundan biri olarak 1963 yılında dünyaya geldi.

Haydarpaşa Teknik Lisesi'ni bitirdikten sonra Marmara Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümüne devam etti. Kararları hızla aldı, başarıları da beklenenden erken geldi.

23 yaşında evlendi, 24'ünde baba oldu. 26 yaşında Baymak'ın fabrika müdürüydü. *Gerek lise, gerek üniversite döneminde çalışarak okudu.* Kimi zaman folklor hocalığı yaptı, kimi zaman da turizm rehberliğinden kazandığıyla eğitimine devam etti. Yaptığı işlerden hem para kazandı, hem keyif aldı.

13 yaşında tanıştığı iş yaşamı onun tüm hayatında metafor etkisi yarattı. Ama en önemlisi insanları tanıdı. *Zamanın önemini çok "genç" öğrendi. Askerlik süresini bile üretken kılabilmemenin çaresini aradı.* Yedek subayken yüksek lisansını tamamladı. Bu süreçte İstanbul'da kalması için sınava girmesi ve yüksek puan alması gerekiyordu. "Gerekeni" yaptı ve girdiği sınavda bin 300 kişi arasından dördüncü oldu.

Askerliğini Gölcük'te deniz kuvvetlerinde yaptı. Aynı dönemde işletme masterı (MBA) programına başladı. Hiç yıllık izin kullanmadığından askerliğinin son bir ayında MAN Otomotiv'de işe başlayabildi.

Buradan ayrıldıktan sonra Otosan Fabrikası ile planlama müdür yardımcılığı pozisyonu için anlaşma noktasına geldi. 650 bin TL gibi o dönem için iyi sayılabilecek bir ücret ve iyi bir çalışma koşulu teklif edildi.

Her şey hayalle başlar!

Bu sırada gazetede Baymak'ın ilanını gördü. Henüz küçük ölçekli, atölye tarzı üretime sahip mütevazı bir kuruluştur. Evliydi ve çocuğu vardı. Aslında pek de risk alabilecek durumda hissetmiyordu kendini.

Ancak hedefi, girdiği işyerinde iyi bir yönetici olmak, yönetsel başarı ile hak ederek o işyerine sahip olabilmektir. Belirleyici ve etkiyici olabileceği bir işe ihtiyacı vardı. Baymak'ta bunu başarabilir, pekâlâ kendini gösterebilirdi.

Yaptığı iş başvurusuna, "Benim bu şirketi olağanüstü büyütecek modellerim var" yazınca, idealist genci ve projelerini merak eden Baymak yöneticileri tarafından kabul edildi.

İşe başladıktan 1.5 yıl sonra 1990 yılının ocak ayında fabrika müdürlüğüne terfi etti. *Yaşı çok gençti. Başlangıçta sözüntü dinletmek için büyük bile bıraktı.* Ama böyle bir işte imajdan çok

sisteme ihtiyaç olduğunu yine erken fark etti. Sistem geliştirdikçe de saygı görmeye başladı.

Kısa bir süre sonra üst yönetime bir rapor sundu. Bu raporda Baymak için yaklaşan tehlikeye dikkat çekti. Ancak firma yöneticileri, genç müdürün yaşından beklenmeyen durum tespitine tereddütle yaklaştı.

Ne var ki, Murat Akdoğan sezgilerinde yanılmadı. Baymak aynı yıl konkordato ilan etti. Tüm üst düzey yöneticileri de gitti.

Risk bazen fırsattır

Genç müdürün karşısına bir yol ayrımı çıktı. Ya o da diğer yöneticiler gibi terk edip gidecek ya da kendine ve azmine güvenerek kalıp şirketi bir Anka kuşu gibi küllerinden yeniden hem de daha güçlü olarak yaratacaktı.

Akdoğan ve beş genç arkadaşı kalıp mücadele etmeye karar verdi. O şartlarda gençlerin bu tutumu Donkişotluk gibi görünüyordu. Patronlar için bile umut çok uzaktı.

Ama gençlerde yürümeye yeni başlayan bebeklerdeki eşsiz cesaret ve azim vardı.

İlk iş olarak 14 bin metrekarelik Baymak'ın karşısına 90 metrekarelik yeni bir işyeri açıldı. Baymak'ın yeniden yaratılma sürecinde "Sistem Pazarlama" çok mütevazı koşullarda start verdi.

Akdoğan, beş arkadaşıyla yeniden diriliş hareketini böylece başlatmış oldu. *Beş işçiyle yaptıkları 10 termosifonu satarak ilk işini yaptı.* Sistem Pazarlama şirketi sonraları öyle bir iş yaptı ki, Baymak'ın yaklaşık 20 milyon dolar hacmindeki borçlarını ödedi ve kâra geçti. Ve Baymak büyük bedeller ödenerek yeniden var oldu.

Murat Akdoğan'ın baba gibi gördüğü patronu Koray Bayraktaroğlu, başarısının hediyesi olarak Baymak'ın yüzde

20'sini kendisine verdi. *Murat Akdoğan artık iş ilanıyla girdiği şirketin sahiplerindendi.*

Bir mucizeyi başaran Murat Akdoğan, şirketin batış süreci için yıllar sonra şunları söyleyecekti: "O günlerde herkes şirketin çok parlak bir dönem yaşadığına inanıyordu. Bunu Osmanlı İmparatorluğu'nun Kanuni Sultan Süleyman dönemine benzetiyordum. Kanuni dönemini herkes Osmanlı'nın en görkemli dönemi olarak görür. Bence Osmanlı'nın batışının temelleri bu dönemde atılmıştır. Başarısızlık tüm emareleri ile kendini gösterdiği dönemde temellenmiş olmayabilir. Tespitleri doğru yapmak lazım! O dönemde alınan kararlar, kötü sonucun hazırlayıcıları olmuş. *Ben üretimin de satışın da arttığı dönemde bunu söylediğimde, kimse ciddiye almak istemedi. Ama bir sene sonra şirket çalışamayacak hale geldi. Şirketin nasıl bu duruma geldiğini biliyordum, nasıl kurtulacağını da! İşte o yüzden bir tercih yapmam gerekiyordu. Riski seçtim. Risk, içinde olumlu ihtimali de olumsuz ihtimali de barındırır. Yani riski, riskli olanı aldığınızda sonucu büyük oranda size bağlı olabilir. Bu anlamıyla risk, bazen bir fırsattır. Ben o fırsata hazırdım."*

Yabancıların ilgisini çekti

Birçoklarına göre mucizevi görünen bu süreç, Türkiye pazarına girmek isteyen çokuluslu kuruluşların da dikkatini çekti. 1998'de Almanlar Baymak'ın hisselerine talip oldu. Şirketi küllerinden yaratan Akdoğan'ın genel müdür olarak kalmasını şart koşarak ve Baymak'ın yüzde 85 hissesini alarak Wolf Grup, Türk ısı sektörüne kendi organizasyonu ile girdi. Baymak bu süreçte yabancı kuruluşlar için cazibesini giderek artırdı. Wolf'un bağlı bulunduğu holdingde, dünya pazarlarındaki stratejilerini ilgilendiren bir değişim kararı ile Wolf satıldı.

Bu durum Baymak için teklif veren kuruluşlardan Baxi'yi harekete geçirdi. Baxi, Baymak'ın uzun yıllar çalıştığı ve firmayı yakından tanıyan bir kuruluştur. Baymak'ın Almanların elindeki yüzde 85 hissesini Baxi ile birlikte satın aldılar. *Koşullardan biri yine Akdoğan'ın genel müdürlük görevini sürdürmesiydi.*

Murat Akdoğan bugün Baymak'ın yüzde 50 hissesine sahip ortağı, Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı. Aynı zamanda da Marmara Üniversitesi'nde yüksek lisans ve son sınıf öğrencilerine ders veren bir akademisyen.

İş mücadelesinden sonra hayatta kalma mücadelesi

Şirketini yok olmaktan kurtaran Akdoğan, yıllar sonra aynı sınavı kendi hayatı için vermek zorunda kaldı. *Farklı başarıların mutlaka bedel ödenerek kazanıldığına inanan Akdoğan, bunun bedelini sağlığıyla ödedi ve 1994'te koma halinde bir ambulans uçakla ABD'ye götürüldü.*

Daha giderken herkes onun için "yaşamaz" dedi. Beyninin ortasında dört santimetre çapında bir mikrop vardı. Yıllar önce "Bu şirket iflah olmaz!" diyenlere, aldığı stratejik kararlarla cevap veren Akdoğan, bu kez yaşama mücadelesiyle aynı yanıtı verdi. *Şirketi nasıl kapısına kilit vurulurken ayağa kaldırıyorsa, bir daha açılmaz denilen gözlerini de yaşama azmiyle araladı. Kaldırıldığı hastanenin kayıtlarına göre yaşama şansını yakalayan 14 vakadan biriydi.*

Yaşama dönmüştü ama tedavisi uzun solukluymuştu. İlaç tedavisi bir yıl kesintisiz sürdü.

Bir yılın ilk altı ayında evde serum tedavisi devam edecek, iki ayda bir de kontrole gitmesi gerekecekti. Bu süre sonunda değerlerin normale girmesi durumunda da ikinci altı

ay günde iki - üç saati geçmemek koşuluyla iş yaşamına ancak dönebilecekti.

Kendine geldikten sonra aldığı haber, üzerinde öyle bir etki yarattı ki, hissettiği acıyı bir şeylerin intikamını alırcasına enerjiye dönüştürdü.

Hastanede yaşam mücadelesi verdiği günlerde Baymak'ı yeniden yaratmak için el ele verdiği arkadaşlarından ikisini trafik kazasında kaybetmişti. Bunu da ancak Türkiye'ye döndüğünde öğrenebilmişti. *Kendisi ve iki can arkadaşının hatırı için daha fazla çalışmalıydı. Onlar için, adlarını yaşatmak için bir şeyler yapmalıydı. Bu azimle eskisinden daha güçlü bağlandı hayata.* Ancak altı ay evden çıkmaması gerekirken kuralları çiğnedi.

Sabah sekizde kolundaki serumu çıkararak "işadamı" kimliğine, akşam eve döndüğünde serumu yeniden bağlayarak iyileşmek için tavsiyelere uyan "hasta" rolüne girdi.

Öyle azim, inat ve inançla sarıldı ki hayata ve çalışmaya, o güne kadar Türkiye'de mazotlu kazanlarda gerçekleştirilmemiş olan yüzde 91 verime sahip kazan ve kat kaloriferleri üretti. *Onlara da kaybettikleri arkadaşlarının adlarını verdi: Göksele ve Fatih. 1995 yılında inanılmaz bir büyüme gerçekleştirdi.*

Her kriz bizi büyütür

1998'de Almanlarla anlaşma tamamlandıktan sonra birlikte çıktıkları akşam yemeğinde "Türkiye'de çok kriz oluyor, nasıl etkilenebilirsiniz?" diye soran Almanlara başarı ve iş felsefesini özetler bir yanıt verdi:

"Biz bir krizde, Körfez krizinin ardıl etkileriyle battık. On dan sonra çok daha büyük bir krizde, 1994'te en büyük büyümeyi sağladık. Her kriz bizi biraz daha büyüttü. Ben olağan koşullardan daha çok çekirim. Çünkü herkes, her şey yolundayken, tüm koşullar cazipken çıkış yapabilir. Zor koşullarda herkes

panik içindedir. Moral bozukluğu yaşarlar. Mümkünse hiçbir şey yapmamaya, su yüzeyinde kalmaya çalışırlar. Ama bu dönemlerde bu gibi tipik reaksiyonları göstermeyen, kriz yönetimi beceri ve sağduyusuna sahip işletmeler daha kolaylıkla büyüme gösterir. Zira diğerleri duruyordur. O dönemlerde rekabet edilecek neredeyse tek şey krizin kendisidir. Biz, bunu iyi beceriyoruz.”

Akıntıya yüzen adam

Herkesi şaşırtan, bir somon balığı gibi akıntıya rağmen suyun akış yönünün tersine hareket ederek mucizeler yaratan Akdoğan; cesareti, kendine güveni ve yarattığı farklılıklarla kendini var etti.

Murat Akdoğan'ın ilginç bir alışkanlığı var. *Genç yaşında oturduğu patronluk koltuğunun görkemli masasına da küre, şövalye, motosiklet ve nazarlıktan oluşan küçük objeler yerleştiriyor.*

Ve bir gün unutursa kulağına fısıldasınlar, göz göze geldiğinde hatırlatsınlar diye minik süslere gizli anlamlar yüklüyor:

Küre, geniş bir vizyona sahip olmanın önemini; şövalye, cesareti; motosiklet, zamanın, çabuk karar vermenin ve hareket yeteneğinin önemini; nazarlık ise her şeye rağmen şans faktörünün var olduğunu hatırlayıp fısıldıyor genç patrona...

Akdoğan'ın hayat hikâyesini okuyup da etkilenmemek, kendi hayatımıza bakıp “Neden olmasın?” dememek elde değil. Tabii Akdoğan'ın masasının üzerinde duran küçük objelere yüklenen anlamları yaşam kılavuzumuzun maddelelerinden ayırmadan...

“Her şey düşünmekle başlar!” deyip gencecik yaşında bir şirketi yöneten Murat Akdoğan'ın yeni hedefi ülke için büyük bir sorumluluk almak. “Başbakan olur mu, olmaz mı?” sorusuna nasıl yanıt vermeli?

Yanıtı belki de Akdoğan'ın masasına yerleştirdiği küçük
objelerde ve yüklediği anlamlarda aramak gerek...

Ümran Avcı
Gazeteci- *Milliyet* gazetesi

İNSAN İSTERSE, HAKKÂRİ SOKAKLARINDA HALKOYUNLARI OYNARKEN BU HOBİSİNİ KARIYERE ÇEVİRİP DÜNYADA 8 MİLYON İNSANIN İZLEDİĞİ BİR KÜLTÜR İHRACINA ÇEVİREBİLİR!

Türkiye'nin en yoksul illerinden biri olan Hakkâri'den çıkan bir gencin, azimle ve bilimle çocukluk hayalinin peşinden gidip Anadolu'nun "bağrından çıkan" folklorik figürleri modern bir yorumla dünyaya sunup "Anadolu Ateşi"ni yaratan Mustafa Erdoğan hayalini nasıl gerçekleştirdiğini İnsan İsterse'ye anlattı.

Sekiz ay kışın hüküm sürdüğü, iki metre yağın karın diğer kentlere ulaşımı kapadığı Hakkâri'de 1965 yılının Şubat soğuşunda dünyaya geldi. Öğretmen bir baba ile ev kadını bir annenin ilk bebeğine, eczacı olan amcanın rüyasına giren nur yüzlü, yaşlı dedenin salık verdiği isim konuldu.

Sonraki yıllarda müfettişlik yapacak olan Namık Amca, yengesinin ertesi gün hangi saatte doğum yapacağını perşembe gecesi rüyasına giren yaşlı dededen öğrendi. Aksakal-

lı dede, “Yarın saat 12.30 – 13.00’de cuma namazı okunurken yeğenin dünyaya gelecek. Erkek olan bu çocuğun adını ‘Mustafa Celil’ koyun!” dedi.

Beklenen gün ve saatte, herkesin camide ibadetini yaptığı sırada böylece doğdu Süheyla – Nazım Erdoğan çiftinin ilk çocuğu “Mustafa Celil”. Peygamber adını da böylece aldı...

Mustafa Celil’den iki yıl sonra 1967’de Yılmaz, 1972 yılında da Deniz dünyaya geldi.

Mustafa ve Yılmaz Hakkâri’nin yoksul sokaklarında, bahar aylarında bakmaya doyulmayan yaylalarında çoğunlukla futbol oynayarak büyüdü.

Mustafa, geniş ve hemen hepsi okumuş bir ailede büyümenin avantajını yaşadı. Bir dedesi belediye başkanı, bir dedesi kaymakam, ailenin diğer fertleri tıp ya da siyasal bilgilerde okuyordu. *Mustafa ve Yılmaz kardeşler daha okula gitmeden 5 yaşında okuma yazma öğrendi.*

Mustafa 7 yaşına geldiğinde Hakkâri Cumhuriyet İlkokulu’na başladı. Okuma yazma bilerek gittiğinden sınıfının en çalışkan öğrencisi oldu. İlkokul ikinci sınıfa gideceği sırada aile, çocukların kaderini değiştirecek önemli bir karar aldı. Ankara’ya taşınacaklar, çocuklar eğitimlerine orada devam edecekti. *Mustafa ilk kez bu kadar büyük ve farklı bir şehir görecekti.*

Aile otobüsle Ankara’ya geldi. Kısa bir süre için üniversitede okuyan amcalarının yanlarına yerleştiler. Ardından baba Nazım Erdoğan memur maaşıyla bir ev kiraladı. Hakkâri’deki geniş aile yapısı başkente de devam etti ve yeni eve amcalarıyla birlikte geçtiler.

Mustafa ve Yılmaz Erdoğan kardeşler Aydınlikevler İlköğretim Okulu’na kaydoldu. *Ancak bu yeni ortama adapte olmayan Mustafa’nın dersleri kötüye gitmeye başladı. Bir yandan aksan sorunu yaşıyor, komuşmasındaki faklılık nedeniyle içine kapanıyor, bir yandan da Hakkâri’nin oksijen deposu havasından*

sonra Ankara'nın sisli puslu havasında adeta boğuluyordu. Hakkâri'yi ipe çekiyordu.

Ama ilkokul üçten sonra Mustafa okulun başarılıları arasına girmeyi başardı. Fakat çocukları amcalarının yanına yerleştirdikten sonra Hakkâri'ye dönen anne baba kendilerini çok yalnız hissetmeye başladı. "Bari çocuklardan biri yanımızda olsun," dediler ve Mustafa 5. sınıfta tekrar Hakkâri'ye döndü.

Hakkâri folklor okulu!

Mustafa, ilkokulu Hakkâri'de bitirdi. Burada okuduğu iki ders yılı boyunca hem folklorla tanıştı hem de sosyal anlamda aktifleştirdi. Aslında folklor öğrenmek için okula gitmeye de gerek yoktu. *Düğünlerin üç gün sürdüğü, her aşiretin farklı bir yöreyi oynadığı, her çeşit dansın yapıldığı Hakkâri, kocaman bir folklor okulu gibiydi.* Daha o yıllarda yörenin müzikal dokusu kulağına yerleşti, mistik sesleri hissetmeye başladı. Binlerce yıllık geçmişi olan tarihin izleri bilinçaltında yerini aldı.

Mustafa ilk aykırılıklarla da Hakkâri'de tanıştı. *Hemen her yerde sağdan sola doğru devam eden danslar, doğup büyüdüğü Hakkâri'de soldan sağa doğru ilerliyordu.* Bu aykırılık Mustafa'nın ilerideki sanat yaşamında da farklılıklara açılmasında etkili olacaktı.

Ortaokul yıllarında da halk danslarıyla ilişkisi devam eden Mustafa, dönemin siyasi atmosferinde, üniversite öğrencisi amcalarının ateşli tartışmalarına tanıklık ederek büyümeye başladı.

Mustafa dünya klasikleriyle de o dönem tanıştı, felsefeyle de. Daha sonra bu siyasi atmosfer kızıştı, kızıştı ve Türkiye'de bazı semtler artık zor yaşanır yerler haline geldi. Sokak çatışmaları başladı.

Ve bir sabah darbeye, 12 Eylül darbesine uyandılar. Bu darbe, Mustafa'nın "Tam kendimizi yetiştirdiğimiz zaman," dediği döneme bir bıçak gibi girdi ve bir anda her şey değişti.

Kendini "Aktif militan değildik ama siyasi bir görüşe sahiptik," diye tanımlayan Mustafa Erdoğan, ailesinin taşıdığı "anlaşılabilir" endişelerden dolayı lise birinci sınıfta Hakkâri'ye geri döndü. Zaten bütün öğrencilik yaşamı boyunca memleketinde okumak isteyen Mustafa'ya da Hakkâri'ye gitme fikri iyi geldi.

İlk ödüller Hakkâri'de geldi

Ankara'da şive sorunu yaşayan Mustafa, Hakkâri'ye döndüğünde de aynı sorunu yaşıyordu. Ankara'da kaba kalan dili, Hakkâri'de de yaşlıları tarafından "Biskiivi çocuğu bak nasıl konuşuyor!" diye dalga geçilmesine neden oluyordu.

Liseli Mustafa, Hakkâri'ye döndüğünde sosyal etkinliklerine okulunda devam etmeye başladı. Önce halk dansları topluluğunu, ardından da satranç kolunu kurdu. Kayak ve basket takımlarını oluşturdu. Tiyatro ekibi kurdu. Yani arkadaşlarıyla okulda müthiş bir sosyal faaliyet iklimi yarattı.

Halk dansları çalışmalarında ilk sahne düzenleme denemelerine o yıllarda başladı. 8'i kız, 8'i erkek 16 kişilik ekiple, halk danslarının tiyatral unsurlar taşınması ve daha çağdaş çizgiye yaklaştırılması konusunda teorik tartışmalara girdi.

Kurdukları halk dansları ekibiyle Diyarbakır'da yapılan bölge yarışmalarında Türkiye birincisi oldular. Milliyet Gazetesi ve Kültür Bakanlığı'nun düzenlediği yarışmalarda bölge birinciliğini kaptırmadılar. Bu ödüller geldiğinde takvimler 1981 - 1982'yi gösteriyordu daha.

Kurdukları kayak takımıyla Milli Takım'a girmeyi başardılar. Bunca sosyal faaliyet gün geldi birbiriyle çakışmaya

başladı. Mustafa Erdoğan kayak milli takım kampına çağrıldı. *İşte o sırada hayatı için önemli kararlarından birini daha verdi. Kayak milli takım kampına değil halk oyunları yarışmasına katılacaktı. Artık tercihini ve yolunu seçmişti.*

Sürgünler Hakkâri'ye yaradı

Ülke ve gençliği kaos içindeydi o yıllarda. Ama Hakkâri ve Hakkâri'li gençler 12 Eylül'ün kentlerine sağladığı avantajı kullanmaya başladı. *12 Eylül'den sonra Türkiye'nin en iyi okullarındaki hocalar Anadolu'ya sürgün edildi.*

Böylece Mustafa, büyük kentlerdeki en iyi kolej hocalarından kimya, edebiyat, matematik, felsefe dersi alma şansına sahip oldu. Sınıfta hem çok önemli tartışmalar, hem de bilimsel deneyler yapılıyordu.

Mustafa, üniversite sınavına "Kazanayım!" diye değil, "Felsefe okuyacağım!" hedefiyle girdi. Ve sonunda Hacettepe Üniversitesi Felsefe Bölümü'nü kazandı.

Ve Hakkâri'li Mustafa'ya bir kez daha başkent yolları göründü. Okumak için iki şehir arasında yapılan uzun yolculuklar, Ağrı'ya, Çankırı'ya, Antalya'ya tayin olan babasının yanına gidip gelmeler, Mustafa'nın yaşamını da belirliyordu.

Trenle 2 – 3 gün, otobüsle 36 saati bulan yolculuklar sırasında Mustafa başını cama yaslıyor fondaki Anadolu coğrafyasını hissediyor, hatta yaşıyordu. *Bir anlamda hayatını, yolculuklar ve yol hikâyeleri belirliyor, çokkültürlü bir altyapı oluşturuyordu. Gittiği her yörenin dans ve müziğini öğreniyordu.*

Mustafa, Hacettepe felsefede öykücü, romancı ve dene-meci Bilge Karasu, Prof. Dr. İoanna Kuçuradi gibi önemli hocalarla çalıştı.

"İnsan isterse her okul verimli olur," diye düşünen Mustafa, Cemil Demir Sipahi yönetimindeki Hacettepe Üniversitesi Müzikoloji Bölümü'ne gidip, Hakkâri'de derlediği bütün

oyunları ve müzikleri kaydettirdi. Hepsinin notalarla arşivlere girmesini sağladı. Mustafa'nın felsefe sevdası bir yıl sürdü. Bölüm onu tatmin etmedi.

Siyasal Bilgiler'de kamu yönetimi okumak istediğine karar verdi. Yeniden sınava girdi. Bu kez Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi'ni kazandı. Kaydını yaptırdı. Burada da Mehmet Ali Kılıçbay, Yalçın Küçük, Aydın Güven Gürkan'ın hocalığıyla eğitimine devam etti.

Anadolu efsanesinin peşine düştü

Gazi Üniversitesi'nde bir grup arkadaşı ve hocalarının desteğiyle halk dansları, tiyatro ve satrancı kapsayan Halk Bilim Topluluğu'nu kurdu. İkinci yıl 250 – 300 üyesi bulunan bu topluluğun başkanı oldu.

Mustafa, Türkiye'nin 16 yöre oyununu araştırıp çalıştı. Bunları arşivledi. Her birini yöre bazında çalışırken, sonradan "Anadolu Ateşi"nde yaptıklarına yakın deneysel çalışmalar fikri gelişti. O dönemlerde şimdiki adı Boğaziçi Üniversitesi (BÜ) Gösteri Sanatları Merkezi olan Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü'yle fikir alışverişlerine başladı.

Ve tiyatral folklor fikri tam da bu zamanda kafasında şekillendi. Sadece danslarla anlatılabilecek bir Anadolu hikâyesi, bir Anadolu efsanesi yaratma fikrinin peşine düştü.

Yaşar Kemal'in Ağrı Dağı Efsanesi'ni, Adnan Yücel'in "Ateşin ve Güneşin Çocukları" şiirini sahneye koymak gibi fikirler oluştu kafasında. Bunun ilk denemelerini yaptı. Üniversitede yaşamı boyunca girdiği her yarışmada birinci oldu.

Dans konusunda uzmanlaşıp arkadaşlarıyla 22 kişilik orkestra kurdu. Bu 22 kişi, çok sesli halk dansları müziği yapmaya başladı. Müzik çok seslendirilince, dans da farklılaşma, özgün bir koreografi kendini göstermeye başladı. Üni-

versite dışına açılıp çeşitli okulları çalıştırmaya başladı Mustafa Erdoğan.

Okul bittikten sonra gazeteci olmaya karar verdi. Ankara'da bir dönem *Özgür Gündem* gazetesinde, ardından sırasıyla *Söz* dergisinde, *Turkish Daily News* gazetesinde çalıştı. Çağdaş Gazeteciler Derneği'nde (ÇGD) yöneticilik yaptı.

Bir yandan gazetecilik serüveni sürerken bir yandan da Ankara'da Keçiören Belediyesi'ni, 1998 yılında da Bilkent Üniversitesi'ni halk danslarına çalıştırdı. Mustafa Erdoğan'ın hocalığında çalışıp hazırlanan Bilkent Üniversitesi öğrencileri, Norveç'te üniversitelerarası bir şenlikte gösteriler yaptılar. Ve orada en başarılı grup seçildiler.

Dansın sultanları doğuyor

Mustafa Erdoğan'ın Bilkent'te ve Keçiören'de yaptığı faaliyetlerde Anadolu Ateşi gösterilerinden izler taşıyordu. *Bütün bu dans deneyimleri sırasında Yılmaz Erdoğan, ağabeyi Mustafa'ya en iyi yaptığı şeyin bu olduğunu söylüyordu. Ve gazetecilik dahil yaptığı tüm faaliyetleri bırakıp Romanya veya Rusya'da dans okuluna gitmesini, koreografi eğitimi almasını öneriyordu.*

Bu sıralarda üniversite eğitimini tamamlayan Yılmaz Erdoğan da, ileride Türkiye'nin gözde merkezlerinden biri olacak Beşiktaş Kültür Merkezi'ni (BKM) kuruyordu. *Mustafa ve Yılmaz kardeşler, ilk dans gösterisini BKM'de yapma konusunda sözleştiler.*

Mustafa Erdoğan gazeteciliği bırakıp BKM'de dans fikrini hayata geçirmeyi düşünürken yeni bir kapı aralandı. 1999'da Yılmaz Erdoğan'la görüşen Yalçın Çevikel ve Güven Kılıç, "Mydonose Showland" diye bir yer yapacaklarını söyleyip Cem Yılmaz'dan ve kendisinden özgün projeler istedi.

Yılmaz Erdoğan, Çevikel ve Kılıç'a ağabeyi Mustafa Erdoğan'ın yerli bir dans projesi olduğunu söyledi.

Görüşmeden üç gün sonra Mustafa Erdoğan senaryoyu teslim etti ve "Sultan's of the Dance" fikri böylece doğmuş oldu.

Dansın izini sürdü

"Dansın Sultanları" olacak dansçı adaylarının belirlenmesi için gazetelere ilanlar verildi. Sınav açıldı. 900 başvuru oldu, yetenekli 90 kişi alındı. 12 Aralık 1999'da Sultans of the Dance için ilk prova yapıldı.

Yüzde altmışı hiç dans etmemiş ve dansla ilk kez tanışan çok hevesli, çok yetenekli, sonsuz çalışma azmi olan bu insanlarla hayalindeki dansı yaratabilirdi...

Provalar, hocalar ve doktorlar eşliğinde devam ederken, "Folklor bir sanat değil bilim!" diyen Mustafa Erdoğan, 1999'un ikinci yarısından 2000 yılının birinci yarısına kadar olan dönemde araştırma gezilerine çıktı.

Eski Sovyetler Birliği ülkelerine gidip oradaki tüm dans toplulukları ve konservatuarlarında araştırmalar yaptı. Anadolu Türk kültürünün izlerini sürmek için Kazakistan ve Türkmenistan'a gitti. Orta Asya'dan bugüne hangi ritüellerin geldiğini, hangi dansların hâlâ oranın etkisinde olduğunu araştırdı.

Ardından Moskova'ya gitti. *Dans konusunda bir efsane olan 96 yaşındaki İgor Moisieiev'le görüştü.* 1946'da Stalin'in emriyle başlattığı halk danslarından halk balesine giden deneysel bir serüveni yaşatan Moisieiev, Paris'te gösteri yaptığı zaman yer yerinden oynardı.

Moisieiev'le, bale tamamen halk danslarının hizmetine sunulmuştu. Mustafa Erdoğan Moisieiev'in derslerine katıldı ve kendisi de birkaç ders verdi. Kafasındaki projeyi anlattı. Moisieiev'den "süper fikir" sözünü işitince kendine güveni arttı.

Mustafa Erdoğan'ın dansın tarihsel seyrinin izini sürmek için bundan sonraki durağı İngiltere oldu. *British Museum'da bütün Anadolu'dan ve Mezopotamya'dan çıkarılmış eserlerin üstündeki kabartmalarını inceledi.* Onu ilgilendiren bu kabartmalardaki dans ritüelleri ve törenleriydi. Bunları fotoğrafladı.

Genç Hitit döneminde, Asurlular da ve Ege'deki buluntularda törenlerde nasıl dans edildiğini, hangi figürlerin kullanıldığını araştırıp inceledi. Ardından İsveç'teki dünyanın tek dans müzesine gitti. Dinsel dansları, Afrika ve Yeni Zelanda'daki dansları inceledi. Gürcistan'a gidip Gürcü danslarını araştırdı.

Kafasının bir yerinde gittiği yerlerden dansçı getirme düşüncesi vardı. Bu nedenle bir taraftan da dansçı bulmak için sınavlar yaptı. Amacı bulduğu yabancı dansçıları Dansın Sultanları arasına katmaktı. Ancak hayal ettiği projeye uygun dansçı getiremedi Türkiye'ye.

Bütün dansçıları izledikten sonra kararını verdi ithal dansçı almayacaktı. "Biz yapabiliriz!" dedi.

Sıkı provalarla 700 kilo verdiler!

Mustafa Erdoğan daha kararlı ve kendine güvenle döndü Türkiye'ye. Yaptığı araştırma ve gözlemlerin sonunda, *"Bizden çok üstün değiller. Sadece onların beş katı fazla çalışmalıyız,"* dedi ve kolları sıvadı. İki doktor, üç fizyoterapist, bale hocaları, modern dans hocaları ve hepsi kendi yöresinde uzman halk dansları hocalarıyla provalara hız verildi. Sene 2000'di.

Günde en az 8 saat çalıştılar. İlk zamanlar haftanın yedi gününü prova yaptılar. Sonraları doktorun zoruyla çarşamba ve pazar günleri tatil yapıldı. Haftada bir kez kas ve yağ oranları ölçüldü.

Dansa ilk başladıklarında manzara Mustafa Erdoğan'ın deyişiyle "çok korkunçtu". Daha dansçı tipi oturmamıştı. Ancak sıkı provalar sayesinde 90 kişi toplamda 700 kilo verdi. Başarmak için bedenlerini öyle zorladılar ki, sakatlanma dönemi başladı. Provalar sırasında menisküs ameliyatı geçirenler, bel fıtığı olanlar oldu. Zamanla bir dansçı tipi, bedeni ortaya çıkmaya başladı.

Ancak önemli bir sorun vardı. Dansçıların, dansın sembolü olan iki bacaklarını iki yana açarak "spagat oturması" gerekiyordu. Rusların dansçıları zorlayan yöntemlerini modası geçmiş bulan ve bilimsel öneriler getiren doktorlarla Mustafa Erdoğan arasında tartışmalar çıkıyordu.

"Buradakilerin spagat oturması mümkün değil. Çok zorluyorsunuz," diyordu doktorlar. *Onlara göre eğer dansçının 4 – 8 yaş arası yaptığı özel egzersizlerle bacak kasları uzatılmadıysa, bacaklarını iki yana açarak oturması mümkün değildi. Buna zorlamak insanları sakatlardı. Mustafa Erdoğan kesin konuştu: "O zaman sakatlanacağız, buna kendim de dahilim!"*

Başlarında bir Rus dans hocası, bazı egzersizlerle kasları açmaya çalışıyor, iki kişi ayakları çekiyor, bir diğer kişi de bacakların üstüne oturuyordu. İnanılmaz zorlandı dansçılar. *Çok canları yandı. Neredeyse gözlerinden yaş gelinceye kadar zorladılar vücutlarını. Sonunda oldu ve dansçıların tümü spagat oturdu..*

Provalarda yoga teknikleri de kullanıldı. Dansçıların kondisyonu arttı. Mustafa Erdoğan'ın aklında hep aynı şey vardı: "Sahneye çıkacağız ve rakiplerimiz bütün dünyanın en iyileri."

Provalarını-yapıldığı günlerde stresten uyuyamıyordu. "Mutlaka başaracağız, gerekirse uyumayacak, evimize gitmeyeceğiz," diyen Mustafa Erdoğan, *prova günleri boyunca evine gitmedi ve ofisteki çekyatta uyudu.*

Öç alır gibi çalıştı!

Mustafa Erdoğan o günler için yıllar sonra şöyle diyecekti. *“Öç alır gibi çalışıyordum. Bunca yıldır bir kültür nasıl olur da görünmezdi. Dansta çok iyi olanların tarih ve kültür birikimi bizden çok daha geri olduğunu halde neden biz dünyanın en iyisi değildik?”*

İlk üç aydan sonra dansçılar toparlanmaya başladı. Parça parça bir şeyler çıkmaya başlıyordu. Ve çalışma temposu artarak devam ediyordu. Nefesten ve terden karşılardaki aynadan kendilerini göremiyorlardı. Aynanın buğusu çalışma saatleri boyunca yok olmuyordu. Öyle ki bazı dansçılar yorgunluktan bayılıyordu.

Doktor sürekli grubu uyarıyor, önlem olarak da özel egzersizler yaptırıyordu. Örneğin dansçıları İstanbul dışında bir ormana götürüyor, bir tam gün çıplak ayakla çimlerin üzerinde yürütüyordu. Orada özel egzersizler yaptırıyordu. İlerleyen günlerde koşu egzersizleri konuldu. Dansçılar her gün bir saat yapılan koşuların haricinde haftanın belli günleri de iki saatlik doğa koşularına çıkıyordu.

İlk gösteri ailelere

Figürler yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladıktan sonra medyada söz sahibi olanlardan, reklamcılara, dönemin Kültür Bakanı Erkan Mumcu'ya kadar birçok ileri gelen provalarını izledi. Gören herkes çok beğeniyordu. Hatta Mumcu farklı bir yorumda bulundu: *“Başımıza geleceklere hazır olun, Türkiye’de her başarılı işin bir cezası vardır. Size de çok laf edenler çıkacak,”* dedi.

Ve artık sona gelinmişti. Yaklaşık 1.5 yıl süren çalışmaların sonunda Mustafa Erdoğan dansçı çocuklarını topladı: *“Ailelerinizi çağırın, abi, kardeş, dayı, teyze kim varsa çağı-*

rın. Onlara bir gösteri yapacağız,” dedi. Amaç seyirci reaksiyonunu ölçmekti.

8 Nisan 2001’de “velilere” gösteri yapıldı. Aileler neredeyse eve uğramayan çocuklarının doğru yerde olduğunu anlamıştı. Ardından fakir bir ortaokulun öğrencileri için özel gösteri yapıldı.

Tüm bu gösteriler sırasında konuklar dansçıları, Mustafa Erdoğan da izleyicileri gözlemliyordu. *Elinde bir not defteri, hangi sahnelerin çok alkışlandığını, hangi sahnelerin beğenilmediğini not düşüyordu.*

Erdoğan’ın aldığı notlara göre bazı değişiklikler yapıldı. Artık “Dansın Sultanları” önce Türkiye’nin, sonra da dünyanın gönlünün sultanı olmaya hazırdı...

Mesleklerini bırakıp dansa katıldılar

3 Mayıs 2001 gala tarihiydi. Hakkâri bir öğrencinin daha ilkokuldayken kafasında canlanan, lise ve üniversite yıllarında şekillenen hayali, o gece sahnede hayat buluyor, izleyiciyle buluşuyordu.

Aralarında Deniz Baykal ve dönemin Kültür Bakanı Erkan Mumcu’nun da bulunduğu protokol ile izleyiciler nefesini tutmuş gösteriyi bekliyordu.

Mustafa Erdoğan serüveni özetleyen bir konuşma yaptı. Sonra 90 Türkiyeli çocuğun Türkiye’ye hazırladığı bu çok güzel hediye sahneye çıktı.

Eskiden hobi olarak yapılan dansı birinci iş olarak kabul eden, bu yüzden doktorluğu, mühendisliği, öğretmenliği bırakıp sahnede yerini alan bu dansçılar, gösteri sonunda dakikalarca ayakta alkışlandı.

Mustafa Erdoğan’ın hayalindeki dansın hikâyesi yeni başlıyordu aslında. Sonradan “Anadolu Ateşi” adını alan grubun 90 üyesi, tek bir yürek gibi atan kalplerindeki aşk ve

gözlerindeki kıvılcımla kararlılıkla yürüyor, onlardan yayılan ateş Türkiye'yi ve dünyayı sarıyor.

O gün bu gündür alkışlanan ve Genel Sanat Yönetmenliği'ni Mustafa Erdoğan'ın yaptığı "Anadolu Ateşi", 3 Mayıs 2001'den tarihinden itibaren sergilediği 1050 gösteriyle yurtiçi ve yurtdışında yaklaşık 8 milyon izleyiciyle buluştu. Mustafa Erdoğan'ın rüyalarını süsleyen "Mısır Piramitleri önünde dans etme" hayali de artık hayal olmaktan çıktı...

Yurtdışında sergilenen gösteriyi ülkenin en iyi dansçıları izler oldu ve ekibe katılmak için "Anadolu Ateşi"nin kapısı çalınmaya başlandı.

Bundan sonraki hedef Anadolu dansını, yabancılara kendi ülkelerinde sergilemek! Yani kültür ihraç etmek...

Ve Antalya'da açılan, İstanbul'da da açılmak üzere olan Mustafa Erdoğan'ın dans okullarında başka ateşler yakmak üzere yeni kıvılcımlar yaratmak...

Mustafa Erdoğan'dan başarı üzerine düşünceler

Mustafa Erdoğan'ın gençlere 10 öğüdü var.

1- Geçmişinize sınıksız sarılın 2-Hayal edin ve peşinden gidin 3-İmkânsız istemekten çekinmeyin 4-Ekibinizi ve arkadaşlarınızı iyi seçin 5-Sorumluluktan kaçmayın 6-En iyilerin yanında olun 7-Asla tembellik etmeyin 8-İlk olmak ayrıcalıktır. Hep ilk olun 9-Asla birilerine özenmeyin ve taklit etmeyin 10-Kendinizle barışık olun.

- Başarılı olacağını biliyordum ama o hezeyan, o toplumsal ilginin, çapın bu kadar genişleyeceği, Türkiye'nin projesine dönüşeceği; bunu ancak isterdim, o kadar.
- *Benim ve Yılmaz'ın işlerinde başarıyı getiren sadece büyük üretim değil. Öncelikle güzel olmaları. Sultan'ın, "Vizontele"nin. Üretimlerimiz değil, fikirleri-*

tımız büyük. Biz iki kardeş fikriyatımızı herhangi bir sınır koymadan kâğıda döktük, onun maddi yanını başka insanlar tamamladı.

- *Popülerlikten benim anladığım salonda bulunan herkesin izlediği zaman sıkılmaması, beğenmesi ve anlaması. Ama kaliteden ve sanattan da ödün verilmemeli. Bir Anadolu gırtlığının altına Batılı bir sound döşemek gibi bir şey. Danstaki konsept de böyle.*
- *Bu gösterilerin ardından hedef, Anadolu Ateşi'ni Türkiye gösteri sanatları tarihinde çıkmış ve buralara ulaşmış olan tek grubu, yani bu alanın milli takımını Amerika'da yerleşik hale getirmek ve diğer projeleri de burada yapmak. Anadolu Ateşi'nin İstanbul Dreams İstanbul Drums oyununu, Troya müzikalini de burada sahnelemeyi hedefliyoruz. Amacımız Türkiye kültürünü, dünyada ulaşılabilecek en üst çizgi ne ise, dünyadaki evrensel, enternasyonal müzikallerin yeri neyse oraya, yani layık olduğu yere yerleştirmek.*
- *Dansçılarımız içerisinde oruç tutan, namaz kılan ve İslamiyet'in gereklerini yerine getiren arkadaşlarımız da var, sosyalist olan da var. Herkes el ele verdi, Türkiye için savaşıyor. Bu oyunun her safhasında uzlaşma var. Bu toprakların kültürünü yani bizi tanıtmak var. Ortak bir hedef doğrultusunda el ele vermek var. İş böyle olunca ayrımlar ereleniyor, hatta unutuluyor. Zaten hedefimiz de bu ayrımları ortaya çıkarmak değil ki...*
- *Dünyanın en hızlı dansını yaptığımızı iddia ediyoruz. 218 müzik metronomu ile dakikada 241 adım atıyoruz. Bunu bizden başka yapabilen başka bir dans grubu yok.*
- *Türkiye kültür tarihine baktığımızda dönem dönem bizim kültürümüzü öne çıkaran çalışmaları gördüğünüz gibi, uzun bir dönem tamamen batıya yönelindiğini ve batı klasiklerini ön plana çıkaran çalışmaların ağırlık*

kazandığını görürsünüz. Bu sürede bize ait projelerin başarıya ulaşmadığını görürsünüz. Bizim başarımız işte budur. *Kendi kültürümüzle barışık bir projeyi dünyaya tanıtıyoruz...*

(Madison Square Garden (ABD) gösteri yapılması ile ilgili) Burada gösteri yapan ilk Türkiyeli ve ilk Hakkâri'li olmaktan gurur duyuyorum. Dansçılarımın hepsine teker teker söyledim. *Sen buradaki ilk Kütahtyalı, ilk Aydınlı, ilk Ankaralı'sın... Yani buradaki ilk Türkler biziz. Bununla gurur duyuyoruz. İkincisi saydığımız isimlerle birlikte bu sahneyi paylaşmak müthiş bir şey.*

Yazan: Ünran Avcı
Gazeteci

İNSAN İSTERSE, TOROS DAĞLARI'NDA PİLLİ RADYOSUNU DİNLEYİP HAYALLER KURARKEN, BİR ANDA TÜRKİYE'NİN EN İYİ YARATICI TASARIM EKİBİNDEN BİRİNE DAHİL OLUR!

Mersindeki dağlarda keçi otlatarak geçimini sağlayan ilkokul mezunu bir çobanın, Türkiye'nin en merakla beklenen filmlerinden birinin afişini yapacak tasarım ekibine girmesi ne kadar ve nasıl mümkün olabilir ki? Eğer işin içinde azmın zaferi varsa, en olmaz görülen olur. "Meraklı çoban" Ahmet, keçi çobanlığından grafik tasarımcılığına uzanan İstanbul'a tutunma öyküsünü İnsan İsterse'ye anlattı...

Mersin'in Bozyazı ilçesine bağlı Kömürlü Köyü'nde 3 nesil hayvancılıkla uğraşan bir ailenin en büyük çocuğu olarak dünyaya geldi Ahmet Kaplan. Yıln yarısını elektriğin bile olmadığı yaylalarda geçirdi. Yaşadığı şartlar nedeniyle ancak ilkokulu bitirebildi. 15 yaşına kadar köydeki diğer yaşlıları gibi geçti hayatı.

Kendi tabiriyle, "hayvanlarla çevreli, insansız" bir hayattı bu. Ama bu olanaksızlıklar çoban Ahmet'i yıldırmadı. Yalnızlığını gidermek için yanında taşıdığı küçük pilli radyo 15 yaşında yeni bir dünya ile tanıştırdı onu. Kulağı hep radyodaydı.

Program konuları merakını tetikleyince de ne bulduysa okumaya başladı. *Önceleri arada bir indiği kasabadan aldığı eski gazete ve dergilere kaydı ilgisi. Bakkallardan kesekâğıdı da çaldı, kiloyla eski gazete, dergi de aldı. "Bilgi nasılsa eskimez!" diye tedavülden kalkmış haberlerle meraklı beynini beslemeye başladı.*

Önünde keçiler, aklında Singapur uçakları vardı!

25 yaşına kadar Toros Dağları'nda çobanlık yaptı Mersinli Ahmet Kaplan. Çeyrek asrı pilli radyonun dağlara taşıdığı sese kulak vererek geçirdi.

Hep hayal kurdu. Hayalleri kendinden beklenmedik hayallerdi. *Uçsuz bucaksız kırlarda etrafında keçiler, koyunlar meleşirken o son teknoloji ürünü uçaklarla Singapur'dan Avustralya'ya, oradan Güney Afrika'ya uçtu düşlerinde. Güney Afrika'dan sonra yeniden Toros Dağları'na konunca bu sefer hayallerini kovalamaya karar verdi.*

Kasabadaki internet kafeler ve köye indikçe çeken cep telefonuyla ektiği umutları sonuç verdi. Ayda bir indiği Bozyazı Kasabası'nda internet kafeye gidip dünyaya bağlanmaya çalıştı, kiloyla aldığı gazeteleri, köyüne dönüp keçilerini güderken satır satır okudu.

Kitap okuduğu için alay edildi!

Köyden bir arkadaşı üniversiteyi kazanınca bu kez kitaplarla tanıştı. Üniversiteli arkadaşı sayesinde önce Fransız ve

Rus klasiklerini okudu. Kitaplardan okuduğu dünyanın uzağındaydı ama asıl onu üzen çevresinin tepkisine maruz kalmış olmasıydı.

Çevresi çoban Ahmet'i gazete okuduğu için eleştirdi. Köylülere göre "Kim gazete okuyarak adam olmuştu!" Zaten bütün başarı öykülerinde böyle olmaz mıydı, doğru olanı yaptığı için gülünmek, başarı yolcularının kaderi değil miydi?

Bir çobanın dünyada neler olup bittiğini merak etmesini anlamsız bulmuşlardı. Ahmet Kaplan çobandı ve onun işi sadece koyun ve keçileri otlatmaktan ibaretti. Tüm bu önyargılar çoban Ahmet'in merakını daha da kamçılıdı.

Çoban Ahmet özellikle tarih, bilim ve teknoloji konularına meraklıydı. *Hürriyet*'in teknoloji eki "e-yaşam"ı bu yüzden çok seviyordu. 2004'ün sonbahar aylarında kasabadan aldığı gazeteleri okurken *Hürriyet* e-yaşam'ın Ağustos sayısı geçti eline. Tüm yazıları satır satır okudu.

E-yaşam'ın o sayısında konuk yazar olarak yer alan Teknoloji Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Alphan Manas'ın (Manas artık Brightwell Grubu'nun Başkanı) yazısını ise tekrar tekrar okudu. *Aynı zamanda Dünya Fütüristler Derneği Türkiye Başkanı olan Alphan Manas'ın yazısında çizdiği gelecek portresi, çoban Ahmet'in içindeki fütüristi (gelecek bilimci, geleceğe yönelik tahminler yapan, ürünler tasarlayan kişi) uyandırdı.*

Yazıda geleceğin teknolojisi anlatılıyordu. Gelecek zaten Ahmet Kaplan'ın hayal ettiği bir şeydi. Yılın 6 ayını sahildeki köyde, geri kalan zamanını yaylada geçiriyordu. *Yaylada cep telefonu çekmediği için dünya ile tek bağlantısı sahip olduğu radyodan ibaretti.*

Belki de bu sıkıntıların etkisiyle gelecekte üretilecek teknoloji ilgi alanına girmişti. Piyasaya sürülecek her işlevsel ürün o ve onun gibilerin sıkıntısını biraz olsun azaltacaktı. Tüm bu düşünceler kafasından geçen çoban Ahmet Kaplan, kendisinin de aslında bir fütürist olabileceğini gördü.

Kasabaya ilk inişinde cesaretini topladı, internet kafeye girip Alphan Manas'a bir elektronik posta mesajı gönderdi. Acaba cevap alabilecek miydi?

Alphan Manas arkadaşlarının yaptığı bir şaka sandı!

Çoban Ahmet, "Merhaba Alphan Bey (abi) Ben Mersin Bozyazı'nın bir köyünde bilgi ve teknolojiye meraklı keçi çobanlığı yapan bir gencim..." diye başladı mektubuna.

Radyo dışında diğer yazılı ve görsel basını takip edemediğini belirtti ve ekledi:

"Okunmamış bir gazete her zaman tazedir diye bakkaldan kilo ile alıyorum.

İşte o gazetelerden birinde (*Hürriyet* e-yaşam 27 Ağustos 2004) yazınızı okudum."

Çoban Ahmet, ardından da 'Alphan abisi'ne aklına gelen soruları sıraladı:

"Acaba bir dergi çıkarıyor musunuz? Çıkırıyorsanız bana gönderebilir misiniz? Bir internet siteniz var mı? Fütüristlerin birleşme çalışmaları nasıl gidiyor? Sermayenin fütüristlere yaklaşımı nasıl? Malum çağ bilgi çağı, ama imkân olana. Bilgilerinizden faydalanmak isterim. Tabii sizce uygunsuz Alphan Bey (abi). Gültünç gelebilir ama benim de bir damla misali katkım olabilir mi sizlere?"

Dünya Fütüristler Derneği Türkiye Başkanı Alphan Manas mektubu alınca şüphelendi. *Arkadaşlarına Hollywood prodüksiyonlarını aratmayacak şakalar yapmasıyla ünlü Manas, bu naif ama zekâ dolu mektubun bir şaka olmasından korktu.*

Sorup soruşturdu, köyün muhtarını bulup yazıştı. Muhtar, Ahmet Kaplan'ın yeğeni olduğunu söyleyince şüpheleri dağıldı ve çoban Ahmet'i İstanbul'a davet etti.

Naif bir imdat pusulası yollayan çoban Ahmet İstanbul'a geldi, Dünya Fütüristler Derneği'nin Türkiye şubesinin kuruluş toplantılarından birine katıldı. Sultanahmet'i, Şişli Bilim Merkezi'ni, Rahmi Koç Müzesi ve İstanbul Modern Sanat Müzesi'ni gezdi; İrfan Sayar'ın (Prof. Zihni Sınır) atölyesini ziyaret etti, T- Design'ın tasarımı "Deniz Taksi" ile Boğaz'da tura çıktı.

Yazar tercihi hayatını etkiledi

Mersin'in Kömürlü Köyü'nün bilgi ve teknolojiye meraklı keçi çobanlığı yapan genci bulunduğu yerden çıkarılmıştı. Çoban Ahmet, Alphan Manas'ı en çok araştırmacı yönü ve araştırdığı konulara yaptığı kişisel yorumlarıyla etkiledi. Örneğin holdingin pek öyle uluorta bilinmeyen bir ilgisini kendi şahsi araştırmalarıyla ortaya çıkartmıştı.

Manas'a, enerji konusunun çok önemli olduğunu ve holdingin geleceğinin bu alanda olduğunu düşündüğünü söyledi. *Alphan Manas, birlikte girdikleri kitapçada çoban Ahmet'e 25 kitap seçmesini söyledi.* Çoban Ahmet, önceden kafasında olan 25 kitabı, isimleri ve yazarlarıyla birlikte sayarak Manas'ı kendisine hayran bıraktı.

Çoban Ahmet hayatında yeni yol açan kitap seçimini şöyle yapmıştı:

Azrail (Hakan Karahan), Kırtlar (Hasan Cemal), Bir Millet Uyanıyor (Attila İlhan), Kod Adı Yeşil (Çetin Ağaç), Cem Ersever ve Jitem Gerçeği (Çetin Ağaç), Kriz (Henry Kissinger), Türkiye'nin Çıplak Tarihi (Cem Mumcu), Üzerinde 19 Var (Edip Yüksel), Sivil Örimceğin Ağında (Mustafa Yıldırım), Ermeniler, Sürgün ve Göç (Türk Tarih Kurumu), Beyoğlu Rapsodisi (Ahmet Ümit), Kar Kokusu (Ahmet Ümit), Da Vinci Şifresi (Dan Brown), İhanet Noktası (Dan Brown), Melekler ve Şeytanlar (Dan Brown)

Hayatını kendi değiştirdi

İlkokul mezunu olan oban Ahmet, İstanbul'da kaldığı süre boyunca da Alphan Manas'ı etkilemeyi başardı. *Manas, oban Ahmet'in kendisine çok farklı bir bakış açısı verdiğini, ondan kişisel bir danışman olarak da yararlanmak istediğini gördü. oban Ahmet'in hayalini bile kuramayacağı teklifi işte o an yaptı.*

oban Ahmet'in gereksinim duyduğu eğitimleri sağlayacaklardı. *Ve ilkokul mezunu oban Ahmet'i holding bünyesindeki Deniz Taksi'nin de tasarımcısı olan endüstriyel tasarım şirketi T-Design'in yaratıcı ekibine dahil etti. oban Ahmet, İstanbul'a gelip yerleşti ve maaş alarak T-Design'in yaratıcı ekibine katıldı.*

oban Ahmet olanları "Sanki bir kitap özeti gibi" diye yorumladı. Alphan Manas'ın oban Ahmet'le ilgili tek korkusu, köyünde yaşadığı saf mutluluğu bu büyük şehirde kaybetmesiydi.

oban Ahmet'in bu kaygıya cevabı ise çok açıktı ve nerede olmak istediğini iyi biliyordu: *"Bizim oraları sizler çok seversiniz, ama bu sevgi en fazla 15 gün sonra sıkıntıya dönüşür. Sonra İstanbul'u ararsınız. Ben ise İstanbul'da çok daha yararlı ve yaratıcı olacağımı düşünüyorum."*

Köye dönme fikrine çok uzak

oban Ahmet Kaplan'ın içini kemirip duran bilme arzusu aynı şiddetini sürdürüyor. Basına yansıdığı gibi henüz fütürist değil. Duyduğu her yeni şey önünde yeni bir kapı açıyor. Işık gördüğü her koridorda fikir sahibi olana kadar ilerliyor.

Ama hayat çok hızlı akıp gidiyor ve o en az 20 yılının kayıp olduğunu düşünüyor.

Büyük şehir hayatına yeni katıldı ama doğma büyüme büyük şehirliler gibi içinde geleceği geciktirme arzusu taşıyor. Hal böyle iken Ahmet Kaplan, yaylalarda, bugünün değil geleceğin şehirlerini öznlüyor. Bugünün nimetleri ve imkânlarına henüz sahip değil.

Geleceğe duyduğu merak, belki de insanlığın ilerlemesi, günün imkânlarını kendi ayağına getirebilme ümidinden kaynaklanıyor. Hep geriden gittiğini düşünüyor. Kendisi için her şeyin sıradan olabilmesi için insanların turist olarak uzağa gitmesi gerektiğine inanıyor. Çoban Ahmet'e göre işte o zaman kendisine dünyayı dolaşma imkânı doğacak.

Ahmet Kaplan, köye dönüş arzusunu pek gerçekçi bulmuyor. Yılın altı ayını elektriksiz, susuz, telefonsuz yaylalarda geçiren biri için arzulanır yanı yok geride bıraktığı köyün. Kömürlü'de yaşayanlar çaresizlikten kalıyor. Çoban Ahmet'in kendisine koyduğu en gerçekçi hedef İstanbul'da "var" olabilmek.

O geleceğini İstanbul'da görüyor. Kendini İstanbul'da eğiteceğine inanıyor. Çünkü bilgiye karşı büyük zaafı var. Bilmek, öğrenmek, bilgiye ulaşmak, merakını gidermek çoban Ahmet için önemli bir ihtiyaç. Ama bu ihtiyacın belirli bir yön tutmasını beklemek için henüz erken. Yıllarca تنها bir hayat sürdükten sonra büyük şehrin karmaşasında varlık göstermenin zor olduğunu biliyor ama geri dönmeyi aklından bile geçirmiyor. *25 yıl insansız bir hayat yaşadığı için en az 25 yıl insanların içinde olmak istiyor.*

İlk iş tecrübesi bir film oldu!

Çoban Ahmet'in çalıştığı kurum olan Brightwell Grubu, birkaç ay önce vizyona giren "Dünyayı Kurtaran Adamın Oğlu" filminin animasyonlarını hazırladı. Haliyle Ahmet Kaplan'a da iş düştü. *Çoban Ahmet, bu proje için photoshop*

programını öğrendi ve ünlü sanatçı Mehmet Ali Erbil'in yüzüyle epey oynadı. Filmin jeneriğinde onun da adı var.

Toros Dağları'nın eski çobanının yeni merakı, animasyon dünyası. Animasyon mutfağında müthiş şeyler yapılıyor. Futüristik yaklaşım, bu işlerde kendini açıkça ortaya koyuyor. Animasyon alanında ilerlemek çoban Ahmet'i mutlu edecek gibi görünüyor. Ama yine de kişisel macerasında aynı sulara da yüzmek yerine yeni sulara yelken açması an meselesi.

Başarı skalasını "İstanbul'da bir hayat kurmak" olarak özetliyor. Geride bıraktığı yerleri unutmayı hiç düşünmüyor. Elde ettiği bilgi birikimini kardeşleri ve köydeki diğer çocuklar üzerinde yatırıma dönüştürmek planları arasında yer alıyor.

Geride bıraktıkları artık çoban Ahmet'e inanıyor. İçlerinden çıkan bu gencin İstanbul'da başarı kazanıp köyündeki çocuklara model olmasını istiyorlar.

Çoban Ahmet, gelecek teknolojisi üzerine çalışmayı heyecan verici buluyor ama şimdilik uzayda koloni kurmak fikrine uzak.

Hayalleri ve hedefleri büyük çoban Ahmet'in. Bireysel temasın yerini teknolojik iletişimin aldığı günümüzde insanlar yalnızlaşmayı seçti. *Yollar ve sınırlar büyük şehirlerdeki trafiği artık kaldıramıyor. Çoban Ahmet araçları uçurmayı düşünüyor. Her durumda yeni keşiflere kapı aralamaktan yana. Bu heyecanı ve enerjisi onu nereye kadar götürürse gidecek. Zaten her şeyi bunun için yapmadı mı?*

Diğerlerine örnek olacak

Merakı ve isteği sayesinde büyük holdingerlerden birinde danışman olarak çalışma fırsatını yakaladı. Çoban Ahmet'i köyünden çıkarıp hayallerine ulaşmasında büyük role sahip Alphan Manas, Ahmet Kaplan'ı, "Çok okuyan ve çok iyi yo-

rumlayan bir insan," olarak tanımlıyor. Manas'a göre çoban Ahmet özellikle tarih konusunda bilgili. Geleceği yorumlamada tarihin çok önemi var. Çoban Ahmet'in ülkelerin geçmişi ve geleceği konusunda çok önemli yorumları bulunuyor.

Harry Beckwith *"Duyulmak için farklı, basit ve görsel bir şey söylemek zorundasın,"* demiş. Toros Dağları'nda koyun ve keçi güden Çoban Ahmet'in sesini belki de bu yüzden duyduk. Çoban Ahmet farklı, basit bir şey söyledi. *"Ben hayallerimin peşinden gitmek istiyorum,"* dedi.

25 yaşındaki genç bir adam, yılın yarısını elektriksiz geçen bir köyden azmiyle çıkıp büyük şehirde verdiği var olma savaşının ilk raundunu kazanmış durumda. Diğer rauntların sonuçları ise başka köylerde ışksız kalan, basit ve farklı şeyler söyleme arzusu duyanları harekete geçirecek.

İNSAN İSTERSE, SOYADININ SAĞLADIĞI BÜYÜK GÜCÜ BIRAKIP KENDİ KANATLARIYLA HEM UÇABİLİR HEM DE UÇURABİLİR!

Zenginlik içinde doğan, büyüyen; ama o zenginliğe arkasını dönme cesareti göstererek büyük risk alan genç bir işadaminin öyküsüdür. Ali Sabancı İnsan İsterse'ye anlattı.

On beş milyar dolar bütçesiyle dünyanın en zengin 100 ailesi arasında yer alan Sabancı Ailesi'nin bir ferdi olarak 1969 yılında dünyaya geldiğinde amca Sakıp Sabancı, holdingleşme kararını çoktan almıştı bile.

Ali Sabancı, 10 yaşına kadar şoförler, aşçılar, garsonlar, hizmetliler eşliğinde Adana'da yaşadı. Etrafında onlarca insanın olması ona normal geliyordu. Zannediyordu ki, ülkede herkes böyle yaşıyor. Çevresindeki herkesin bir Sabancı olduğunu bilerek ona göre farklı davrandığını yıllar sonra anladı.

Pek çok insan için, soyadı isminin önüne geçiyordu. Belki de bu yüzden sadece soyadıyla anılmama isteği daha küçük yaşlarda öne çıkmıştı.

Tarabya Oteli'nde yapılan sünnet düğününde hediye gelen bir künyenin üzerinde "A. Sabancı" yazıyordu. Yaşının küçük olmasına rağmen bozulmuştu. "Bunda niye Ali yazmıyor?" diye kızdı.

10 yaş Ali Sabancı için yeni bir hayatın başlangıcı oldu. 80'li yıllarda, Sabancı Holding, işleri geliştirme kararı almıştı. Kardeşlerden birinin yurtdışına gitmesi gerekiyordu. İki aday vardı, biri Şevket Sabancı, diğeri Özdemir Sabancı. Almanya'ya gitmeyi çok istediye de çocukları küçük olduğu için Özdemir Sabancı Türkiye'de kaldı.

Babasının Almanya'ya yerleşmesi Ali Sabancı kadar ailenin diğfer fertleri için de büyük değışiklikler yarattı. *Hayatı boyunca aşçılarla yaşamış olan annesi Hayırlı Sabancı, Almanya'da yemek kitabına bakarak köfte yapmasını öğrendi.*

Küçük Ali Sabancı da sorunlarını anne, babasından ya da holdingdeki birilerinden yardım almadan kendi çözmek zorunda kaldı. *Oysa iki ay önce Adana'da Buick arabanın ön koltuğuna kimin oturacağı konusunda ablası Emine Kamışlı ile kavga ediyordu. Almanya'da ise kös kös okul servisine bindi.*

Değışimlere dünden hazırđı

Hayatındaki bu büyük değışim Ali Sabancı'yı mutsuz mu etti? Bu soruya kocaman bir "Hayır" yanıtı veriyor. Ona göre hayatını kurtaran işte bu farklılık oldu. Sabancı ailesinin bir ferdi değıl ayrı bir birey olmasının yolu açılmıştı. Sonuçta yurtdışında iş başa düştü. Babasının kim olduğunun, soyadının ne olduğunun bir önemi kalmamıştı. *Ali Sabancı, Almanya'da bu içsel dönüşümü yaşadı. Çantasını bir başkasına taşımanın ne kadar yanlış olduğunu anladı.*

Ortaokulu Almanya'da, liseyi İngiltere'de, üniversiteyi de Amerika'da okudu. Tam 17 yıl yurtdışında yaşadı. Bütün o yıllar boyunca edindiğı arkadaşları bir gün olsun, "Ya senin

soyadın neydi Ali?" demedi. Onunla konuşanlarda bıraktığı ilk izlenim "sıfır kompleks"ti. "Ne kadar mütevazısınız" dendiğinde kızdığı söyleniyor.

Amerika'da Tufts Üniversitesi'nde politika ve ekonomi okuyan Sabancı, master öğrencisiyken kendi kendine "Ali Sabancı gibi bir evladı olduğu için, Türkiye gurur duymalı," diye düşünüyor, deneyimlerini ülkesiyle paylaşmak için sabırsızlanıyordu. New York'ta oturduğu apartmanın 27. katında "Bekle Türkiye, ben geliyorum..." diyordu.

Ali Sabancı okul bitince Morgan Stanley'e girdi; ama Morgan Stanley'e babası Şevket Sabancı'nun torpiliyle girdiğini saklamıyor. Babası randevuyu ayarlayıp "Seni mülakata çağırıyorlar," dedi. Bir yatırım bankası olan Morgan Stanley'de çalışmayı çok isteyen Ali Sabancı o deneyimi şu sözlerle anlatıyor:

"Tam bana göre bir yer. Türkiye'yi kurtaracağım ya! Hemen gittim. Üzerimde, kahverengi designer bir takım elbise var. Yeşil çoraplarım, çizgili yeşil gömleğimle uyumlu. O da ne! Herkes lacivert takım elbise ve beyaz gömlek giyiyor. E madem öyle, biz de uyarız. Kimse benimle mülakat filan yapmadı, 'Şu tarihte başla,' dediler, o kadar. Eklediler: 'Bir sene staj yapma hakkın var.' Ben de neyime güveniyorsam şöyle dedim: 'Şimdiden bir seneye limitleşmeyelim!' Aklımca mesaj veriyorum, kendini bağlama diyorum. Ama yani boru değil, Morgan Stanley'den söz ediyoruz. Her sene sadece 156 kişi alıyor. Harvard'ın, Stanford'ın en iyilerini. Onlara tabii maaş ödüyor. Ben torpilliyim ya, benim maaşım filan yok. Ama yiğitliğe de b.k sürdürmüyorum, kimseye bundan söz etmiyorum, bordro toplantıları oluyor, ben haliyle gitmiyorum. 'Neden gelmedin?' diye soruyorlar, 'İşim vardı' gibi bir şeyler geveliyorum. Ama 12 ayın sonunda, bordrolu olmamama rağmen 42 bin dolar prim verdiler. Ve iş teklif ettiler. Benim için önemli bir testti."

Kendi bankasında veznedarlık yaptı

Ali Sabancı, Morgan Stanley deneyiminden sonra Türkiye'ye dönme kararı aldığıda 27 yaşındaydı. Türkiye'ye döndükten sonra babası Şevket Sabancı'nın *"Holding'e girersen insanlar senin ayağına gelir, şubelerde çalışırsan insanları tanırsın,"* önerisiyle Akbank'ın Bahçekapı Şubesi'nde uzman olarak çalıştı. Kadrosu buydu ama asıl yaptığı iş veznedarlıktı. *Sabancı ailesinin masterli oğlu kendi bankalarında bir süre veznedar olarak çalıştı!*

Bahçekapı Şubesi'ndeki veznedarlık döneminde de hep "Ali" olmaya özen gösterdi. Bazı müşteriler ona nasıl davranacağını bilemediği için başta zorluk çekti, ama sonra bu sorunu da halletti.

Ali Sabancı, bankadaki veznedarlık döneminden müşterisi olan birkaç kişiyle hâlâ görüşüyor. Aynı şubede müdür muavini olarak da görev yapan Ali Sabancı'nın uzun süreli çalışacağı adresi Sabancı Holding oldu. Bu sırada medeni hali de değişti. *Amerika'da birlikte okuduğu arkadaşı Aydın Doğan'ın kızı Vuslat Doğan ile İstanbul'a döndüklerinde evlenme kararı aldı. Bu evlilikten iki çocukları oldu.*

Ali Sabancı, 1997 yılında Sabancı Holding'de Proje Daire Başkanlığı görevine getirildi. 4 yıl sonra da Strateji ve İş Geliştirme Grup Başkanlığı görevine atandı. Ali Sabancı, holdingde çalıştığı dönemde uzun bir süre sisteme kendini kabul ettirmeye çalıştı. Sonra şunu fark etti: *"Çok ortaklı bir organizasyonda bireysel katma değerli bir değişiklik yaratma ihtimali az."*

Sabancı Holding, beş kardeş tarafından kurulmuştu. Hacı Ömer öldüğünde holdingin cirosu 400 milyon dolardı. Bugün bütçenin 10-15 milyar dolara ulaşması beş kardeşin eseri. Beş kardeşin çocukları, onların çocukları derken zamanla

oyuncu sayısı arttı. Kardeşlerin oluşturduğu bir aile şirketinden, pek çok insanın katkıda bulunduğu bir işe dönüştü. Aile şirketine idare etmek zorlaştı.

Ali Sabancı için holdingde çalıştığı dönem özgürlüğünün de kısıtlandığı yıllardı. Hatta röportaj bile vermiyordu. Nedenini ise yıllar sonra şu sözlerle açıklıyordu:

“Söyleyeceğim her şey holdingi ve aileyi bağlayabilirdi. Kartvizitimde ne yazıyor: Sabancı Holding İş Geliştirme Grup Başkanı. Soyadınla Türkiye’nin en büyük iki holdinginin adı aynı... Zurnanın son deliği bile olsan, çok başarısız, hatta en başarısız adam dahi olsan, o kartın ağırlığını yakana takıyorsun. Rozet gibi. Ve ben de bu çok büyük haksızlık!”

Soyadının getirdiği o ağırlığı 1999’da Sabancı olarak girdikleri GSM ihalesinde daha çok yaşadı. GSM konusuna üç sene çalışmıştı. Amcası Sakıp Sabancı o dönemlerde sürekli arar, ihaleyi sorardı.

İhale öncesinde vücut dili dersi bile almıştı. İhalede zarfların açıldığı yerde vücut dili dersi veren kişiyle göz teması kurmuştu. İhalede zarflar açıldı. *Sabancı Holding 1.250 milyar dolar, İş Bankası 2.5 milyar dolar teklif vermişti. Öyle bir oran ki Sakıp Sabancı bile gelse yapacak bir şey yok. Arada biraz fark olsa, iş uzayacak.*

Ali Sabancı İş Bankası’nın teklifini duyduğu anda yerinden fırladı. Yanında İş Bankası’nı temsil eden bir kadın avukat vardı. Avukata *“Abla sizinki dolar mı mark mı?”* diye sordu. İhale bittiğinde Ali Sabancı derin bir nefes aldı. Zor gündü; ama İş Bankası’nın verdiği o yüksek teklifle ihaleyi kolay atlamıştı.

Holdingden ayrılma kararı

Ali Sabancı, 2004 yılı Mart ayında holdingdeki görevinden ayrılmadan önce amcası Sakıp Sabancı’ya gitti. Yeğenini

kaybetmek istemeyen Sakıp Ağa "Oğlum ne yanlış var, söyle düzeltelim?" diye sordu ama "30 bin kişilik bir ailede bunu söylemeyi lütfen benden beklemeyin," cevabını aldı.

Amcasının "Risk almıyor musun oğlum?" sorusunu ise "Önce sizlere teşekkür etmeliyim, sizin sayenizde zengin biriyim. İtibarım da fena değil. Düzenli bir ev hayatım, iyi bir eğitimim var. 34 yaşındayım. Bu riski ancak şimdi alabilirim. Ben bunu 45 yaşında yapamam," sözleriyle yanıtladı.

O gün aklmda Sabancı Holding'e danışmanlık hizmeti veren dünyanın en büyük şirketlerinden McKinsey'in bir sözü vardı: "Kurumsallaşmaya geçmek istiyorsanız, kendinizi kurban etmeye de açık olmalısınız." Yani sen o işin önünde bir engelsen, bir adım geri atmasını bileceksin, işi profesyonellere bırakacaksın.

Ali Sabancı'yı tanıyanlar görüntüsünü ve konuşmasını Sakıp Sabancı'ya benzetiyor. Ali Sabancı "Tıpkı onun gibisiniz" diyenlere "Esağfurullah, ona benzeyebilmek için, yemem gereken ekmeğin üretilbileceği kadar fırın yok etrafta..." yanıtını veriyor.

Ekonomi çevrelerinde büyük yankı uyandıran bu kopuşun kahramanı babası Şevket Sabancı'nın kurduğu Esas Holding'de göreve başladı. Aslında Sabancı Holding'de ömrünün sonuna kadar çalışabilir ve hiçbir şey de yapmıyor olabilirdi. Üstelik kimse de bir işe yarayıp yaramadığını anlamazdı.

Ama milyar dolarlık işler konuşup çok fazla iş yapamaktan dolayı sıkıldı. 10-15 milyar dolarlık cirosu olan bir yerde "alaylı" gibi davranamıyordu. Sabancı ismini o noktaya getiren aile büyüklerine sormadan adım atılamıyordu.

Sistemin ağır basması zaman zaman fırsatların kaçmasına neden oluyordu. Bu nedenle icra kabiliyetinin daha fazla olduğu yerlerde çalışmak istedi. Zaten maddi imkânları yerindeydi, yurtdışında yabancı yatırımcıları tanımıştı.

Türkiye'nin en büyük iki holdinginden biri ona dar gelmişti. Risk almak istemişti. Ama sadece ne kadar kaybedeceğini hesaplayabildiği bir risk... *Kaybetmeyi göze almak isteyeceği bir şey vardı; o da itibarıydı. Soyadının verdiği itibara dokunmayı hiç istemedi.* Soyadı yeni işinde kapıları daha rahat açmasına yaradı. Sonuçta insanlar sahibini bildikleri uçağa binmek istiyorlar, çünkü güven arıyorlardı.

2004 yılında iş hayatında keskin bir çark yapan Ali Sabancı, babası Şevket Sabancı'nın risk sermayesi şirketi olarak kurduğu Esas Holding'e geçti. Ali Sabancı'nın ablası Emine Sabancı Kamışlı da 2001 yılında Sabancı Holding'den ayrılarak Esas Holding'e geçmişti.

Pegasus ile yükseldi

Aslında Ali Sabancı, Sabancı Holding'den ayrılırken ne yapmak istediğini tam olarak bilmiyordu. Babasının holdine geçtikten 9 ay sonra havacılık sektörüne girdi. *Yapı Kredi Bankası'ndan 12 milyon euroya 14 uçak filolu Pegasus Havayolları'nı aldı.* Ve Ali Sabancı ile birlikte Pegasus Havayolları 1 Kasım 2005'ten itibaren tarifeli iç hat seferlerine başladı.

39 günde Pegasus'la ilgili tüm işlemleri halleden Ali Sabancı, heyecanını dizginlemeye çalıştı. *25 YTL'ye sefer koyan Ali Sabancı, geçen yıl toplam 3.4 milyon yolcuyu uçurdu. Bu yıl hedefi 4 milyon yolcu.*

Ali Sabancı bir yandan promosyonlarla müşteriyi memnun ederken diğer yandan birlikte çalıştığı arkadaşlarını ihmal etmedi. *Mesafesiz, samimi, eşit ilişki kuran, çok iyi bir hafızası olan, insanlara ilk ismiyle hitap eden, insanlar hakkında ayrıntıları ihmal etmeyen bir yönetici olarak şirkette biri doğum yapmışsa altın almayı ihmal etmedi.* Başka birinin oğlu sünnet mi oldu, vakti varsa atlayıp düğüne gitti.

Ali Sabancı Pegasus'ta farklı bir uygulamaya da imza attı. Şirkete Batı'da uygulanan profesyonellere maaşı dışında yıl sonu kârlılıktan prim verme sistemini getirdi. Prim esaslarını anlatmak için düzenlediği toplantıda bir personelin "Ali Bey, 35 yaşında acemi bir işadami olduğunuz için mi sizden istemediğimiz bir şeyi veriyorsunuz?" sorusuna "Hayır. Çünkü adil olanı bu! Size yüzde 10 veriyorum. Ben ne alıyorum? 9 katını. Siz ben-siz, ben de siz olmadan bu parayı kazanamam. Demek ki siz bu parayı hak ediyorsunuz," yanıtını verdi.

"Bu sektörde o kadar haksızlık olmuş ki, patron bırakın primi, maaşları ödemi-yordu. Personel önce şüphey-le baktı; ama geçen yıl çalışanların yüzde 50'sinden fazlası prim aldı."

Tüm bunlar olurken Ali Sabancı "Ali" olmaya önem verdi. Zaten, aileden Sabancı'ydı. *Forbes Dergisi'nde hem kayınpederiyle hem de babasıyla dünyanın en zenginleri listesine giren iki kişiden biriydi. İkinci kişi kim mi? Eşi Vuslat Doğan Sabancı!*

Forbes Dergisi'nde bu liste yayınlanınca Pegasus'taki çalışma arkadaşlarına "Bu şirketin mal sahibi zengin, şirket değil. Aman ha, yanıl-gıya kapılmayın. Biz zengin bir şirket değiliz. Üs-telik para kazanmak hiç kolay değil!" hatırlatmasını yaptı. Geçen yıl şirket kâr ettiği için "ikinci el Ferrari" alan Ali Sabancı "Kazanmakla, zengin doğmak arasında dağlar kadar fark oardır. Ben zengin doğdum ama şimdi para kazanıyorum," diyor.

Ali Sabancı'nın ilginç yönetim teknikleri de var. Mesela şirket-teki toplantılarda "ama" kelimesini kullananlardan 5 YTL, "zaten" kelimesini kullananlardan 10 YTL, başkasının sözünü kesenden 20 YTL alıyor. Bu paralar bir hayır kurumuna bağışlanıyor. Amaç, mazeret bulmadan, mevcut durumu kanıksamadan, fikrini söyleye-ne engele olmadan çalışan bir kurum kültürü yaratmak.

Ali Sabancı hiç kredi kartı kullanamıyor. Para harcayacak vak-ti olmadığı söylüyor. Bütün parasını ablası Emine Sabancı Kamışlı yönetiyor. Altında ablasının imzası olan her şeye okumadan imza atıyor. Kendinden memnuniyeti ise yüzde

50'lerde... Fiziksel olarak kendine iyi bakmadığını düşünüyor. Eşine ve çocuklarına hak ettikleri kadar zaman ayıramadığı için sıkıntı duyuyor.

Ali Sabancı, alışılmışın dışında bir işadamı... Belki de yurtdışında yaşamak onu çok değiştirdi. Çevresindekilere, "Türkiye'de Sabancı olarak büyük horoz olsanız da İngiltere'de bir civciv olursunuz," örneğini veriyor. Düzenli olarak *Financial Times* okumasının nedenini ise "Okumadığım zaman, kendimi beğenmeye başlıyorum. Ben 12 uçak ismarladım diye böbürlendiğimde televizyonda alt yazı geçiyor o anda, Amerika'da bilmem kim 50 uçak ismarlamış diye. Hemen haddimi biliyorum," sözleriyle açıklıyor.

34 yaşında koca bir imparatorluğu bırakma cesaretini gösteren Ali Sabancı, yeni bir imparatorluk yaratmak için var gücüyle çalışıyor. Adana'nın verimli topraklarında şoförler, aşçılar, garsonlar, hizmetliler eşliğinde büyüyen ama "Ali" olmaktan vazgeçmeyen bu genç işadamı belki de amcası Sakıp Sabancı'nın yaptırdığı "Sabancı Marşı"nın şu dizelerinden yola çıkmıştı:

*Aç kaldık, açık yattık, sonuna dek savaştık
Bu hizmet yarışına biz sıfırdan başladık
Dürüst olduk her zaman, hep cesur ve kararlı
Çalışmak ve başarı, işte budur Sabancı.*

Ali Sabancı'nın gençlere önerisi: Etik, ego, sabır!

"Şimdi bir genç iş adamı olarak size ne öneriyorum? En önemli üç faktör bana göre etik, ego, ve sabır. Ne demek bu etik, ego ve sabır?

Tabii herkesin etik değerleri güçlü olmalı. Ego, ego daha zor. Ego herkesin egosu arka cebinde olmalı. Yani her şeyin en iyisini ben bilirim diye yola çıkarsanız, bir gün anlıyorsunuz ki hemen hemen hiçbir şeyin en iyisini siz bilmiyorsunuz. Bu ego bacağı.

Üçüncüsü de sabır. Ne demek bu?

Yahu ben 25 yaşında, 23 yaşında iş hayatına başladım. 10 senedir aynı makamdayım ve yahut aynı pozisyodayım. Yada çok yavaş geliştim, maaşım çok az arttı, ya 10 sene sonra bile 30-35 yaşında oluyorsun. Yani önünüzde bir 30 sene daha çalışma hayatın var. Biraz sabırlı olun.

Etik değerlerinizi koruyun ve inanın.

Çabalarınızın faydalarını siz de göreceksiniz ve etrafınızdakilerde görecek.

Dolayısıyla unutmayın, sabır, ego ve etik değerler.”

İNSAN İSTERSE, TİFÜSTEN KAYBETTİĞİ AĞABEYİNİN ACISIYLA DOKTORLUĞU SEÇER, LİCE'DEN ÇIKIP ADINI TIP TARİHİNE "BEYNİN PİRİ REİS'İ" OLARAK YAZDIRIR!

*16 yaşında okuduğu bir makalenin yüreğine düşürdüğü "cer-
rah olma" isteğinin ardından gidip dünyanın en ünlü beyin cerrah-
lı olanı bir Türk'ün öyküsüdür.*

1925 yılı Türkiye'sinde olanaklardan çok olanaksızlıklar ağır basıyordu. Doğduğu dönem bir imparatorluğun dağıl-
ma süreciydi. Gazi Yaşargil, Cumhuriyet'in kurulduğu, yok-
sulluğun ağır bastığı 1925 yılının 6 Temmuz'unda Diyarbakır
Lice'de dünyaya geldi.

Annesi Sahavet Hanım, 300 yıl devlete memur ve sanat-
kâr yetiştirmiş bir ailenin kızıydı. Lise eğitimi sırasında tıp
eğitimi yapmayı düşünmüş ancak babasının 1918'deki ölü-
mü üzerine bu arzusuna ulaşamamıştı. Büyükanne adeta
Knidos okulundan yetişmiş bir eczacı profesörü gibi her so-
runa çözüm üretmeye kendini adanmış bir Anadolu yardım-
severiydi.

Baba Asım Bey eski Beypazarı kökenli bir Türk aşiretinden geliyordu. 15. yüzyılda ailesi Fatih Sultan Mehmet'in teşvikiyle Rumeli'ye geçmişti. 500 sene çiftçi, asker daha sonra da subay yetiştirmişlerdi. Kendisi İstanbul Mülkiyesi'nden mezun olduktan sonra üç subay kardeşi Kurtuluş Savaşı'na katıldığından İstanbul'da kalarak aileye bakmış, sonra da kaymakam olarak Sırpsındığı ve Lice'de görev yapmıştı. Baba Asım Bey daha sonra genç Cumhuriyet'in yapılmasında Sayıştay'da görev aldı. Kendisi bilim, dil ve özellikle felsefeye meraklıydı.

Annesi Sahavet Hanım 18'inde ilk çocuğunu doğurdu. İkinci çocuğu İhsan, Lice'deyken tifüs oldu. Tedavi olanaklarının yetersizliği nedeniyle yaşamını kaybetti. Annesi ölen oğlunun saçını kesip sakladı. Yıllarca kaybettiği oğlunun arkasından hayıflandı. *Annelerinin yaşadığı bu acı ailenin üç çocuğunu tıbbı yönlendirdi.* Ayrıca genç Gazi Yaşargil, Ankara'da özellikle Numune Hastanesi'nde hasta yakınlarının nasıl beklediklerini, eşek üzerinde hatta insan sırtında nasıl hasta geldiğini gördü. Bütün bunlar tıbbı seçmesinde etkili oldu.

O bir kitap kurduydu

Ailenin beş çocuğu da iyi eğitim gördü. Büyük abla Selma İngiliz Dili ve Edebiyatı'ndan mezun oldu. Ankara'da lise hocalığı yaptı. Gazi Yaşargil ailenin ikinci çocuğuydu. Aslında İhsan Ağabeyi tifüs nedeniyle ölmeseydi üçüncü olacaktı. Gazi Yaşargil'in küçüğü Erdem İsviçre'de Basel Üniversitesi'nde abdominal cerrahi profesörü oldu. Özellikle teknolojik araştırmalarıyla dikkat çeken çok iyi bir keman ustasıydı. Kemanları büyük senfoni orkestraları tarafından özellikle aranıyor. Günay, Zürih Üniversitesi'nde çok parlak bir bilim-

sel kariyeri olan nörofizyolog, en küçük kardeş Tomris ise kimya eğitimi aldı.

Gazi Yaşargil, Ekim 1925'te, henüz 3 aylıkken, 4 yaşındaki ablası ve annesiyle birlikte Ankara'ya geldi. İlköğrenimini Ankara'da İltekin İlkokulu'nda, liseyi Atatürk Lisesi'nde tamamladı.

İlkokul döneminde bir masanın ortasında dururdu gaz lambası. *O masada gaz lambasının ışığında okumaya çalışırdı. 1934'te radyonun gelmesiyle birden dünyaya açıldı. Sonra kendisi için "mucize" olarak tanımladığı kitaplar yayımlandı. Hasan Âli Yücel'in yarattığı bu imkânlarla dünya klasiklerinin yer aldığı 500'e yakın kitap vardı. O kitaplardan 100'e yakınına harçlıklarıyla aldı. 20'sini ezberledi. Sadece kitap kurdu değil, bilime, felsefeye ve medeniyetler tarihine meraklıydı. Avrupa'ya giderken çantasındaki iki kitaptan biri Leibnitz'in "Monaden Felsefesi", diğeri Walter Ruben'in "Hintli Upanişatların Felsefesi"ydi.*

16 yaşında bir makale okudu, hayatı değişti!

Gazi Yaşargil, 16 yaşında cerrah olmayı kafasına koydu. Bu kararda okuduğu bir makale etkili olmuştu. Babası Asım Bey 1940'lı yıllarda Türk Dil Kurumu'nda azaydı. Hatta Sa-yıştay, Danıştay isimlerini babası vermişti.

Ailenin yakın dostu Profesör Şükrü Yusuf Sarıbaş ile babasının görüşmelerini takip eden genç Gazi Yaşargil, Profesör Sarıbaş'ın Bier'in felsefi makale tercümesini okudu. Bier 1895'te lomber anesteziyi geliştiren ünlü bir cerrahı.

Bu makaleyi okuduğunda 16 yaşındaydı ve Bier gibi bir cerrah olmak istiyordu. Hatta "Gidip bu hocanın öğrencisi olacağım," dedi. Kurduğu bu hayalin gerçekleştiğini görebilecek miydi acaba?

Gazi Yaşargil yurtdışına burslu gitmedi. Para biriktirdi. Öğrencilik yıllarında Ankara Stadyumu'nda, sonra da Toprak Mah-

sulleri Ofisi'nde çalıştı. Gazi Yaşargil, başkenti bıraktığında Ankara'nun nüfusu 150 bini, otomobil sayısı ise 100'ü geçmiyordu.

1943 yılında Viyana'ya okumaya gittiğinde geride ailesini, tıp eğitimi alma kararında etkili kişileri ve 150 bin nüfuslu henüz emekleme dönemlerini yaşayan Ankara'daki, bilincinin uyandığı evini bırakmıştı.

Kaderini değiştiren teklif

Viyana'da bir yılbaşı toplantısında Ahmet Koç adlı bir arkadaşıyla karşılaştı. Ahmet Koç da onun gibi Atatürk Lisesi'nde okumuş ve Viyana'ya gelmişti. Yaşargil'e, "Sen burada iyi Almanca öğrenemezsin, gel seni ben Naumburg'a götürüyüm. Kalacak yer sıkıntın olmaz. Aile sana Almanca öğretebilir," dedi.

Yaşargil önce tereddüt etti; ama öneriyi reddetmedi. Risk aldı. *Tıp eğitimine başlamadan önce burada bir hastanede hemşire yardımcısı olarak çalıştı.* Naumburg'da çok önemli deneyimler edindi. En temel tıbbi, cerrahi ve hasta bakımı deneyimlerini burada kazandı.

Nisan 1945'te İkinci Dünya Savaşı'nın hengâmesi her gruptan insanı sarsmaktaydı. Bu kargaşada orada öğrenimine devam edemeyeceği ona bildirildi. Ama o yılmayacaktı. Hayatta her şartta hedefe giden bir yol bulunabilirdi.

Gazi Yaşargil, tüm olanaksızlıklara rağmen aklına koyduğunu yaptı. Kendi kendine "İsviçre'ye gideceğim ve başaraçağım," dedi. 1945'te İsviçre'ye geldi, Basel'de öğrenimine başladı.

Yaşamın akışında karşı karşıya kaldığı olaylar, Gazi Yaşargil'i mikrovaskülcerrahiye (mikrodamar cerrahisi) yönlendirdi. Mikrodamar cerrahisi alanında yetersizliğini gidermek için Ekim 1965'te Burlington'da çalışmaya başladı. Ara-

lık 1966'da köpek beyin arterleri deneylerinde mikronöroşirüjinin doğuşunu gerçekleştirdi.

Bu önemli icadın doğuş hikâyesi ise oldukça ilginç. Yaşargil'in meslekte ilk iki yılı beyin ameliyatlarında yalnızca spatula denen bir aleti tutmakla geçti. Bu görev öyle zordur ki, acıyı yenmeyi; acıya dayanmayı öğrenmek gerekir. Yaşargil bunu öğrenir öğrenmesine; ama bir buluş da yapar. Spatulanın yerine kullanılacak bir ekartörü geliştirir. Adına da Leyla Ekar-törü dedi.

Kızıyla boncuk toplarken önemli bir buluş yaptı!

Yaşargil, buluşunun hikâyesini şu sözlerle anlatır:

"Genç asistanlara bir spatula verilir. Asistan bunu elinde tutar ve belli bir dengede çeker ki hoca rahatça çalışabilsin. Ben de bunu hocamdan öğrendim. En azından iki yıl o spatulayı sadece tuttum. Hayatım onu tutmakla geçti. Ama 10 dakika sonra bu elinizdeki amaç bir acıya başlar ki sormayın. O acıyı yenmek zorundasınız; çünkü yenemezseniz duramazsınız. Duramazsanız ameliyatı engellersiniz. O acıyı yenip işinizi yapmak zorundasınız. Bu bir maharettir. Acıya dayanmak. Ben bir yandan bu görevimi yaparken düşünüyordum: Neden bunu otomatik bir şekilde tutamıyoruz diye. Kızım o senelerde 6-7 yaşlarında. Annesinin inciden yapılmış boyunluğunu almış, kafasından geçirmeye çalışmış. Tabii bu sırada kolye kopmuş, inciler etrafa saçılmış. Bana koştı. 'Bak bunlar koştı,' dedi. Beraberce kolyeyi toparlamaya çalıştık. Kolay olsun diye incileri naylon ipliğe geçirdim. Fakat naylon ipliğe düğüm atmak çok zor... Kaymaz, tutmaz, oturmaz. Tam bu sırada bir parçasını çekerken bir de ne göreyim: O boncuklar teker tekerken birden bire bütün bir zincir oldu. Oluşan zincir bambaşka bir kıymet demek! Kendine mahsus fiziki kıymet! Kendi kendine durabili-

yor. 'İşte buldum,' dedim. Spatulanın yerine geçecek, kendi kendine durabilen şeyi bulmuştum."

80 yaşında ama asansör yerine merdiveni kullanıyor

Basel'den 1949'da mezun olan Gazi Yaşargil, 4 Ocak 1953'te, 40 yıl boyunca, çok yoğun bir tempoda çalışacağı üniversite hastanesindeki görevine başladı. *Kendi deyişiyle bugün bile düşlerinde hâlâ orada, üniversitenin hastanesinde çalışmakta.*

Zürih Üniversitesi Nöroşirürji Klinik Direktörü Prof. Dr. Hugo Kraysenbühl ile çalıştı. Vasküler cerrahi, tranyal ve spinal tümörlerin tedavi yöntemleri üzerinde çalışan Gazi Yaşargil, ayrıca mikrocerrahiyi nöroşirürjide uygulayarak çok zor ve hassas bölgelerdeki tümörlerin alınabileceğini de kanıtladı.

Gazi Yaşargil, beyin cerrahisi ameliyathane hemşiresi olarak çalışan Dianne Yaşargil ile 1968 yılında evlendi. O günden beri Dianne Yaşargil, her ameliyatta eşine eşlik etti.

Beyin cerrahisine katkılarıyla çığır açan, çok sayıda ödülün yanı sıra TBMM Milli Egemenlik ve Onur Ödülü'nü de alan Profesör Gazi Yaşargil, sade bir hayat düzeninden taviz vermedi. Cemiyet atmosferine karışmadı, ev ziyaretlerine gitmekten hoşlanmadı. *Beyin cerrahisine göre beyin kalabalık cemiyet ortamlarında yoruluyor. Beyin sağlığı ve beyni dinlendirmek için klasik müzik dinlenmeli, bale seyredilmeli.*

80 yaşına rağmen sağlığıyla ilgili sıkıntı yaşamayan Gazi Yaşargil, huzuru evinde buldu. Klasik Batı veya Türk Müziği dinleyerek dinlenmeyi tercih etti. İçindeki sonsuz yeme isteğine rağmen yediğine, içtiğine dikkat etti. Hayatta her şeyi dozunda yaşamaya özen gösterdi. 90 yaşında evlenen dede-

sini örnek vererek genetik yapısının sağladığı avantajı dikkatli kullandı.

80 yaşına rağmen hâlâ çok çalışan Gazi Yaşargil, hastanede asansör kullanmak yerine merdiven inip çıkıyor. Bazen arkadaşlarını çağırıp bahçede futbol oynuyor, bazen de eşiyile rumba yapıyor.

Belki Gazi Yaşargil'in can acıtıcı, yürek burkan, yokluk içinde bir yaşam öyküsü yok; ama azmi sayesinde beynin gizemlerini çözerek adını tıp tarihine yazdırmayı başardı. 16 yaşında okuduğu bir makalenin yüreğine düşürdüğü "cerrah olma" isteğinin ardından gitti. Her zaman okumayı çok sevdi, çok çalıştı ve sade bir yaşam sürdü. "Beynin Piri Reis"i olarak "Milli Egemenlik Onur Ödülü" aldı ve "İnsan isterse kaderini kendi yazabilir," dedirtti.

Prof. Gazi Yaşargil'in başarı tarzından çıkarılacak dersler

- *Her konuyu araştıran, soru soran, sebep-sonuç ilişkilerini arayan "afacan çocuk" oldu. Gazi Yaşargil'in en büyük vasfı tüm hayatı boyunca içindeki bu soru soran çocuğu canlı tuttu.*
- *Hangi konuyla ilgilenirse ilgilensin kendini konuya adanmış disiplini vardı. Bu disiplinin gelişmesinde kuşkusuz aile, Cumhuriyet dönemi eğitimi ve dönemin klasik Alman eğitiminin etkisi büyüktür.*
- *Hiçbir zaman kendi öğrendiklerinin ve yarattıklarının kölesi olmadı. Kendi çocuğu gibi geliştirdiği yöntemleri bile eleştirdi, her yaş döneminde kendini yeniledi.*
- *Yaşargil'in kafasında insan ve insan beyni bir fenomendir. Hastalar her şeyden önce insandır. O hastalarına insan gibi yaklaşmayı ve yardım etmeyi en doğal görevi ve sorumluluğu sayan bir hekim oldu.*

- Amacı Tanrı'nın rolüne soyunmak değildi. Evren ve doğa içerisindeki yerini bilmektir. Onun için makro ve mikro kozmik boyutlar içinde kendi sorumluluklarını aradı, yapması gerekeni de kusursuz olarak büyük bir sabır, dikkat ve beceriyle gerçekleştirdi.
- Çağın nöroşirürji disiplinine damgasını vurmuş bir cerrah olarak hiçbir zaman "Bu doğrudur" dogmatizminin içerisinde olmadı. Sordu, sorguladı, araştırdı ve öğrenmeyi teşvik etti.
- Öğrencilerinin Yaşargil'den öğrendikleri en önemli şey kuşkusuz mikrocerrahi tekniği; ama doğadaki, tıptaki ve sinir cerrahisindeki her olayın neden-sonuç ilişkisini sorgulayıp araştırmayı da öğrendiler.

İNSAN İSTERSE, İZLEDİĞİ DİZİDEN İŞ ÇIKARIR!

Birçok insan izlediği dizilerle hayatını tüketirken, Serhat Gür, “izleyici” olmanın ötesine geçip, zekice bir proje geliştirip azimle hayal ettiği şeyi gerçekleştirdi.

Hayranı olduğunuz bir dizi sizce hayatınızı değiştirebilir mi? Serhat Gür’ün öyküsünü dinleyince bu sorunun cevabının “evet” olduğunu göreceksiniz. Çünkü bir dönem ekranlarda reyting rekorları kıran “Tatlı Hayat” dizisi, Serhat Gür’e tatlı bir hayatın kapılarını araladı.

Haluk Bilginer’in canlandığı “İhsan Yıldırım Kuru Temizleme” mağazalarının sahibi “uyanık işadamı” tiplmesi İhsan Yıldırım, Gür tarafından gerçek yaşama taşındı.

Gümrük müşaviri olarak çalışan Gür, önce İhsan Yıldırım’ın isim hakkını Türk Standartları Enstitüsü’nden (TSE) kendi üzerine tescil ettirdi, sonra da bu ismi, açtığı kuru temizleme dükkânına verdi.

Öykünün geri kalanını, zekice bir manevrayla milyonlarca dolarlık hazır markaya sahip olan Serhat Gür’ün ağzından dinleyelim;

"İhsan Yıldırım karakterini çok seviyordum. Dizinin hiçbir bölümünü kaçırmadım. Bazen onun dizideki hayatını da kıskanıyordum. Dizide kuru temizleme işinden çok iyi para kazanıyordu ve büyüyen bir işi vardı. Bunların hepsi beni etkiledi. Daha sonra ben niye bu işi yapmayayım diye düşündüm ve beni bu kadar etkileyen 'İhsan Yıldırım' ismini de dükkânıma vermeye karar verdim. Önce dizinin yapımcı firmasından ve Haluk Bilginer'den izin aldım. Haluk Bilginer bu durumu kahkahalarla karşıladı ve izin verdi, sonunda ben de mağazayı açtım. Açıkçası milyonlarca dolar reklam yapsaydım böylesine bir markanın sahibi olamazdım."

Gür ilk "İhsan Yıldırım Kuru Temizleme" mağazasını 2004 yılı ortasında açmış. "İhsan Yıldırım markası ciromu yüzde 50 oranında artırdı," diyen Gür, "açılışı yaptığımız günden itibaren yoğun ilgi gördük. Birçok insan sırf bu isim için bizi tercih ettiğini söyledi. Talep öylesine fazlaydı ki yeni şubeler açmak zorunda kaldık. Şu an İstanbul genelinde 6 kuru temizleme mağazamız var," diye ekliyor. Serhat Gür şimdi bu orijinal ticari başarısına ortaklar arıyor. Türkiye genelinde bayilikler verecek olan Gür, girişimcilerin kapısını çalmasını bekliyor!

"İhsan Yıldırım Kuru Temizleme Türkiye'nin dört bir yanında, birisi mutlaka yanı başınızda!" Bu slogan bir dönem reyting rekorları kıran "Tatlı Hayat" dizisinin çok sevilen repliklerinden biriydi ama artık ciddi bir yatırımın sloganı.

YURTTAN AZMİN ZAFERİ SESLERİ KOROSU

Başarı dendiğinde genellikle ünlüler akla gelir. Gerçekten de başarı ünlülerin tekeli altında mıdır? Sıradan hayatları olan insanların sıra dışı başarılarına ne demeli? Onlar daha fazla alkışı hak etmiyorlar mı?

Bu yazıda ünlü olmasa da, imkânsızlıklar içinde kendi hayatının yönünü değiştirebilmiş, başarısızlık duvarına çarpacağı sırada frene basıp yolunu başarıya çevirebilmiş, herkesin “bittin” dediği anda bile dik durabilmiş, ayağına takılan engeller karşısında yere düşse bile ayağa kalkıp, daha emin adımlarla hedefine doğru ilerlemiş insanların öykülerini okuyacaksınız.

Ünlü değiller, zengin değiller, büyük insanları tanımıyorlar, lüks semtlerde oturmuyorlar, medyada sık sık yer almıyorlar ama onların çelik gibi sağlam iradeleri, kaya gibi güçlü karakterleri, tükenmez bir azimleri var.

Bu ülkenin azimli ve pozitif ruhlu insanların başarıları size “insan isterse neler başarır”ın gücünü gösterecektir. İşte size sıra dışı işler başarmış sıradan insanların azmin zaferi öyküleri potporisi.

1. Benim sevgilim diyaliz makinem!

Didem Seymen, 2.5 yaşında hastane hastane dolaşarak sürekli kan verdi. Hastalığının ne olduğu ancak 6 yaşında anlaşıldı. Çekilen "böbrek biyopsisi" sonrası, kronik böbrek hastası olduğunu öğrendi. O günlerde Didem bu hastalığın ne olduğunu bilmiyordu. O yıllarda hastalığın ona göre en önemli etkisi, çok sevdiği çikolata, gofret ve şekerin artık yasak olmasıydı. Hatta ailesi onu; canı ister, üzülür diye markekte alışverişe bile götüremiyordu. Çocuktuktu, üzgündü, mutsuzdu... ama yıkılmadı. İlköğretim 5. sınıfta istediği liseyi kazanmak için çalışmaya başladı ve hedefine ulaştı. Gelen sonuç kâğıdında; "Boğaziçi Koleji" yazıyordu. Üstelik başarı bursu da kazanmıştı.

8. sınıfta 19 Mayıs töreni provalarına hazırlanıyordu. Provalardan çok zorlansa da vazgeçmiyordu. Bir sabah ağır bir kanamayla uyandı. Ailesi onu hemen hastaneye götürdü ve tam dört ay hastanede yattı. Bu hastane yaşamında ameliyatlara, tetkiklere onun canını çok yakıyordu. Büyük acılar çekiyordu.

Doktorlar ona 15 yaşında bir diyaliz makinesiyle beraber yaşamı gerektiğini söyledi. Oldukça yıkılmıştı, iyi olacağını düşünürken şimdi bir makine hayatına girmişti. Her akşam okuldan geldiği gibi diyaliz makinesine giriyor, sabah okula gide kadar makineye bağlı kalıyordu. Diyaliz makinesine sevgilim diyordu. ÖSS'ye de bu engeller altında hazırlandı. Ama asla vazgeçmedi.

ÖSS sınavı sırasında bile engeller onu bırakmıyordu. Sınavda doktor gözetiminde girdi. Sınavda birden fenalaştı ve sanayelerin bile önemli olduğu sınavda 55 dakika ara vermek

zorunda kaldı. Bırakmasını söyleyenlere, o “Bırakmak istemiyorum,” diyordu. O hiçbir zaman hastayım mazeretini kullanmadı ve ÖSS’de Mimar Sinan Üniversitesi’ni kazanma başarısını gösterdi.

Didem, engeller ne kadar aşılamaz gibi görünse de istendiğinde, vazgeçilmediğinde, insan isterse ne kadar başarılı olunacağını göstermiştir.

2.

Gündelik işçilikten ÖSS birinciliğine

Çoğu öğrencinin imkânsızlıkları başarısızlık mazereti olarak kullandığı ülkemizde Semiha Topal öyle yapmadı. Semiha Ordu’nun bir köyünde oturuyordu. Evleri sobalıydı ve kendisine ait bir odası yoktu. Tüm aile sobanın kurulu olduğu odada oturuyordu. Bu nedenle soğuk kış günlerinde ders çalışmak onun için oldukça sıkıntı vericiydi. Ailesinin maddi durumu da iyi değildi. Babası işçi, annesi ise ev hanımıydı. Bu nedenle yazları aile bütçesine katkı sağlamak için Ordu’nun dağlarında gündelik işçi olarak fındık topluyordu. Çevre’de bu olumsuzlukların üstüne bir de “Okuyup da âlim mi olacaksın?” gibi olumsuz cümlelerini ekiyordu. Semiha bu olumsuzlukların hiçbirini mazeret olarak kullanmadı, hedefini belirlemişti bir kere, yoldan çıkmak ona yakışmazdı ve öyle de yaptı.

O başarılı olmak için bir çare bulmuştu. Evi sobalı olduğu için evde ders çalışmak zor oluyordu, bu nedenle okulda boş geçen dersleri, ders çalışmak için birer fırsat olarak gördü. *Boş zamanlarında da herkes eğlenmeye giderken o okula gidip ders çalışıyordu.*

Semiha’nın bu imkânsızlar karşısında yılmaması, yine de yapılması gerekeni yapması insanın isterse neleri başaracağı-

nı gösteren bir sonuca ulaşmıştı. O ÖSS Yabancı Dil alanında Türkiye birincisi olmuştu. Üstelik genel ortalama da 59 sorunun cevaplandırıldığı puan türünde 100 sorunun tamamını, sözel bölümden ise 90 sorunun 88'ini doğru cevaplamıştı. *O, çoğu öğrencinin imkânsız dediğini, imkânsızlıklar içinde başarmıştı.*

3.

Doktor olmak istiyordu, SSK'da işçi oldu, ama vazgeçmedi

Cengiz Doğan çocukluğundan beri doktor olmak istiyordu. Ama iki yaşındayken babası cezaevine girdi, sekiz yaşında da annesini kaybetti. Maddi durumu oldukça kötü olan dedesinin yanına taşındı. Dedesinin durumu iyi olmadığı için ilkokuldan sonra okuyamadı. Torna kursuna giderek Makine Kimya Enstitüsü'nde tornacı olarak işe başladı. Daha sonra SSK'da işçi olarak çalışmaya devam etti. Çocukken büyüüp doktor olup insanlara yardımcı olmak isteyen Doğan, tornacı olmuştu.

Bu öykünün burada bittiğini sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Cengiz Doğan insan isterse hedefine er ya da geç ulaşabileceğini ispatlıyordu. Doğan, eşinin desteğiyle gece okullarına yazıldı. *İlk önce ortaokulu, sonra liseyi, gündüz çalışıp gece okuyarak 8 yılda birincilikle bitirdi. 32 yaşında ÖSS'ye girerek Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazandı.* Hem tıp okuyor hem de okuduğu fakültede çalışıyordu. Hatta yıllarca çalıştığı SSK'dan bile bu fakültede hem okuyup hem çalışırken emekli oldu. *Artık fakülte bitmişti, o Doktor Cengiz Doğan'dı. Hayalinde sık sık giydiği beyaz önlüğü artık gerçekten giyiyordu.*

4.

Olmayan ele rağmen atıcılık şampiyonu oldu!

Hakan Fidancıoğlu geçirdiği bir trafik kazası sonucunda 2 ay komada yattı. Uyandığında sağ elini kaybettiğini doktorlardan öğrenince yıkılmıştı. Kız arkadaşını aynı kazada kaybettiğini öğrenince ikinci bir darbe daha yemişti. Ayrıca tedbirsizlik ve ölüme sebebiyet vermekten dolayı hakkında dava açılmıştı. Mesleğin saygınlığını ve güven duygusunu zedellediği için ve kaza sırasında tabancasını kaybettiği için bir dle disiplin soruşturması açıldı.

Açılan disiplin soruşturması sonucu 6 ay meslekten uzaklaştırıldı. Kazadan sonra hiçbir şey düzgün gitmiyordu. Ama o yıkılmadı, kendine bir amaç belirledi: Sporda başarılı olacaktı. Bu amaçla Beşiktaş Spor Kulübü havah silahlar atıcılık takımına katıldı.

Fidancıoğlu sağ elini kullanan birisiydi ama atıcılık sırasında bir sorunu vardı, onun sağ eli yoktu. Ama hedefine giderken olaya takılmadı çözüm buldu, sol elini geliştirdi. Sonunda ise 2004 Havah Silahlar Türkiye Şampiyonası erkek birinciliğini kazandı.

5.

İnanılmazı başardı

Elazığ'da geçirdiği feci bir trafik kazası sonucu doktorlar Ali Gitmiş'e bir daha yürütemeyeceğini ve felç olduğunu haberini verdi. Ali bu söylenenlere inat ameliyatının 5. gününde yürümeye başladı. Üç ay sonra ise Türkiye İkinci Futbol Ligi'nde forma giymeyi başardı. Başarısını ise düşüncenin gücünü anlatan şu cümleyle ifade etmektedir: "Bir an olsun felç olmayı düşünmedim."

6.

Hizmetliydi, öğretmen oldu

Hasan Fehmi Öztürk, işçi olarak çalışıyordu. Bir gün işten çıkarıldı ve onu ilk yalnız bırakan kişi sevgilisi oldu. İşsiz, parasız birisiydi artık. Bir gün Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açılan hizmetli personel alımı sınavına girdi ve sınavı birincilikle kazandı. Sinop'un Türkeli ilçesindeki yatılı ilköğretim bölge okulunda (YİBO) hizmetli olarak göreve başladı. Burada öğretmenleri, öğrencileri gördükçe içinde öğretmen olma konusunda ateşlerin yükseldiğini hissetti. Bir gün kararını verdi: Öğretmen olacaktı. Ama önünde bazı engeller vardı; lise okumamıştı, hizmetli olarak çalışıyordu, birçok öğrencinin sıfır çektiği ÖSS sınavını kazanmalıydı.

Ama o bir karar vermişti. Öğretmen olacaktı. Bunun için ilk önce açık liseye kaydını yaptırdı. Ancak lise dersleri ona çok yabancıydı, bilgi eksikliği çoktu. Hasan Fehmi Öztürk bilgi eksikliğini gidermek için çalıştığı YİBO' da liseye hazırlanan öğrenciler için açılan hazırlık kursuna gitmeye başladı. İlköğretim öğrencileriyle aynı sınıfta ders görüyordu. Bu kurslar sayesinde liseyi iki yılda bitirdi. Hangi ortaokuldan mezun olduğunu soranlara, "Hizmetli olarak çalıştığım ortaokuldan mezunum," diyordu. Artık öğretmenlik önünde büyük bir set olan ÖSS ile karşı karşıyaydı.

Birçok öğrencinin dershaneye gidemediği için kazanamadım dediği ÖSS'ye sınav hazırlık dergileriyle hazırlandı. İlk ve tek tercihi olan Kastamonu Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği'ni kazandı. Okuması da hiç kolay olmadı. Sabahları üniversiteye gidiyor, akşamları ise çalıştığı okulda gece bekçiliği yapıyordu. Ama o dört sene sonra öğretmen olmayı başardı. Başarısının sırrını ise şöyle açıklamaktadır: "İnsanoğlu istedikten sonra başaramayacağı bir iş yoktur. Bu nedenle önce hedef, ardından hedefe ulaşmak için çalışmak lazım."

7. Teslim olma

İbrahim Akçetin'in liseyi bitirmesine 10 gün vardı. Evine dayanan serserilerle boğuşmak zorunda kaldı. Daha sonra cezaevi günleri başladı. On yıl ceza aldı. Artık o halkın tabiriyle "içerdeydi". Mücadele içerde de devam ediyordu. İbrahim Akçetin, cezaevindeki yaşamı şöyle anlatıyor: "Cezaevinin kendine özgü yasaları var. Çocuk suçlular cezaevinde sürekli çatışır. Gruplar ve liderler vardır. Olaylar bazen fırtına gibi gelir ve seni nereye sürüklediğini bilemezsin. Küçük bir suçtan girer, çetenin, mafyanın esiri olup çıkar. Ama ben hepsine direndim. Böyle bir ortamda üniversiteye hazırlanmaya karar verdim." İmkânsız gibi görünüyordu ama o başaracağına inanıyordu.

Annesi aracılığıyla öğretmenleriyle irtibata geçip ders kitaplarını getirtti, üniversiteye hazırlandı. İlk girdiği yıl açık öğretim fakültesini kazandı, daha sonra Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nü kazandı. Ama buralarda okuyamazdı. Çünkü kamu haklarından mahrumiyet aldığı için memur olamıyordu, olamayacaktı. Tekrar sınava hazırlandı, çalışma hayatına engel olmayacak bir bölüm kazanmalıydı. Sonunda bu da oldu. Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi'ni kazandı. İbrahim, cezaevinin kendine has ağır koşulları içinde üç üniversite kazanabilmişti

8. Dinle Kardeşim!

Oğuz Mucurluoğlu, 40 günlük bebekken geçirdiği sarılık sonrası elini ve ayaklarını kullanamaz hale geldi. Halk tabiriyle o "spastik" engelli birisiydi. Elleriyle hiçbir şey tutamıyordu, yürüyemiyordu. Tekerlekli sandalyeye mahkûmdu. Bu nedenle

babası onu okutmak istemedi. Ama en büyük destekçim dediği annesi onu 9 yaşında Halide Edip Adıvar İlköğretim Okulu'na, babasına yalvararak kayıt ettirdi.

9 yaşında başladığı eğitim hayatında, Gazi Üniversitesi Çevre Bölümü'nü ve Anadolu Üniversitesi Halkla İlişkiler Bölümü'nü bitirerek iki üniversiteden mezun oldu. *Ayrıca ellerini kullanamadığı için dişlerinin arasına yerleştirdiği bir kalemle yazdığı "Dinle Kardeşim" isimli kitabıyla yazarlığa da adım atmıştı. O herkese, yıkılanlara, vazgeçenlere, hayata küsenlere yaşadığı hayat ve gösterdiği başarılarla "dinle kardeşim" demeyi başarmıştı. O özürlü olmaktan dolayı üzüleceğine, katıldığı bir kamp sonrasında düşünceleri sorulduğunda cevabı şu olmuştu: "İyi ki özürlüyüm."*

9.

Marangozluk yaparak kızını tıp fakültesinde okutan "Meşgule Usta"nın hikâyesidir...

O bir kadın ve birçok erkeğin bile zorla yaptığı bir mesleği yapıyor, o bir marangoz. Üstelik dükkânı var ve o dükkânın ustası. Meşgule Gezer eşinin yanında çivi düzelterek başladığı marangozluk hayatında ustalığa kadar ilerlemiş, hatta bir dükkânı işletir hale gelmişti.

Erkek müşteriler mobilya işleri sırasında bir kadını karşılarında gördüğünde ilk başlarda şaşırsa bile buna zamanla alışınca artık o müşterilerin "Meşgule Usta"sı oldu. Gezer çocuklarını bile bu dükkânda büyütmişti. Marangozluktan kazandığı parayla bir kızını Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okutmuş, bir kızını ise Ege Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü'nde okutma başarısını göstermişti.

O çocuklarının eğitimi için bir erkek mesleği olarak görünen marangozluğu en iyi şekilde yapabilme cesaretini göstermişti. *Fakir olduğunu bahane ederek çocuklarını okutamadığını söyleyenlere, Meşgule Usta insan isterse engellerin nasıl da aşılacağını göstermiştir.*

10.

İğdır'dan çıktı yola, ABD'de verdi mola!

O, İğdır'ın Necefali Köyü'nde dünyaya geldi. Okuma yazma bilmeyen bir ailenin dördüncü çocuğuydu. Onun talihi doğduğu anda olumsuzluklarla başladı, babası ismini Mutlu Ay koymak istemişti ama nüfus memuru adını kayıtlara Mutlay olarak geçirdi. Mutlay Sayan, ilk eğitimini bir köy ilköğretim okulunda beş sınıfın birlikte okuduğu küçük bir sınıfta bitirdi. Soğuk ve karlı İğdır günleri okumayı zorlaştırsa da o ilköğretimi bitirmeyi başarmıştı. Köyde geçim sıkıntısı artmaya başlayınca ailesi çoğu insanımızın başvurduğu bir yöntem başvurdu. Tüm aile İstanbul'a göç etti.

Mutlay ve ailesi İstanbul Bağcılar'a yerleşti. Ama güzel günlerin burada başlayacağını uman Mutlay babasının rahatsızlığıyla beraber ailenin tüm sorumluluğunu üzerinde buldu. Okuma isteği iyice zora düşmüştü, o çalışmak zorundaydı. Bir tekstil atölyesinde çok düşük bir ücretle işe başladı. Çalıştığı tekstil firmasının hemen yanında Üsküp İlköğretim Okulu bulunuyordu. Atölyenin camundan dışarıya baktığında okulun bahçesinde oynayan çocukları görüyor, hayallere dalıyordu. *Ama bir gün karar verdi ve bu kararlar hayalleri gerçek olacaktı.*

Hemen annesine giderek okula gitmek istediğini söyledi. Zavalı annesi İstanbul'un acımasız hayatında, tek başına evi geçindiremeyeceği için Mutlay'ın bu isteğini her defasında geri çevirmek zorunda kalıyordu. Ancak Mutlay bir defa ka-

rar vermişti, okuyacaktı. Onu kimse, hiçbir engel hedefinden saptıramazdı. Mutlay bir gün çalıştığı atölyeden kaçarak Üsküp İlköğretim Okulu'na gitti. Orada karşısına "meleşim" dediği Müdür Yardımcısı Semra Ünal çıktı. Semra Hanım onu hemen o gün okula kaydetti, önlüğünü, kalemlerini bütün okul ihtiyaçlarını karşıladı.

Atölyede çalışıp kazandığı parayı da her ay cebine koyarak ailesinin ekonomik kriz yaşamasının da önüne geçmişti. Aslında Mutlay okumayı çok arzuladığı için hayat onu doğru yerde doğru kişiyle karşılaştırmıştı. *Mutlay Semra öğretmenin yüzünü de kara çıkarmadı tabii ki. Birinci dönemin sonunda başladığı ortaokulu birincilikle bitirdi. Aynı zamanda Tuncay Azaphan Anadolu Lisesi'ni kazanma başarısını da gösterdi. Ancak sırada ÖSS vardı ama engeller yine de karşısına çıkmaktan vazgeçmiyordu.*

Üniversite hazırlık döneminde babasının kanser olduğu anlaşıldı. Babası yan odada kanserle mücadele edip acı çekerken o karşı odada ÖSS'ye hazırlanıyordu. Ne kadar zor bir dönemde sınav hazırlanıyordu. Ama bu zor dönemde azmi sayesinde atlatmayı başarmıştı, İstanbul Üniversitesi Dış Ticaret ve Avrupa Birliği Bölümü'nü kazandı. Ama her şey burada bitmedi tabii ki. Üniversitedeki ilk yılında bölüm birincisi oldu. Work and Travel programıyla Amerika'ya ilk defa giden Mutlay, JFK Havaalanı'na (John F. Kennedy Airport) indiği gün ABD'de okumaya karar verdi. Bu nedenle Amerika'da 100 üniversiteye başvurdu.

Bir otelde hem çalışıyor hem de üniversitelerle, eğitim görmek için görüşmeler yapıyordu. Bir türlü evet cevabını alamıyordu. Bir gün Pennsylvania Üniversitesi'nden mektup geldi. Ona %80 burs veriyordu. Bu güzel bir haberdir ama onun kendisinin ödemesi gereken %20'lik kısmı karşılayacak maddi gücü yoktu. Mutlay üzülerken de olsa bu eğitim fırsatını geri çevirmişti, ama vazgeçmemişti.

Yeni yollar aramaya, yeni üniversitelere başvurmaya devam etti. İnsan isterse tüm yollar ona açılır, her yol onu gitmek istediği yere götürürdü. *Mutlay College of Vermont'tan %100 burs almayı başarmıştı. O çoğu insanın baş edemeyeceği sorunlarla baş ederek, gençlere yol gösterecek bir başarının altına imzasını atmıştı.*

11.

O artık Sabancı Üniversitesi webmasteri

Bir kişi düşünün, bir yaşından beri "osteogenesis imperfekta," bilinen adıyla "cam kemik" hastası. Okula hiç gidememiş, üstelik hastalığı yüzünden 20 yıldır kıpırdamadan sırtüstü, evinde bir odada yatıyor. Annesini 9 yıl önce, babasını ise 10 gün önce kaybetti. Üstelik beş kişilik ailesinin maddi sorumluluğu da artık onun üstündedir. Haklı olarak böyle biri ne yapabilir? Hayata bakışı nasıl olurdu? Sizce mutsuz, karamsar, hedefsiz bir hayat yaşar, hatta yaşamak bile istemez değil mi?

Hilal Lüle bunların hepsini yaşadı ama vazgeçmedi. Evine kurduğu bilgisayar düzeneğiyle internetle tanıştı. Ekran klavyesi o zamanlar olmadığı için harfleri, bazı kelimeleri word belgesi olarak yazdırdı ve internette dolaşırken kopyala yapıştır yaparak kullandı. *İnternette web tasarımı yapmayı ve İngilizce'yi öğrendi ve Sabancı Üniversitesi Bilgi Teknoloji Bölümü webmasteri ve kadrolu elamanı olmayı başardı. 900 sayfalık iç ve dış web sitesini yönetiyor, hatalarını gideriyor, güncelliyor. Haftada bir günde webcam aracılığıyla toplantılara katılıp görüşlerini bildiriyor.*

Onun İstanbul'da yaşadığını ve bunların hepsini İstanbul'dan yaptığını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. O bunların hepsini Trabzon'daki evinin bir odasında yatağa bağımlı olarak yaptı. O çoğu insanı umutsuzluğa itecek bir hayatı başarılarla örmeyi

başarmıştı. 1 Mayıs 2005 tarihinde ise hayata gözlerini kapadı. Arkasında insanın isterse her durumda başarılı olabileceğini gösteren, ispatlayan bir yaşam ve başarı hikâyesi bıraktı.

“Hayatımın her karesinde acıyı ve hüznü en yoğun şekilde hissetmiş olsam da, her şeye rağmen yaşamayı çok seviyorum... Tüm gücümle güzel bir şeyler yaşayabilmek, ardında güzel izler bırakabilmek için çabalıyorum. Bazen güzelliklerin benden çok uzakta olduğunu düşünüyorum; ama sonra pencereme doğan güneşin sıcaklığında, balkonuma konan bir kuşun şarkılarında; minik yeğenlerimin gözlerindeki ışıltıda, canlılıkta; dudaklarındaki gülücüklerde; aslında güzelliklerin her zaman yakınımda, baktığım yerde olduğu kadar, onu görmek isteyen gözlerimde, yüreğimde olduğunu fark ediyorum. Çünkü bazen önünüzde çok güzel bir şey, örneğin bir çiçek olsa da, eğer onun güzelliğini görmek istemiyorsanız, üzerine basıp onu çiğneyebiliyorsunuz.”

Hilal Lüle

Yararlanılan Kaynaklar

1. Sabah Gazetesi
2. Zaman Gazetesi
3. Hürriyet Gazetesi
4. Takvim Gazetesi
5. Hürriyet Gazetesi
6. Kastamonu Gazetesi
7. Milliyet Gazetesi
8. oguzmucurluoglu.com
9. Zaman Gazetesi
10. Sabah Gazetesi
11. Hürriyet Gazetesi

Hazırlayan: Ahmet Yıldız
(“Güçlü Hafıza” adlı kitabın yazarı ve PDR uzmanı)

SEN YİNE DE DOĞRUSUNU YAP!

1. İnsanlar çoğu kez makul değildir, mantıksız ve bencildirler. *Onları yine de sevin!*
2. İyilik yaparsanız insanlar sizi bencillikle, gizli amaçlara sahip olmakla suçlayabilir. *Yine de iyilik yapın!*
3. Başarılıysanız, sahte arkadaşlar ve gerçek düşmanlar edinebilirsiniz. *Yine de başarılı olun!*
4. Bugün yaptığımız iyilik yarın unutulacaktır. Siz yine de iyilik yapın!
5. Dürüstlük ve açık sözlülük sizi kırılgan yapabilir. *Yine de siz dürüst ve açık sözlü olun!*
6. En büyük, "büyük düşünen kadın ve erkekler", en küçük "küçük düşünen kadın ve erkekler" tarafından alaşağı edilebilirler. *Yine de siz büyük düşünün!*
7. İnsanlar güçsüz insanları tercih eder, ama yalnız güçlülere izlerler. *Siz yine de gerektiğinde birkaç güçsüz adın savaşın!*
8. İnşa etmeye yıllarınızı verdiğiniz bir şey bir gecede yıkılabilir. *Yine de inşa edin!*
9. Yardıma ihtiyacı olan insanlara yardım ettiğinizde, onların saldırısına maruz kalabilirsiniz. *Siz yine de yardım edin!*
10. Dünyayı daha iyi bir yer yapmak için elinizden geleni yaptığınızda, tekmeyi yiyebilirsiniz. *Siz yine de dünya için elinizden geleni yapın!*

Yazan: Kenneth M. Keith

her şey
seninle
başlar

"Başarı azim gerektirir, azim ise irade. Bazı hedefler, uğruna başarısız olmaya da değer. Gerçek başarı, başarısız olma korkusunu yenilemektir."

Paul Sweeney

Büyük hayalleri, küçük hayatları vardı.

Hayallerinin verdiği umutla yola çıktılar.

Başlangıçta tek sermayeleri cesaretleriydi.

Paraları yoktu. Çevreleri yoktu. Zorluk çoktu.

Çevredekiler, "Senden bir şey olmaz," derken,

Küçük imkanlarla büyük engelleri aştılar.

Çoğu kez yenile yenile yenmeyi öğrendiler.

Omuzları yerçekimine yenik düşse de bazen,

Yılgın, yorgun, yalnız olsalar da Yenilmediler. Pes etmediler.

Başardılar.

"İnsan isterse, ama gerçekten isterse hayatta en çok istediğini yapar," dedirttiler!

"İnsan isterse cenneti cehenneme, cehennemi de cennete çevirebilir."

Sophokles

KİGEM
KİŞİSEL GELİŞİM MERKEZİ
FETHİ HATİRLERİ

ALFA Basım Yayıncılık
Ticaretخانه Sokak No: 53
34410 Çağaloğlu - İstanbul
Tel: +90 (212) 511 53 03
+90 (212) 513 87 51
Fax: +90 (212) 513 33 06
www.alfakitap.com
info@alfakitap.com

Hayatta ya tozu dumana katarsın
ya da tozu dumana yutarsın.
Seçim senin!

Bu sayıda neler var?

Sıfırdaydılar, zirveye çıkmak istiyorlardı, tek sermayeleri beyinleriydi. Çok fazla okudular, herkesin iki katı düşündüler, beyinlerini büyüttüler. Sonra kafalarını kullanarak hayallerini gerçekleştirdiler. Mirasla değil, beyin gücüyle başarılarının öyküsü İnsan İsterse' de...

- Evlilik dışı bir ilişkiden istenmeyen çocuk olarak doğan zenci kız çocuğunun, Mississippi'deki bir domuz çiftliğinden Time Dergisi'nin kapağına uzanan hayatı. ABD başkanından bile daha etkili olduğu tescillenen Oprah Winfrey'in öyküsü ve başarı için 50 önerisi Türkçe'de ilk defa...
- Türkiye'nin ilk özel bankasını kuran Kazım Taşkent'in inanılmaz mücadele öyküsü ve başarı için 100 önerisi...
- 15 yaşındayken Türkiye'ye ilk Avrupa Satranç Şampiyonluğunu getiren Kübra Öztürk'ün varoşlardan şampiyonluğa uzanan ilginç öyküsü...
- Hakkari sokaklarında kurduğu hayalinin peşinden kaçıp düştüğü 8 milyon kişiye Anadolu Ateşi'ni izleten Mustafa Erdem'in başarı önerileri...
- Ortaokulu bile olmayan bir yerde doğup, 70'e yakın fazla eğitim kurumunun sahibi Fethi Şimşek nasıl başardı?
- Zirai tarım aletleri gibi 'erkek egemen' bir sektörde şirketi kısa sürede sektörün en büyüklerinden yapan başardı?
- İş başvurusu için gittiği şirketin sahibi olmayı kafasına koyan Murat Akdoğan, kendi işinin sahibi olma hayalini nasıl gerçekleştirdi?
- Mersin'de bir köyde keçi sürüsünü güderken dinlediği radyo programıyla hayatı değişen çoban Ahmet nasıl reklam ajansında çalışmaya başladı?
- Aile şirketine çalışmak yerine kendi öyküsünü oluşturmayı seçen Ali Sabancı, neden böyle yaptığını ve hayalini nasıl gerçekleştirdiğini anlattı.
- Tifüsten kaybettiği ağabeyinin acısıyla doktorluğu seçen, Lice'den yola çıkıp ABD'de 'Beynin Piri Reisi' ünvanını alan Gazi Yaşargil nasıl azimle zirveye çıktığını anlattı.

